Cena egz. 20 groszy

Przedpłatę za „DZIENNIK BYDGOSKI" na miesiąc marzec r. b., przyjmują listowi w całym kraju do 25 lutego z zapewnieniem dostawy wszystkich, zwłaszcza pierwszych gazet w nowym miesiącu.

12 stron

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika" dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 16 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 637

Numer 43 | BYDGOSZCZ, środa dnia 23 lutego 1938 r. | Rok XXXII.

Czego pragnie nasz gospodarz wielkopolski?

Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród.

Jestem synem ziemi Wielkopolskiej i choć upłynęło już przeszło 50 lat od czasów pierwszej młodości, żywo są mi w pamięci, wyraźnie stoją przed oczyma w moim rodzinnym mieście Krobi — owe rosłe piękne i dumne postacie gospodarzy z wiosek tego bogatego, pracowitego i rozśpiewanego zakątka naszego kraju. Na ich twarzach widzę życzliwy uśmiech, w ich oczach pewną badawczą przenikliwość. Gdy w niedziele i święta nabożeństwa kościelne się skończyło, stali tak jak dziś jeszcze, długo bardzo na rynku i w ulicach przy pogawędce, podobni w swoich sukmanach do kadr wojska w czasie przerwania marszu.

Nie było hałasu jak na jarmarku z żydami, ale z pewną powagą i po cichu, z szlachetnym umiarem w słowach i ruchach załatwiali transakcje i rodzinne sprawy.

A cóż mówiły mi owe gromadki, owe zastępy ludu wiejskiego w jego pięknych strojach, używanych do dziś na Biskupiźnie? Mówiły mi i echo szeptu tego rozmodlonego ludu dziś mi to żywo powtarza:

My chcemy Boga, my chcemy być dobrymi Polakami.

Otóż pierwsze dwa postulaty gospodarza Wielkopolski:

1. W trakcie pielgrzymki życia mojego przez 37 lat duszpasterstwa wstąpiłem do niejednej chaty biedniejszego wieśniaka i do bogatego obejścia smolnego gospodarza. W **jednym** byli wszyscy równi: obrazy religijne i wszystko to, co wiąże lud nasz z religią tam było i jest do dziś dominujące u naszych wielkopolskich gospodarzy.

Polska bogata jest w heroiczne czyny obrony wiary przez lud wiejski i serdecznego przywiązania do Kościoła. Mieliśmy tu walkę kulturną (Kulturkampf) i walkę o język polski w szkole i w kościele. Dumni jesteśmy, że wygraliśmy Wrześnię i **sami wywalczyliśmy niepodległość Wielkopolski.** To całkowite przywiązanie gospodarza Wielkopolski do religii, to nie mętne, zabobonne lub bezduszne pojęcie religii — to żywa wiara bogata w uczciwe czyny, to wykonanie szlachetnej tradycji przodków. My chcemy zastosowania zasad chrześcijaństwa do praktyki życiowej, religijnego wychowania dziatwy, Boga w życiu prywatnym i publicznym.

2. Gdy w latach 1919/20 wezwano masy chłopów i robotników do walki, do obrony państwa, wtenczas ten wspaniały wysiłek był tylko jednym **akordem** nieprzerwanej pieśni gospodarza polskiego na cześć ojczyzny. — Ileż to naszych synów walczyło pod Lwowem, na wschodzie i pod Warszawą! My pragniemy być dobrymi obywatelami, dla nas jest Polska ukochaną i upragnioną matką.

Polskość rolnika utrzymywał zawsze śmiało i na powierzchni najistotniejszy instynkt zbiorowy — **narodowa samozachowawczość.** Motorem tego działania była głęboka w duszy i w sercu zakorzeniona siła narodowego pędu, która zachowała swoją żywotną moc mimo półtorawiekowego przerwania polskiej państwowości.

Obce wpływy nie zostawiły głębokich śladów w polskich duszach naszego wielkopolskiego rolnika. Siły, które tu drzemią, trzeba tylko wykorzystać. My mieliśmy nie tylko jednego Michała Drzymałę, ale ich jest legion.

3. **Gospodarz nasz pragnie dalej współpracować w administracji kraju i w rządzeniu krajem.** Dawniej nie było dużo do tego sposobności, gospodarz należał do dozoru szkolnego lub kościelnego, do zarządu Banku Ludowego, do Rolnika itp.

A dziś pragnie i żąda współpracy i współodpowiedzialności za losy gromady, gminy, powiatu i całego państwa.

Nasz gospodarz wielkopolski nie patrzy bezmyślnie na sprawy **publiczne, państwowe, społeczne.** Prawie 30 lat pracuję w Kółkach Rolniczych i wiem, ile serdecznej troski tkwi w sercach naszych wielkopolskich wiarusów w odnoszeniu się do lepszego jutra naszego państwa.

My chcemy współpracować, pragniemy ponieść i ofiary, pragniemy kłaść silne fundamenty pod gmach mocarstwowej Polski.

4. Żądamy w życiu publicznym charakterów uczciwych i niezależnych. Bez pochlebstwa i w atmosferze serdecznej życzliwości dla rządu chcemy być najzdrow-

(Ciąg dalszy na str. 2.)

Włochy mszcząc się na Edenie,

przyjmują propozycję Chamberlain'a.

Londyn, 22. 2. (PAT). Sensacją wczorajszego przed południa była wizyta ambasadora Grandiego u premiera Chamberlaina. Na Downing Street odbyła się u premiera Chamberlaina konferencja z udziałem ambasadora Grandiego, lorda Halifaxa i stałego podsekretarza stanu w Foreign Office sir Alexandra Cadogana. Ambasador Grandi przybył na Downing Street o godz. 11, odjechał zaś o godz. 11 m. 45.

Z faktu odbycia tej narady jeszcze przed posiedzeniem izby gmin wyciągany jest wniosek, że w zapowiedzianej odpowiedzi na deklarację min. Edena, premier Chamberlain **wykorzysta prawdopodobnie jako atut zgodę Włoch na podjęcie natychmiastowych rozmów z W. Brytanią na podstawie formuły zaproponowanej w piątek przez premiera Chamberlaina wbrew opinii min. Edena.**

Ponadto ze składu osobowego wczorajszej narady wnoszono, że

lord Halifax obejmuje spuściznę po min. Edenie.

Istotnie o godz. 13 oficjalnie zakomunikowano, że **lord Halifax objął kierownictwo spraw zagranicznych.** Możliwe jest, że za parę miesięcy powołany będzie na stanowisko ministra spraw zagranicznych jeden z polityków zasiadających w izbie gmin. Niewątpliwie fakt, że lord Halifax zasiada w izbie lordów i że wobec tego cały ogromny ciężar reprezentowania spraw polityki zagranicznej przed izbą gmin spada na premiera względnie na parlamentarnego podsekretarza stanu do spraw zagranicznych, czyni niezbędnym po pewnym czasie mianowanie na stanowisko ministra członka izby gmin, na razie jednak premier Chamberlain pragnie wziąć na siebie odpowiedzialność przed izbą gmin **za politykę zagraniczną, której jest sam najbardziej aktywnym promotorem.**

Minister Eden,

którego niespodziewana dymisja ze stanowiska kierownika angielskiej polityki zagranicznej jest najważniejszym wydarzeniem politycznym.

Eden żegna się z urzędem i piętnuje ustępliwość Chamberlain'a.

Londyn, 22. 2. (PAT). Wczorajsza debata w Izbie gmin wywołała wielkie zainteresowanie. Z przeszło 600 posłów, mało kogo brakowało. Galerie dla publiczności są przepełnione. Cała uwaga izby skupiona jest na głównej sprawie wczorajszego dnia, a mianowicie **na konflikcie między min. Edenem a premierem Chamberlainem.** O godz. 3,15 zajmuje miejsce na ławie rządowej premier Chamberlain, którego większość rządowa **wita gorącą owacją.** O godz. 3,40 w drzwiach ukazuje się minister Eden w towarzystwie lorda Cranborne, który razem z nim ustąpił. Pojawienie się min. Edena wywołuje **owację.** Posłowie opozycji i znaczna część posłów większości rządowej powstaje z miejsc i wiwatuje na cześć min. Edena.

Premier Chamberlain zabiera głos i. podając do wiadomości izby **rezygnację min. Edena i lorda Cranborne,** oznajmia, że pragną oni złożyć osobiście deklaracje wyjaśniające motywy ich decyzji.

Następnie zabrał głos min. Eden, który rozpoczął od stwierdzenia, że silne przekonania polityczne nie dadzą się pogodzić z warunkami pracy, niesprzyjającymi tym przekonaniom. Min. Eden nie wątpi, iż ostateczny cel jego i premiera jest ten sam, a mianowicie utrzymanie pokoju, ale — jego zdaniem — do pokoju dążyć należy, opierając się **na szczerym, prawdziwym wzajemnym poszanowaniu i zaufaniu.**

Stanowisko rządu włoskiego wobec zagadnień międzynarodowych w ogóle, a wobec W. Brytanii w szczególności, nie jest tego rodzaju, aby uzasadniało natychmiastowe podjęcie rokowań. Zdaniem min. Edena — nie należy z Włochami wszczynać rozmów, **dopóki wroga W. Brytanii propaganda włoska nie ustanie.** Nie należy również poświęcać kwestii Hiszpanii na rzecz szybkiego wznowienia rozmów. W sprawie Hiszpanii stanowisko Włoch daje **dużo nadziei w dziedzinie obietnic, ale mało w dziedzinie faktów.** Zdaniem min. Edena — nie należało odrzucać możności wznowienia rozmów z rządem włoskim lub z innym rządem, ale warunki wstępne dla prowadzenia tych rozmów winny być tego rodzaju,

aby istniało chociażby prawdopodobieństwo ich powodzenia(!).

Dzisiaj tego rodzaju warunki nie istnieją.

Przechodząc następnie w historycznym przeglądzie wydarzenia stosunków włosko-brytyjskich w ciągu ostatniego roku i cytując na szeregu przykładów **dowody złej woli Włoch,** min. Eden oświadczył, że nie można zaryzykować dalszego powtarzania się tego rodzaju wydarzeń. Zanim rozpoczęte zostaną oficjalne rozmowy z rządem włoskim w Rzymie, należy poczynić pewne posunięcia w kwestii hiszpańskiej. W. Brytania dać winna światu nie same obiecnice, lecz również konkretne osiągnięcia. Rzym winien dać dowody solidnej dobrej woli. Przykładem tej dobrej woli musi być kwestia hiszpańska. W obliczu jaskrawych przykładów naruszenia zobowiązań międzynarodowych, w obliczu usiłowań uzyskania politycznych korzyści środkami przemocy i przymusu w takiej chwili, W. Brytania musi zająć mocne i niezłomne stanowisko.

Moim zdaniem — zakończył Eden — nie będziemy w stanie uzyskać postępów w sprawach europejskich, o ile zezwolimy na zapanowanie wrażenia, że **W. Brytania ustępuje przed nieustanną presją.**

Cranborne mówi premierowi słowa prawdy.

Po min. Edenie złożył krótkie oświadczenie lord Cranborne. Cranborne oświadczył, że jego zdaniem, nie należy dążyć do porozumienia z krajami totalnymi, dopóki kraje te nie udowodnią, iż kierują się dobrą wiarą w stosunkach międzynarodowych. Przemawiając niesłychanie agresywnie, **lord Cranborne odmówił premierowi Chamberlainowi rzeczowej kompetencji dla rozstrzygania spraw polityki zagranicznej.** Program, do którego dąży obecnie premier Chamberlain, nie jest — zdaniem lorda Cranborne — przyczynkiem na rzecz pokoju, **lecz ustępliwością przed przemocą.**

Nowi podsekretarze stanu

w ministerstwie rolnictwa.

Warszawa, 22. 2. (PAT). Pan Prezydent R. P. mianował **podsekretarzami stanu w min. rolnictwa i reform rolnych p. dr. Maurycego Jaroszyńskiego, prezesa związku rewizyjnego samorządu terytorialnego oraz Michała Wierusz-Kowalskiego — dyrektora departamentu w min. przemysłu i handlu.**

*

Dr Maurycy Jaroszyński uchodzi za **wybitnego fachowca w zakresie spraw samorządowych.** Ponieważ samorząd jest u nas nieaktualny, został zatrudniony w ministerstwie rolnictwa. Dr. Jaroszyński był już raz wiceministrem spraw wewnętrznych — bezpośrednio po maju 1926 r.

P. Michał Wierusz-Kowalski jest niewątpliwie **najmłodszym podsekretarzem stanu,** liczy bowiem lat 35. W jego rękach będą skupione wszystkie **zagadnienia aprowizacyjne,** zwłaszcza przygotowania na wypadek wojny.

Czego pragnie nasz gospodarz wielkopolski?

(Ciąg dalszy)

szym odłamem społeczeństwa ku lepszej przyszłości rolnika.

5. Gorąco pragniemy **odżydzenia naszego kraju,** żądamy zakazu dalszego osiedlania się żydów na wsi, **uwolnienia Radia od żydowskiej muzyki i żydowskich prelekcji, zupełnego oczyszczenia aparatu urzędniczego od żydów na wszystkich szczeblach w myśl zasady: Polska dla Polaków.** Czas najwyższy do zdecydowanej działalności na tym odcinku i już nie pora na przewlekłe rozważanie. Na czoło zagadnień politycznych w Polsce wysuwa się coraz śmielej, coraz gwałtowniej sprawa żydów w Polsce. My gospodarze Wielkopolski pragniemy i żądamy usunięcia żydów jako szkodników dla Państwa i w obrębie wsi.

Hasłem naszym to unarodowić życie gospodarcze i żydów ze wsi wyrugować.

6. Trzeba przypomnieć, że sprawa **nauczania dzieci na wsi** jest wyraźnie **krzywdząca** na korzyść miasta. Wystarczy tylko podkreślić, że **szkół** posiadających 7 i więcej klas jest 90,2% — na wsi zaś tylko 4,2%. Jak wiemy, 7-klasowe szkoły są najlepsze, ale dla dzieci ze wsi niedostępne ze względu na odległość i koszty na internat, prywatną stancję, czesne itp.

W gimnazjach jest gorzej, **synowie drobnych rolników stanowią tylko 9,8% ogółu uczniów.** Jak więc nasza inteligencja może mieć należyty **kontakt** z ludem wiejskim, który stanowi 72% narodu?

Z gorącym uznaniem przyjęliśmy do wiadomości okólnik premiera w sprawie stypendiów dla młodzieży wiejskiej. Nadal wołać będziemy wielkim głosem o sprawiedliwość na polu szkół dla dzieci wiejskich.

Pragniemy takiej reorganizacji szkolnictwa i oświaty, by synowie chłopscy mogli dotrzeć do najwyższych stanowisk społecznych czy politycznych.

Pragniemy dalszego rozwoju **czytelnictwa** na wsi Wielkopolski.

Przy układaniu budżetów gminnych i powiatowych pomyślmy o bibliotekach.

7. Młodzież wsi polskiej, pełna energii i entuzjazmu do pracy, powinna stać na czele organizowania spółdzielni z silną wolą, gruntowną wiedzą i ogólną solidarnością wszystkich członków.

Nasza kochana złota młodzież wiejska tak często opuszczona, nie wie, gdzie skierować swoje kroki. Otóż spółdzielczość jako gwiazda ratunku wzywa młodzież do pracy nad przebudową wsi. Latem 1937 r. w czasie kuracji w Truskawcu zaznajomiłem się trochę z pracą młodych na wsi wśród Ukraińców. Ile tam poświęcenia, ile energii wśród młodzieży wiejskiej i młodych studentów dla podniesienia siły ekonomicznej wsi!

Tu jest wdzięczne nad wyraz pole do skonsolidowanej pracy nad kształtowaniem świetnej przyszłości Polski.

8. **Żołnierz i rolnik,** wojsko i lud wiejski — ich łączy w szczególniejszy sposób płomień mocny i jasny serdecznej życzliwości, głębokie więzy łączą wojsko i lud na wsi, bo w armii to w olbrzymiej większości synowie chłopscy. I wieś nie miała by kochać wojska, gdzie nasze „rodzone" dzieci? **Żądamy wojska bez politycznego zabarwienia.** Jako drogi klejnot dla nas wszystkich, armię pragniemy otaczać najgłębszą miłością i szacunkiem.

W sprawie osadnictwa witamy wszystkich współbraci rolników na naszym terenie, **żądamy jednak tworzenia osad odpowiednich do poziomu naszej kultury i naszego zadania rolniczego. Żądamy zdrowej parcelacji,** żywotnej jednostki, a **nie parcelacji nędzy.**

Od rozwoju **włościaństwa zależy** nasz niepodległy byt, podniesienie wytwórczości rolnej jest jednym z najważniejszych zadań naszego rolnictwa.

Nadmierne **rozdrobnienie** stwarza znów przeludnienie i niski poziom techniki rolnej, małą opłacalność gospodarstwa i jest błędnym kołem.

Żądamy tu, na **rubieżach zachodnich,** gdzie sąsiad pod względem techniki budowlanej i w sprawach komunikacji stoi na wysokim poziomie, dla osadników domów **murowanych,** a dla wszystkich lepszych **dróg.**

My tu w Wielkopolsce mieliśmy na ogół dobrze i starannie utrzymywane drogi. Oby ten wysoki stan dróg nie tylko został zachowany, ale jeszcze znacznie rozszerzony!

A gdzie potrzeba, bezdroża szybko zamienić na nowoczesne drogi. Wielkiej roli spraw drogowych w rozwoju życia gospodarczego nie potrzeba więcej podkreślać. A jednak nie jest dobrze i bez ogródek musimy uznać, że w wielu powiatach stan nawierzchni dróg jest nieodpowiedni

Polska wymaga od nas olbrzymiego wysiłku, a siła i zdrowie Polski zależą od rzetelnej pracy każdego z nas.

My w Wielkopolsce pragniemy nie tylko uznania naszej kultury i postępu na odcinkach rolnictwa, ale gorąco pragniemy dalszego rozwoju, jeszcze lepszych rezultatów, jeszcze większej doskonałości, a unikać trzeba stanowczo wszystkiego, co by mogło osłabić owe walory moralne i zawodowe.

9. Musimy być solidarni. Świat liczy się tylko z silnymi. My gospodarze z ziemi wielkopolskiej chcemy budować własnymi rękami, nie oczekujemy i nie żądamy pomocy od innych. Z woli samej wsi muszą powstać owe organizacje jako podstawowa komórka nowego ustroju społeczno-gospodarczego. **Twierdzą niech nam będzie wzorowa, dobrze zorganizowana wieś,** tam źródło siły i znaczenia. Jednolitość społeczna nie jest sprawą tak trudną, trzeba się tylko zjednoczyć i pokazać swą siłę najpierw na terenie wsi, a dalej jednolita organizacja powinna być rozszerzona na całe państwo.

W szeregi więc gospodarcze! Twórzmy silny front rolniczy, ramię przy ramieniu, a ziszczą się marzenia naszych najlepszych synów, że z polskiej chaty i zagrody wieśniaka wyjdzie zdrowy, silny, śmiały ruch, który odbije się echem o niebiosa i stworzy lepsze jutro. Dłonie nasze są twarde i wyrobione, do pracy jesteśmy przygotowani, mamy mocne poczucie siły i chcemy tę siłę oddać w rzetelną służbę ojczyźnie.

Wszystko, co dzielne i zdrowe w narodzie, niech łączy się z nami — tego pragnie gospodarz wielkopolski.

Krostkowo, pow. wyrzyski.

Ks. prob. Glatzel,
wiceprezes Pow. Tow. Kółek Rolniczych.

W Ozonie nic nowego.

Przemówienie jubileuszowe gen. Skwarczyńskiego nie wyjaśniło sytuacji.

Warszawa, 22. 2. (Tel. wł.) Co dzień przechodzę ul. Matejki do gmachu sejmu. Tam właśnie mieści się siedziba jednorocznego jubilata, tj. Obozu Zjednoczenia Narodowego. **Dom ten odziedziczył Ozon w spadku po niesławnej pamięci BBWR.**

W dniu jubileuszu tj. w poniedziałek malutka ta uliczka jest cicha i spokojna jak zawsze. Nie widać tu jakiegoś gorączkowego ruchu, ani przyjezdnych, ani sztandarów, ani pochodu. Stoją sobie w bramie, jak i co dzień dwaj panowie w melonikach, po drugiej stronie ulicy widzimy już umundurowanego policjanta. Dzień i noc pełnią oni w ten sposób straż.

Zjechali się krajowi reprezentanci Ozonu dnia tego do Warszawy. Maszerowali do grobu Nieznanego Żołnierza i do bram Belwederu, aby następnie obradować w wojskowym kasynie garnizonowym.

Prasa sanacyjno-ozonowa wypadła bardzo blado w tym jubileuszu. W przeddzień ukazały się anemiczne artykuły i fotografie szefa-generała i szefa sztabu pułkownika, ale już w cywilu. Ukazały się też graficzne wykresy, przedstawiające władze Ozonu na wszystkich szczeblach, oznaczone kółkami Był to istny łańcuch kółek p. Wendy i wyglądało na to, jakoby Ozon pieczętował się kółkami. **Oczekiwano wystąpienia radiowego samego szefa Ozonu gen. Skwarczyńskiego.** Przypuszczano, że jego przemówienie może być ciekawe. Niektórzy spodziewali się wręcz czegoś nowego i rewelacyjnego. Wszystkich spotkał zawód.

Program bez ram.

Pan generał nie czuł się pewnie w zagadnieniach politycznych i gospodarczych, o których tyle mówił. **Deklaracja lutowa przez to nie została ani poprawiona, ani wyjaśniona. Gorzej, bo została bardziej zaciemniona** ogólnikowymi rzutami myślowymi nowego szefa Ozonu. W Wilnie gen. Skwarczyński powiedział, że nie pójdzie ani na prawo, ani na lewo, ani środkiem. We wczorajszej swojej mowie prosi na wstępie, aby **też jego nie włączano ani w ramy totalizmu, radykalizmu czy też zachowawczości.** Zastrzega się tak, bo generał sądzi, że mowa jego wywoła obszerną dyskusję w prasie. Na wstępie przypomniał, że Polska jest **dobrem wszystkich jej obywateli.** Była to miła przygrywka dla ucha naszej mniejszości. Jako naczelne hasło wysunął **sprawę obronności państwa.** Opowiedział się następnie jako zwolennik systemu wodzostwa i przypomniał, że autorytet marsz. Śmigłego Rydza musi być tak wysoko postawiony, aby zapewnił mu decydujący wpływ na wszystkie czynniki, związane z przygotowaniem narodu i państwa do wojny (a więc pan generał był wyrazicielem poglądów swego kolegi, gen. Żeligowskiego — red.).

Entuzjazmu nie trzeba wymuszać.

Natomiast inaczej wygląda następny ustęp mowy, kiedy gen. Skwarczyński powiada: „Jego postać musi być otoczona czcią, miłością i entuzjazmem nie tylko wojska, ale i całego narodu". Uważamy, że **do tego nikogo z Polaków zmuszać nie potrzeba, że gen. Skwarczyńskiemu nie chodzi chyba o wymuszony entuzjazm dla marszałka.**

Znów wychowanie państwowe...

Nowością dla nas jest, że w dziedzinie wychowania młodzieży p. generał zaleca metody Jędrzejewiczowskie. Stale mówi o wychowaniu państwowym. O religii i etyce katolickiej ani słowa. A przecież tu chodzi o wychowanie młodych pokoleń (Służba Pracy, jego własna organizacja, też nic o tym nie wspomina — red.) **Całe wychowanie podporządkowuje państwu.** Uważa, że dopiero teraz sprawa wychowania dojrzała do rozstrzygnięć w skali ogólnopaństwowej.

Kolonie i żydzi.

I czegoż się jeszcze domaga pan generał? Domaga się kolonii dla naszej emigracji. Nie możemy nijak pojąć zagadnienia żydowskiego, które tak niejasno, zagmatwanie omówił prelegent. Powiada on, że **specjalna fizyczna struktura ludnościowa żydów stoi na przeszkodzie normalizacji mas narodu polskiego.** (Czy dlatego, że cuchną czosnkiem? — red.). I powiada dalej: „Fakt ten musi wywołać uczucia nieprzyjaźni między ludnością polską a mniejszością żydowską! I to wszystko.

Dalej zastrzega się p. generał, że jest przeciwny akcji bojkotowej w takiej formie, jaką widzimy u siebie teraz. Spodziewa się on, że **żydzi będą z Polski emigrowali i liczba ich radykalnie musi się zmniejszyć.** (Gdy będziemy bardzo prosić, w ogóle nie będą chcieli emigrować, bo jest im u nas dobrze! — red.)

I jeszcze jedno: p. generał **nobilituje tych wszystkich żydów, którzy zasymilowali się i mają pewne zasługi dla państwa.** Ich zalicza do wspólnoty narodowej.

Streściliśmy pokrótce długą mowę generała, która w zasadzie nie jest ani nowa, ani ciekawa. W każdym razie obowiązek dziennikarski spełniliśmy. **(Rys.)**

Adolf Hitler przemawia...

Na zdjęciu kanclerz Hitler w momencie wygłaszania przemówienia. Na fotelu prezydenta Reichstagu widzimy marszałka Goeringa.

Odroczenie drugiego procesu

prezydenta Starzyńskiego przeciw adw. Szumańskiemu.

Warszawa, 22. 2. (tel. wł.). Przed sądem grodzkim znalazł się **proces adw. Szumańskiego, oskarżonego o zniesławienie prezydenta miasta Warszawy Starzyńskiego.**

Akt oskarżenia zarzuca adw. Szumańskiemu, że w rozmowie w kawiarni Europejskiej **adw. Szumański miał się wyrazić w związku z procesem Studnickiego obraźliwie o prez. Starzyńskim.** O treści rozmowy powiadomił prezydenta Starzyńskiego urzędnik zarządu miejskiego p. Siemaszko.

Na rozprawę poza oskarżycielem prywatnym adw. Skoczyńskim przybył również prokurator Missuna, który objął oskarżenie publiczne.

Obrona zgłosiła wniosek o powołanie w charakterze świadków tych, którzy siedzieli przy stoliku podczas tej rozmowy i mają stwierdzić, że **cała rozmowa miała inną treść, a nie taką, jaką powtórzył p. Siemaszko.** Sąd postanowił wskazanych świadków wezwać i w związku z tym proces został odroczony.

Austria zadowolona

Bójki w Wiedniu.

Wiedeń, 22. 2. (PAT). Kanclerz Schuschnigg ma wygłosić 24 bm. mowę, w której zajmie stanowisko wobec niedzielnej deklaracji Hitlera.

W kołach zbliżonych do rządu omawiają mowę Hitlera pozytywnie podkreślając, że **była ona wypowiedziana w duchu umowy z dnia 11 lipca.**

Wiedeń, 22. 2. (PAT). W Wiedniu doszło wczoraj wieczorem do szeregu **bójek między członkami korpusu szturmowego frontu patriotycznego i narodowymi socjalistami.** Policja aresztowała kilka osób. Późnym wieczorem odbyła się ponownie demonstracja narodowych socjalistów na Kaertnerstrasse. Przed niemieckim biurem podróży, gdzie w oknie wystawiony jest portret kanclerza Hitlera demonstranci odśpiewali hymn i **zrzucali kapelusze przechodzącym, wznosząc przeciwżydowskie okrzyki.**

Już noszą mundury partyjne.

Wiedeń, 22. 2. (PAT). Wczoraj w całej Austrii odbyły się ponownie demonstracje narodowo-socjalistyczne. Przebieg ich był spokojny.

W czasie uroczystości w Grazu po raz pierwszy wystąpiły **grupy w mundurach szturmówek narodowo-socjalistycznych.** W demonstracjach wzięli także udział zwolnieni na podstawie amnestji z więzień narodowi socjaliści.

Senat nie ma nic przeciw odroczeniu wyborów do rad miejskich.

Warszawa, 22. 2. (Tel. wł.). Wczoraj odbyło się posiedzenie senackiej komisji administracyjno-samorządowej. Komisja rozważyła projekt ustawy w sprawie zmiany przepisów o służbie w policji woj. śląskiego, projekt ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta RP. z dnia 24. IX. 1934 o **ustroju m. Gdyni,** w końcu rządowy projekt ustawy **o odroczeniu wyborów radnych miejskich w Łodzi i Poznaniu.** Poza nieznacznymi zmianami stylistycznymi, komisja przyjęła powyższe projekty w brzmieniu uchwalonym przez sejm. (r)

Minister Beck jedzie

z oficjalną wizytą do Rzymu.

Warszawa, 22. 2. (PAT). Na zaproszenie rządu włoskiego **minister spraw zagranicznych J. Beck uda się w początkach przyszłego miesiąca z oficjalną wizytą do Rzymu.**

Dowborczycy u marsz. Śmigłego-Rydza

Warszawa, 22. 2. (PAT). Dnia 17 lutego br. p. marszałek Śmigły-Rydz przyjął **delegację Związku Dowborczyków „Ku chwale Ojczyzny"** w składzie: gen. brygady w stanie spoczynku Pomian-Porzecki Józef, gen. brygady w st. spocz. Wroczyński Jan, gen. bryg. w st. spocz. Poniatowski Mieczysław, pułk. w st. spocz. Szprenglewski Eugeniusz.

Adwokatura się odżydza.

Warszawa, 22. 2. (Tel. wł.). W Warszawie odbyły się obrady Naczelnej Rady Adwokackiej w czasie których uchwalono **szereg wniosków, mających niezwykle doniosłe znaczenie dla adwokatury.**

M. in. zmieniono system proporcjonalnego wyboru członków Naczelnej Rady Adwokackiej, który był dotąd wykorzystywany przez żydów.

B. prezydent Hoover przybywa do Warszawy.

Warszawa, 22. 2. (Tel. wł.). Do Warszawy nadeszła wiadomość, że **b. prezydent Stanów Zjednoczonych Herbert Hoover odwiedzi Warszawę w najbliższym czasie w przejeździe do Helsinki,** gdzie udaje się na zaproszenie prezydenta Finlandii.

Przybycia Hoovera do Warszawy spodziewać się należy **10 marca.**

W stolicy Polski prezydent Hoover zabawi kilka dni.

Samobójstwo zabójcy.

Sieraków. Michał Karcz, który w ubiegły czwartek zastrzelił tutaj śp. Czesławę Bartkowiakównę z Poznania, po dokonaniu strasznego czynu utopił się w pobliskim jeziorze Jaroszewskim. Pozostawił on na brzegu płaszcz i szal. — Zwłok mordercy Karcza dotychczas nie wydobyto.

Na marginesie

[illegible] miał szczęście. Czy był sprytniejszy od innych, czy też po prostu mu się psim swędem udało, dość, że uniknął normalnego losu dyplomatów sowieckich. GPU straciło ofiarę. Niewątpliwie potrafi tę stratę odrobić. Rosja jest krajem bogatym w ludzi i jeszcze na długo wystarczy Stalinowi materiału do rozstrzeliwania.

Butenko zamiast — naszpikowany komunistycznymi kulami — leżeć spokojnie w ziemi, siedzi sobie w Rzymie za pan brat z reakcyjnymi faszystami, udziela wywiadów, przemawia przez radio, zdradza tajniki rosyjskiej nędzy i rujnującej gospodarki, psuje krew bolszewikom.

Nic dziwnego, że ta nowa rola sowieckiego dyplomaty nie przypada do gustu ani czerwonym władcom Rosji, ani ich wielbicielom. Bądź co bądź taki wiarogodny, bo prosto od moskiewskiego koryta odeszły świadek jest niewygodny — psuje efekty prowadzonej z takim nakładem środków i energii propagandy, przeszkadza w łowieniu naiwnych na komunistyczną wędkę. W tym świetle zrozumiałym jest przeciwdziałanie bolszewickie wobec rewelacyj Butenki.

— Butenko jest terroryzowany przez faszystów włoskich, jego opowiadania są wymuszone torturami — głosi wszem wobec sam pan komisarz, a za nim powtarzają tę bzdurę wszystkie agentury kominternu w Europie.

Komunistom nie można się dziwić — przecież to o ich skórę chodzi. Ale dziwniejsze jest, gdy tę samą melodię słychać z ust socjalistów, oficjalnie wyrzekających się współpracy z komunizmem.

Organ socjalistów „polskich" „Robotnik" idzie nawet dalej od — Litwinowa:

Fałszywy Butenko udziela wywiadów w Rzymie! — taką opinię wyrażają „polscy" socjaliści, aby tylko osłabić wrażenie rewelacyj Butenki.

Co to jednak znaczy braterstwo w Marxie! Przy takich okazjach najlepiej wychodzi na jaw wspólnota interesów komunistyczno - socjalistycznych. Żadne sprostowania i teoretyczne deklamacje nie mają tej wymowy, co taki pozornie drobny fakt...

—::—

Na kanonizację bł. Andrzeja Boboli
ogólno-polska pielgrzymka do Rzymu.

W dniu 12 kwietnia rb. wyruszy z Polski sześć pociągów specjalnych, uruchomionych przez Komitet ogólno-polskiej pielgrzymki do Rzymu, na uroczystości kanonizacyjne bł. Andrzeja Boboli. Jest to jedyna oficjalna ogólno-polska pielgrzymka, organizowana pod wysokim protektoratem Ich Eminencji Księży Kardynałów Aleksandra Kakowskiego i Augusta Hlonda, oraz Ich Ekscelencji Księży Metropolitów Krakowskiego, Lwowskiego i Wileńskiego.

Dla uczestników powyższej pielgrzymki zostaną zarezerwowane specjalne miejsca w Katedrze Św. Piotra w Rzymie na uroczystości kanonizacyjne, na których będzie również obecny Ojciec Św. Uczestnicy pielgrzymki zwiedzą Wiedeń — Wenecję — Padwę — Rzym i na życzenie Neapol oraz Capri. Wszelkich informacji o pielgrzymce udziela, oraz przyjmuje zapisy Komitet w Warszawie, ul. Św. Jańska 15, tel. 208-02.

Testament ks. pszczyńskiego w porządku.

Katowice, 22. 2. Jak się dowiadujemy z pewnego źródła, obydwa testamenty ks. pszczyńskiego zostały spisane w języku niemieckim, natomiast protokół otwarcia był tylko spisany w języku niemieckim, został jednak przetłumaczony na język polski. Zmarły książę wyraźnie nadmienił, że testament dlatego spisuje w języku niemieckim, ponieważ nie włada językiem polskim.

Znowu tajny skład broni we Francji.

W pobliżu miejscowości Annet nad Marną policja wykryła skład broni w którym znaleziono 18 karabinów maszynowych, 20 ręcznych karabinów maszynowych, 3 tony materiałów wybuchowych i ładunków.

Ci, którzy się nie ugięli...

Czytając słowa kazania ks. kardynała Faulhabera i biskupa Berlina, ks. Konrada von Preysing, trudno oprzeć się wzruszeniu. W Niemczech nie ma ani jednego dziennika, któryby poważył się na najlżejszą krytykę rządu. Potężne partie zostały całkowicie rozbite. Ich kierownicy albo siedzą w obozach koncentracyjnych, albo, co bynajmniej o nich korzystnie nie świadczy, dostosowali się do sytuacji i „nie zajmują się polityką". Oni, którzy niegdyś porywali całe tłumy, którzy w swych rękach dzierżyli losy Niemiec! Byłoby bardzo ciekawym ustalenie, kto z dawnych wodzów, polityków, ministrów Republiki Wejmarskiej — **pobiera emeryturę z kas rządowych** Trzeciej Rzeszy. Z pewnością doszlibyśmy do rewelacyjnych wyników. Był jeden dąb socjalizmu, najbardziej wpływowy przywódca, który po przewrocie hitlerowskim zgłosił się do gen. Goeringa z prośbą o wypłacenie mu kosztów — **przeprowadzki.** Został bowiem spensjonowany i zmieniał mieszkanie. Ci „politycy" nie podniosą głosu protestu. Szepczą nad kuflami piwa w Barlinie lub Monachium, komentując ostatnie programy kinowe pod czujnym i jednocześnie pogardliwym okiem policji min. Himmlera. W Niemczech o sprawach drażliwych nie mówi się zupełnie — lub też mówi się bradzo cicho. Z jednym wyjątkiem. **Z wyjątkiem duchowieństwa katolickiego.** Ci mówią głośno. Oni jedni ryzykują obozy koncentracyjne, areszty, procesy, wszelkiego rodzaju prowokacje mające na celu poniżyć ich opinię w oczach społeczeństwa, uderzyć w ich honor. Praw do wolności sumienia w Niemczech broni już tylko Kościół Katolicki. Ci „wstecznicy". Ci „żandarmii w sutannach". Ci, którzy uchodzili w oczach p. Noske'go i towarzyszy za najczarniejszą reakcję, za zaporę na drodze do prawdziwej demokracji. Stoją na zagrożonych placówkach, bez żadnej pomocy, zdani na łaskę i niełaskę swych przeciwników — i walczą z neopogaństwem, z szowinizmem, z fałszem, który kolosalna i świetnie funkcjonująca propaganda sączy w miliony dusz.

W niedzielę, dnia 13 lutego wygłoszono w Niemczech dwa kazania w obronie prawdy. W kościele św. Michała w Monachium mówił ks. kardynał Faulhaber, protestując przeciwko „kalumniom, rzucanym na Papieża". Jak wiadomo, najnowszym trykiem propagandowym w Trzeciej Rzeszy jest oskarżenie wszystkiego, co nie chce się podporządkować nie tylko rządom, ale i filozofii nazismu — **o komunizm lub masonizm.** O podleganie wpływom Kominternu jest posądzony każdy, o którym się sądzi, że jest za mało „brunatny". Oczywiście, tym oskarżeniem szafuje się bez najmniejszego umiaru, jeżeli chodzi o niewygodnych dla systemu ludzi poza granicami kraju. Wydawałoby się, że istnieją jednak granice jeżeli już nie rozwagi, to **zwykłej obawy o kompromitację,** o narażenie całej propagandy na zurzut skandalicznego szerzenia fałszów. Jednakowoż nie. W Trzeciej Rzeszy nie cofnięto się przed oskarżeniem o podleganie wpływom Kominternu — **samego Papieża.** Musiała ta robota zatoczyć szerokie koła i wydać (co jest wprost nie do wiary) jakieś rezultaty, skoro przeciwko tym kalumniom uważał za stosowne wystąpić kardynał Faulhaber.

— **„Zarówno w prasie, jak i w przemowach** — mówił arcybiskup monachijski — **rozpowszechniano twierdzenia, że Papież konspiruje z komunizmem, że jest wrogiem ludu niemieckiego, że to Stolica św. ponosi odpowiedzialność za wojnę. Są to kalumnie, wołające o pomstę do nieba! Nie mogę ich pokrywać milczeniem...**

Przechodząc do spraw, związanych z prześladowaniem Kościoła w Niemczech, mówił ks. kardynał:

— **Twierdzi się, że Kościół nie jest prześladowany w Niemczech, gdyż nie spalono kościołów, ani nie powywieszano księży. Lecz, jeżeli się wie o tym fakcie, że 82 szkoły wyznaniowe i 15.000 uczniów katolickich zostało przeniesionych do innych zakładów szkolnych — to ma się wówczas prawo mówić o prześladowaniu Kościoła...**

W Berlinie, nawiązując do rocznicy wstąpienia na tron papieski Piusa XI, przypomniał biskup **Konrad von Preysing** Encyklikę przeciwko błędom, rozpowszechniającym się w Niemczech.

— Nie po raz pierwszy — mówił biskup Berlina — mówi się o Zjednoczeniu Kościoła. Kościół katolicki pragnie tego gorąco i nic bardziej nie jest mu przykre, jak ten rozłam, który dokonał się w XVI wieku. Lecz te idee, które się dzisiaj szerzy przekraczają nawet ramy Kościoła narodowego: **one dążą do stworzenia Boga narodowego.** Ci, którzy szerzą te pojęcia i im hołdują, nie znają nawet samych podstaw określenia Boskości, **skoro z posiadania Boga chcą zrobić monopol na użytek jednego tylko narodu.** Jeden Kościół, jeden Bóg dla wszystkich narodów — ale prawdziwy Kościół i prawdziwy Bóg — oto rzetelne zasady wiary.

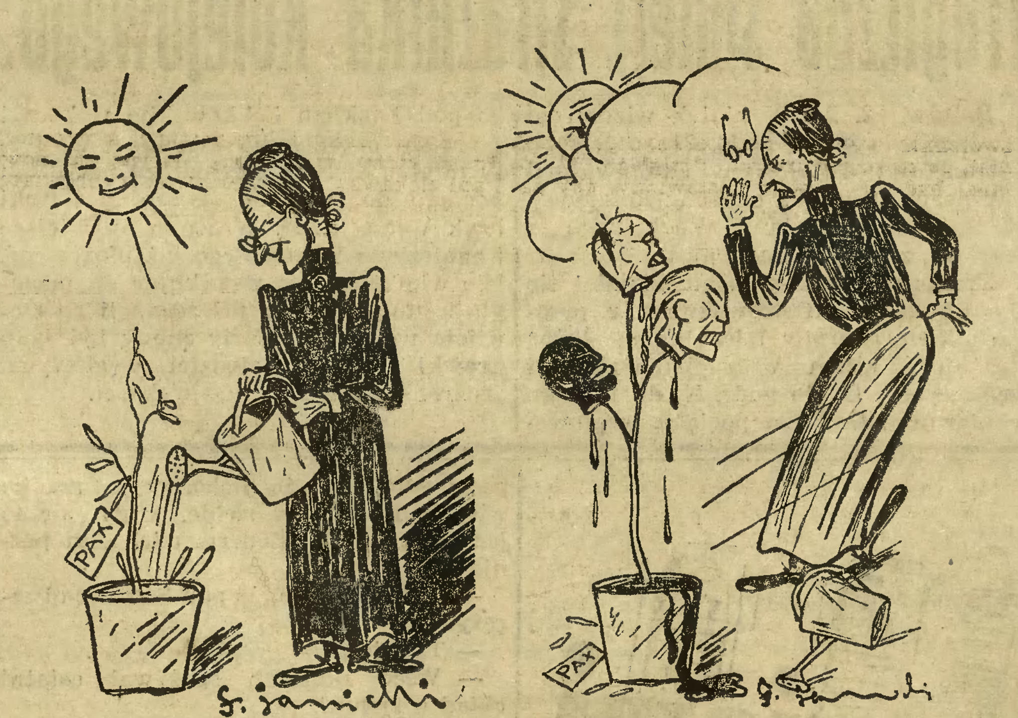
— Zarzucano Ojcu św. chęć uprawiania polityki. Nic bardziej fałszywego, nic bardziej odległego od Jego myśli. Nie zna on innego Kościoła, jak tylko Kościół św. Piotra... Niektórzy twierdzą, że nie jest możliwym pogodzić ojczyzny z pojęciem Kościoła. Anglia dostarczyła zupełnie odmiennego przykładu z Tomaszem Morus'em, beatyfikowanym w 1935 roku. A Tomasz Morus był może największym z pomiędzy Anglików...

— Nie jest prawdą, aby Kościół przeszkadzał ewolucji narodów. Cała historia temu przeczy..."

Są to słowa, które nie wymagają komentarzy. Ale wymagają zastanowienia i głębokiego przemyślenia wypadków. Jest ono z wielu względów bardzo pożądanym.

Dr. Tadeusz Kiełpiński.

Nie miała Baba-Liga kłopotu...

List z Poznania.

Awanse i inne ciekawostki.

(Korespondencja własna „Dziennika Bydgoskiego").

Naprawdę nie wiadomo co pisać. To już było, tamto było, a nowego nic specjalnie ciekawego nie wydarzyło się w ostatnim tygodniu. Choć właściwie... Bo posłuchajcie tylko czy na przykład to nie swoistego rodzaju sensacja, żeby człowiek urodzony w Wielkopolsce został awansowany na stanowisko naczelne w Warszawie? A tak jest naprawdę, bez przesady. Tym człowiekiem, którego spotkał awans jest dyrektor Rozgłośni Poznańskiej Polskiego Radia p. Dr. Zenon Kosidowski, który w związku z zmianami organizacyjnymi w Polskim Radio powołany został do Warszawy na stanowisko dyrektora rozgłośni warszawskich (dosłownie: wszystkich czterech rozgłośni warszawskich). Dr. Kosidowski pracując od lat dziesięciu w polskiej radiofonii zasłużył się niemało około krzewienia życia kulturalnego w Poznaniu. Będąc w swoim czasie powstańcem wielkopolskim i jednym z założycieli słynnego „Zdroju", poświęcił się następnie równolegle do prac w rozgłośni, stworzeniu ośrodka kultury i sztuki, jakim do dzisiejszego dnia jest w Poznaniu Pałac Działyńskich — siedziba Związku zawodowego Literatów Polskich i Wielkopolskich Plastyków. Dyrektor Kosidowski był tym, który przyczynił się walnie do stworzenia w Poznaniu Zrzeszenia Związków Kulturalnych. I nie kto inny, ale on jest twórcą poznańskich „czwartków literacko-artystycznych", które zyskały sobie już uznanie w całej Polsce. Jako ławnik Magistratu st. m. Poznania, zajmował się Dr. Kosidowski specjalnie sprawami kulturalno-literackimi, między innymi jako główny rzecznik stworzenia przez Poznań nagrody literackiej.

Największa chluba Dr. Kosidowskiego, te czwartki literacko-artystyczne, obchodzą właśnie swój setny jubileusz, w chwili kiedy ich twórca odchodzi. Poznaniowi ubywa zasłużony, choć młody wiekiem obywatel. Nie wątpimy, że na nowym stanowisku będzie równie gorliwym rzecznikiem spraw wielkopolskich jak dotąd.

*

Bardzo głośna była ostatnio sprawa ostatecznej likwidacji Teatru Nowego. Otóż niedawno na drzwiach tegoż nieczynnego od dłuższego już czasu teatru ponalepiano ulotki oznajmiające, że na tym miejscu otwarte zostanie kino. Właścicielem jego ma być jakiś przemysłowiec z Warszawy. Według opinii poznańskich fachowców, sala Teartu Nowego w tym stanie, w jakim się obecnie znajduje, absolutnie nie nadaje się na kinoteatr. Przeróbki, jakichby tam trzeba dokonać pochłonęłyby około sześćdziesięciu tysięcy złotych. Nie wiadomo, czy ten przemysłowiec zechciałby tyle wpakować w niepewny interes (na przeciwko otwarto niedawno wcale porządny kinoteatr Adria) a poza tym... poza tym najprawdopodobniej stanie mu na przeszkodzie Policja Budowlana, której aprobata na przebudowę wymagającą między innymi zmiany dachu (w teatrze dach był szklany) jest bardzo wątpliwa.

*

Bale odbywają się nadal w tempie szalonym. Ostatnim poważnym akordem poznańskiego karnawału będzie niewątpliwie Bal Seledynowy w salach poznańskiej W. S. H. Z ostatnio odbytych balów szczególnie wytwornym był bal towarzystwa polsko- węgierskiego w ubiegły czwartek. Spotkała się na nim elita towarzyska Poznania. A poza tym wieczorki studenckie, których organizatorzy prześcigają się po prostu w oryginalności układania tekstów zaproszeń.

*

Sezon polityczny skończył się jakby na pewien czas. Może po ostatniej wojnie, którą sobie czytelnicy przypominają z ostatniego listu, a może też z przyczyny pewnego już prawie odroczenia wyborów. „Nacjonalizm" poszedł jakby spać. Rusza się jeszcze trochę Ozon, którego szef bawił ostatnio w Poznaniu. Ale ten ruch polega w praktyce raczej tylko na mianowaniach, a nie na działalności. Zresztą może działają tajnie, nie wiadomo, wszystko możliwe. Ale pewnym jest, że **ich nie widać i nie słychać.**

Takie to już nudy w tym Poznaniu, a redaktor pisze: ciekawiej, ciekawiej. Już mi nawet przekaz przysłali (dziękuję) byle tylko ciekawiej, ale ja naprawdę nie wiem o czym. Ale przyrzekam: następnym razem będzie bardzo ciekawy list, bomba. Chyba, że... tydzień będzie znowu taki przynudnawy jak ten...

Posnaniensis.

—::—

Jakie są władze „służby młodych".

Warszawa, 22. 2. (PAT). Odbyło się plenarne zebranie delegatów organizacyj, zrzeszonych w „służbie młodych", poświęcone wyborowi władz oraz ukonstytuowaniu się ciał zbiorowych „służby młodych".

W zebraniu wzięło udział 40 delegatów. **Przewodniczącym „służby młodych" jest mjr Edmund Galinat,** wiceprzewodniczącym obrano Wincenta Styrylskiego, Włodzimierza Pietrzaka, Jerzego Strzałkowskiego.

Z KRAJU

Zjazd Koła Krechowiaków. W niedzielę jako 20 rocznicę śmierci dowódcy i szefa pierwszego pułku ułanów krechowieckich, śp. płk. Bolesława Mościckiego, odbył się w Warszawie zjazd Koła Krechowiaków.

Napad „falangistów" na redakcję „Słowa Narodowego". W redakcji „Słowa Narodowego" we Lwowie zjawili się Nowakowski, Kulewski i Płaczkiewicz, którzy domagali się umieszczenia sprostowania w sprawie „Sekcji młodych Stronnictwa Narodowego". Gdy redaktor Matyasik odmówił, Nowakowski usiłował go uderzyć, czemu przeszkodził jeden z współpracowników, odbierając napastnikowi kastet sprężynowy. Policja zabrała wszystkich trzech do komisariatu, gdzie spisano protokół. W dwie godziny później grupa studentów wszechpolskich w odwecie powybijała szyby w oknach lokalu Sekcji młodych ONR przy ul. Fredry 6, gdzie znajduje się również administracja „Falangi".

Student skazany na bezwzględny areszt. Zatrzymany podczas awantur ulicznych w Wilnie student Un. Stefana Batorego Zdzisław Wolski, przy którym znaleziono nielegalnie posiadany rewolwer, skazany został na jeden miesiąc bezwzględnego aresztu.

Strajk pończoszników w Aleksandrowie. Pończosznicy w Aleksandrowie pod Łodzią podjęli akcję o podwyżkę płac wspólnie z pończosznikami łódzkimi. W tej sprawie zwołano konferencję na poniedziałek, gdy tymczasem nieoczekiwanie w Aleksandrowie wybuchł strajk pończoszników w 20 drobnych fabryczkach. Łącznie strajkuje 900 robotników.

6 tygodni aresztu i 500 zł grzywny za zabicie niedźwiedzia. W starostwie powiatowym w Baranowiczach odbyła się rozprawa karna przeciwko Karolowi Sztejnhagenowi, oskarżonemu o zabicie w dniu 16 stycznia br. w lasach państwowych nadleśnictwa rzepichowskiego niedźwiedzia. W wyniku rozprawy starosta powiatowy w Baranowiczach skazał go na 500 zł grzywny z zamianą na 3 tygodnie aresztu, na 6 tygodni bezwzględnego aresztu i na konfiskatę sztucera, z którego został zabity niedźwiedź. Jak wiadomo, niedźwiedzie w Polsce znajdują się pod ochroną.

W Łodzi płoną fabryki. W Łodzi wybuchł pożar w fabryce włókienniczej Ringera. Mimo wysiłków straży, której udało się po dwugodzinnej akcji uratować zagrożony budynek fabryczny, przylegający do płonącego, spłonęły dwa piętra fabryki i dach budynku. Zniszczone zostały również maszyny, znajdujące się na dwóch objętych pożarem piętrach gmachu. 70 robotników utraciło pracę. Straty, według prowizorycznych obliczeń sięgają 200.000 zł. Specjalna komisja śledcza wszczęła dochodzenie, mające ustalić przyczynę pożaru.

20 młodzieńców zakupuje karabin maszynowy dla armii. Koło młodzieży wiejskiej we wsi Chodasach (pow. wilejski), liczące zaledwie 20 członków, postanowiło własnym wysiłkiem kupić karabin dla wojska. Inicjatywa wyszła od samej młodzieży, która z zapałem zabrała się do gromadzenia funduszu.

Nieprzekonywujące wyjaśnienie.

W związku z wynikami pierwszych dwóch miesięcy kampanii Pomocy Zimowej, prasa zamieszcza liczne uwag na temat poparcia tej akcji przez poszczególne odłamy społeczeństwa. Uderza i zastanawia fakt, że w tym, jak i ubiegłym sezonie, wolne zawody i właściciele nieruchomości zajmują ostatnie miejsca pod względem wysokości sum, zebranych na Pomoc Zimową. Na podnoszone zarzuty słyszymy ze strony zainteresowanej różne wyjaśnienia.

Te argumenty znamy.

Jest i było wszystkim wiadomo, że z górą 50% nieruchomości stanowią domki na jedną rodzinę, gdzie właściciele dochody czerpią z innych źródeł (płacąc składki na Pomoc Zimową z innych tytułów). Gdy zaś tych dochodów nie posiadają i „nieruchomość" stanowi jakaś rozpadająca się rudera, właściciele egzystują w skrajnej nędzy. Również wiadomo jest powszechnie, że dla posiadaczy małych podmiejskich posesyj niejako przymusowym świadczeniem na rzecz bezrobotnych jest fakt nieuiszczania przez nich czynszu. Ale wiemy również, że są tysiące kamienic starych przynoszących poważne dochody i tysiące kamienic nowych, nie obciążonych podatkami państwowymi i nieskrępowanych w śrubowaniu komornego, których dochody zasługują na miano lukratywnych. A pomimo to, wpływy Pomocy Zimowej od właścicieli nieruchomości sięgają zaledwie 2—3% tego co oni powinni wpłacić według obliczeń Komitetu Obywatelskiego P. Z. i przedstawicieli zrzeszeń właścicieli nieruchomości.

Nie ma tak surowego systemu podatkowego, który by nie znał ulg dla wyjątkowych wypadków. Tym bardziej system dobrowolnego opodatkowania się winien uwzględniać wyjątki. Ale tylko w tym wypadku, o ile bezwzględnie będzie zachowana zasada powszechności świadczeń.

Żydowscy adwokaci skazani za nadużycia i oszustwa.

Wilno, 22. 2. (PAT). Przed sądem okręgowym w Wilnie zapadł **wyrok w głośnym procesie T-wa Fidutii, którego członkowie oskarżeni byli o nadużycia w przeprowadzeniu transakcji w Polsce na rzecz sowieckiej instytucji „Kreditbiuro" na szkodę kilkunastu obywateli sowieckich oraz skarbu państwa.**

Proces ten trwał od 10 stycznia br.

W dniu wczorajszym sąd ogłosił wyrok, skazując adwokata **Izaaka Długacza** łącznie na 2 lata więzienia, zł 5.000 grzywny i 3.398 zł kary pieniężnej, wynikającej z ustawy stemplowej, **adw. Ludwika Dyzenhauza** na 3 lata więzienia, 20.000 zł grzywny i 422 zł kary pieniężnej oraz **Mordkę Grufermana** na 1 rok i 6 miesięcy więzienia i 10.000 zł grzywny.

Tragiczna śmierć strażnika kolejowego.

Ostrów, 22. 2. W piątek wieczorem ub. tygodnia około godz. 21 znaleziono na odcinku kolejowym Janków pod Ostrowem strażnika ochrony kolejowej, 34-letniego Bronisława Wieteckiego z Ostrowa, z roztrzaskaną głową.

Tragicznie zmarły Wietecki udał się około godz. 17 z Ostrowa wraz z przodownikiem ochrony Isieckim na służbę strażniczą celem wytropienia złodziei węglowych. Około godz. 20 do idącego w kierunku Ostrowa pociągu węglowego pod Laskiem Zębkowskim wskoczył z przodu przodownik Isiecki, a Wietecki miał wskoczyć z tyłu. Po nadejściu pociągu do Ostrowa stwierdził Isiecki brak Wieteckiego. Wrócono na miejsce i znaleziono Wieteckiego już nieżywego. Nie wiadomo, czy wskakując do pociągu zesunął się, czy też zesunęli go złodzieje węglowi. Zmarły znany był jako krewki tępiciel złodziei węglowych. Osierocił on żonę i dwoje dzieci.

Ze Świata

— **Sprawa osadnictwa polskiego w Brazylii.** Poseł polski w Brazylii dr. Grabowski odbył dłuższą konferencję z federalnym ministrem sprawiedliwości i spraw wewnętrznych p. Francisco Campos, poruszając zagadnienia dotyczące organizacji i rozwoju osadnictwa polskiego w Brazylii w związku z szeregiem posunięć administracyjnych, wprowadzonych przez nową konstytucję brazylijską.

— **We Włoszech walczą z gruźlicą.** Dzięki energicznie prowadzonej akcji przeciwgruźliczej śmiertelność od gruźlicy we Włoszech zmniejszyła się od lat 15 o połowę. Podczas gdy w latach powojennych na 10.000 mieszkańców umierało 16, obecnie umiera ich 8, a w roku 1936 ilość zgonów wyniosła 37 tysięcy.

— **Rozruchy w Palestynie nie ustają.** W Palestynie doszło ponownie do szeregu ataków terrorystycznych na kolonie i osiedla żydowskie. Z różnych stron kraju donoszą o napaściach dokonywanych przez grupy złożone z kilkuset osób na samotnie położone domy. W koloniach Ataroth i Neveyakov, położonych na północ od Jerozolimy oraz Bensheim na równinie Telavivu ponieśli koloniści żydowscy znaczne straty materialne. W górzystych okolicach Palestyny przerowadza wojsko i policja akcję, mającą na celu otoczenie band terrorystow, które tam znalazły schronienie.

— **Wielki mufti Jerozolimy spotka się z królem Hedżasu.** Według agencji Stefani w kołach arabskich Kairu potwierdzają wiadomość, iż wielki mufti Jerozolimy, który schronił się w Libanie, wkrótce ma udać się do Mekki, by z królem Hedżasu i Nedzu Ibn Saudem omówić zagadnienia palestyńskie.

— **Duńska para królewska jedzie do Cannes.** Król i królowa duńscy wyjechali do Cannes.

— **Henlein zamierza odwiedzić ks. Hlinkę.** Jak donosi prasa, przewódca sudeckoniemieckiej partii Konrad Henlein ma w niedługim czasie podjąć objazd organizacyj niemieckich w Słowacji. Przy tej sposobności ma on odwiedzić w Ruzomberku ks. Hlinkę. W polityce partii Niemiec sudeckich zaznacza się wzrost zainteresowania Słowacją i słowackim ruchem autonomistycznym.

— **Rozruchy w Aleksandrii.** W Aleksandrii wybuchły rozruchy podczas manifestacji organizacji „Zielonych koszul" na cześć przewódcy stronnictwa nacjonalistycznego Wafd, Nahasa Paszy. Policja rozpędziła demonstrantów, którzy uszkodzili kilka tramwajów i zdemolowali parę sklepów. Około 40 osób, w tym 3 kobiety i kilku Europejczyków odniosło rany.

— **Zaginiony samolot, kursujący na linii Rzym—Kadyks znaleziono na wybrzeżu Sardynii.** W pobliżu wybrzeży Sardynii, niedaleko od Oristano, natrafiono na szczątki wodnopłatowca, który kursował na linii Rzym—Kadyks i zaginął w ubiegłym tygodniu wraz z 12-tu pasażerami.

— **Ofiary tornada.** Podczas tornado w północnej Luizjanie (Stany Zjedn. A. P.) zginęło 25 osób, zaś 3 są ranne.

Valentine Williams.

Przekład autoryzowany z angielskiego.

15)

(Ciąg dalszy)

— Cóż znowu za dach — nad tenisem?

Tu odezwał się głos agenta Dane'a z drugiego końca pokoju.

— Panie inspektorze, tenis kryty.

Alina i Rodney spojrzeli na siebie w niemym porozumieniu. Dziwnie kulturalnie brzmiał głos tego agenta policji. On zaś ciągnął dalej:

— Często słyszałem o tenisowym korcie Frant House'u, bo w całej dzielnicy, żaden dom prywatny takiego nie posiada.

— Cóż to za rodzaj kortu w prywatnym posiadaniu? — ze zmarszczonymi brwiami zapytał cierpkim tonem inspektor.

— To jest pierwotny tenis francuski, gra bardzo skomplikowana i tak trudna, że potrzeba trzech lat nauki, zanim się dojdzie do wprawy.

Manderton spojrzał badawczo na swego pomocnika.

— Wydajesz mi się dobrze poinformowany co do tego, mój młodzieńcze.

— W Cambridge, gdzie się kształciłem, był taki kort; nie grałem sam, ale dosyć się napatrzyłem na grających.

— Pan Dane, specjalista w naszym dziale daktyloskopii, ukończył studia w Cambridge — rzekł z odrobiną ironii, choć nie bez życzliwości Manderton, patrząc na młodego człowieka.

Prości agenci uśmiechnęli się sztucznie, a policjant zagryzł wargę. Ale Dane nie drgnął nawet. Spojrzał z sympatią przez wielkie okulary na Alinę, wpatrzoną w niego z zainteresowaniem.

Teraz Manderton zwrócił się do Rodney'a:

— Jaki był tryb życia zmarłego? Czy był żonaty?

— Nie.

— A służby, która by przy nim mieszkała, nie miał?

— Nie, jego lokaj Roberts nie nocuje tutaj. Pan Swete przebrawszy się do obiadu odprawiał go do domu, bo trzeba panu wiedzieć, że nieboszczyk rzadko wieczorem jadał u siebie. Gdy się to jednak zdarzało, Roberts odchodził później.

— Mówił mi pan, że pan Swete nadwerężył sobie nogę?

— Tak jest.

— Więc zapewne spożywał ostatni obiad u siebie?

— Tak sądzę.

Inspektor rzucił okiem na zebranych:

— Gdzie ten Roberts... się obraca w tej chwili?

Na to pytanie szofer Giles, stojący w milczeniu, odezwał się:

— On niedaleko stąd mieszka, posłałem po niego.

— Zejdź pan prędko i zobacz, czy nie przyszedł, a posterunkowemu, który pilnuje wejścia, powiedz pan ode mnie, żeby puścił służącego na górę.

Szofer wyszedł z pokoju.

Inspektor pytał dalej, patrząc to na Rodney'a, to na doktora:

— Co możecie mi panowie powiedzieć o Robertsie?

— Robertsa można śmiało nie mieszać do tej sprawy. To człowiek godny najwyższego zaufania, służył Barry'emu od chwili gdy wprowadził się do tego mieszkania.

— Kiedy to było?

— Zaraz, zaraz... to było... jak tylko pan Swete przybył z Ameryki, mniej więcej dwa lata temu.

Manderton chrząknął:

— Hm! — a teraz panowie, powiedzcie mi, czy który z was nie wie czegoś o zmarłym, co by mogło oświetlić sprawę tego morderstwa?

— To jest dla mnie — rzekł Rodney — zupełnie niewytłumaczone... może uzbrojony złoczyńca...

— Nic podobnego — stanowczym tonem przerwał mu detektyw. — Rzut oka na zamek od wyłamanych przez was drzwi, wystarczy, aby dowieść tego. Nie, nie. Morderca albo został wpuszczony do mieszkania przez nieboszczyka, albo przez jego służącego, a może miał klucz od wejścia.

— Panie Rossway, czy pan nie wie, kto z obcych mógł posiadać klucz od mieszkania?

— Przypuszczam, że Roberts.

— Nikt więcej? Nikt z mieszkańców Frant House'u na przykład?

— Jestem pewny, że nikt.

Inspektor objął wzrokiem cały pokój.

— Czy zmarły miał zwyczaj trzymania u siebie kosztownych rzeczy?

— Tylko tych kilka sprzętów, co pan widzi. Na przykład ten obraz malowany przez Goyę ma niemałą wartość.

— A klejnoty, pieniądze? Pan mówił, że był zbieraczem, prawda?

— Zbieraczem może nie, prędzej ekspertem w ocenianiu wartościowych przedmiotów. Należał do towarzystwa Galerii Goyi na Regent Street. Udzielał porad zbieraczom. Co do klejnotów, nigdy nie słyszałem, aby jakie posiadał.

— A stan jego finansów? Może miał długi?

— Bardzo wątpię, uważany był za człowieka zamożnego.

— Tu — wtrącił doktor — jednak jest coś... Nieboszczyk lubił mieć przy sobie sporo gotówki. Pamiętasz, Rod, tej nocy we Frant House?

Wzrok inspektora przywarł do Rodney'a.

(Ciąg dalszy nastąpi).

DZIAŁ GOSPODARCZY

Granica między towarem czysto polskim a obcym

nareszcie jasno ustalona.

Potrzeba książki wszechstronie informującej społeczeństwo o źródłach zakupu czysto polskich produktów, podającej adresy chrześcijańskich firm przemysłowych i hurtowni o czysto polskim kapitale, oddawna odczuwana była w świecie przemysłu i handlu.

Zastąpienie produktów obcych, importowanych z zagranicy, wyrobem rodzimym jest palącą koniecznością. Tak samo konieczne jest **nacechowanie wszystkich chrześcijańskich wyrobów przemysłowych w kraju znakiem Młota pod Koroną** — pierwszym tego rodzaju znakiem w Polsce prawnie zastrzeżonym dla wszystkich członków Związku Obrony Przemysłu Polskiego, którego centrala mieści się w Poznaniu przy ul. Rzeczypospolitej 1.

Konieczność znakowania towarów czysto polskich jest tym bardziej nagląca, że wiele firm o kapitale zagranicznym licząc na łatwowierność konsumenta podsuwa mu swe produkty opatrzone szumną nazwą „towar krajowy".

Jest więc oczywiste, że granica między towarem czysto polskim a niby polskim z nazwy musi być raz na zawsze jasno i wyraźnie ustalona.

Celowi temu służy właśnie pierwszy **Skorowidz Firm Polskich Z. O. P. P.** gromadzący adresy czysto polskich i chrześcijańskich fabryk i hurtowni, wszystkich branż w całym kraju.

Skorowidz wyszedł obecnie w III wydaniu. Sprawie unarodowienia rodzimego przemysłu i handlu wydawnictwo to oddaje nieocenione usługi.

Cały olbrzymi nakład estetycznie wydany, w ilości dziesiątek tysięcy egzemplarzy rozsyłany jest do wszystkich związków kupiecko-przemysłowych, do organizacyj społecznych i do osób prywatnych w całym kraju, w Stanach Zjednoczonych A. P. i ośrodkach emigracji polskiej, w których akcja Związku Obrony Przemysłu Polskiego wywołała wielkie zainteresowanie, czego dowodem są stałe zapytania obywateli polskich z Ameryki, Argentyny, Francji, Belgii i wielu innych krajów, dotyczące Skorowidza i adresów fabryk czysto polskich.

Skorowidz Firm Polskich tym różni się od setek innych informatorów handlowych, że cel jego jest **ideowy a nie materialny,** dalej, że nie znajdują w nim pomieszczenia sklepy detaliczne (z wyjątkiem niektórych wypadków, kiedy przedsiębiorstwo przekształca się na hurtownię) oraz, że wszystkie adresy podane w tej książce ugrupowane są dokoła jednej głównej osi, której na imię Wytwórczość Rodzima.

Skorowidz Firm Polskich Związku Obrony Przemysłu Polskiego zawiera również obfity i ciekawy dział wstępny, informujący wszechstronnie o szeroko zakreślonej akcji Związku Obrony Przemysłu Polskiego i jego licznych agend rozsianych po całym kraju.

Trzecie wydanie Skorowidza Firm Polskich jest dowodem ogromnej żywotności Związku i ogromnej popularności jaką zyskała idea unarodowienia życia gospodarczego w najszerszych warstwach społeczeństwa. — Z. O. P. P. konsekwentnie kroczy po drodze, którą obrał dla przeprowadzenia swych celów. Dziś twierdzić można już z pewnością, że w czwartym wydaniu Skorowidza Firm Polskich nie będzie brakować żadnego rzeczywiście polskiego przedsiębiorstwa wytwórczego, czy też hurtowego.

Skorowidz Firm Polskich znajdujący się w każdym polskim domu i dający co najmniej jednemu milionowi osób możność stałego informowania się o tym, czy dany towar będący w sprzedaży jest czysto polskim, spełnia **doniosłą rolę dla przyszłego rozwoju narodowego przemysłu i handlu.**

Miejska własność nieruchoma

domaga się oddłużenia.

W roku 1935 został wydany dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, na mocy którego przyznane zostały pewne ulgi dla spłaty uciążliwych kredytów budowlanych B. G. K., zaciągniętych w latach wysokiej koniunktury na budownictwo miejskie. Nowelizacja dotychczas obowiązujących przepisów szła w tym kierunku, że przedłużono okres spłaty obciążeń i obniżono ich oprocentowanie na okres przejściowy, bo tylko pięcioletni. Natomiast stawka zadłużenia pozostała niezmieniona.

Dziś życie wykazało, że **były to półśrodki,** które są absolutnie niewystarczające. Nieruchomość miejska brnie w niepewności i chyli się ku ruinie. Wysokie ceny budowy w okresie do 31 grudnia 1931 r. i katastrofalny spadek czynszów przy równoczesnym nastaniu pełnego opodatkowania (podatek od lokali i dochodowy) i różnych dodatkowych ciężarów — opłaty adiacenckie, opłaty drogowe itp. wszystko to tworzy jeden smutny obraz ponurej rzeczywistości i katastrofy. Środki połowiczne tego położenia rzeczy nie zmienią, trzeba pomyśleć o **radykalnym cięciu,** jeżeli dotychczasowy stan posiadania i utrzymania miejskiej własności nieruchomej w rękach polskich ma być uratowany. Trzeba na serio pomyśleć o redukcji długów, z której korzystają dziś wszystkie gałęzie naszego życia gospodarczo-społecznego. Wszystkie inne środki zawiodą i pogłębią tylko stan niepewności i rozprężenia, wiodąc po linii pochyłej ku kompletnej ruinie — kataklizmowi.

W dniach 8 i 9 bm. w tej sprawie był zwołany zjazd wszystkich organizacyj zawodowych z całego kraju do Warszawy celem wspólnego naradzenia się nad środkami zaradczymi. Delegacja zjazdu przedstawiła Ministerstwu Skarbu i Bankowi Gospodarstwa Krajowego dezyderaty miejskiej własności nieruchomej na przyszłość i złożyła odpowiednie memoriały. Dalej zjazd uchwalił zawezwać poszczególne organizacje lokalne do przedstawienia Ministerstwu Skarbu rozpaczliwej sytuacji własności nieruchomej. Związki wojewódzkie i lokalne mają złożyć umotywowane memoriały, po czym ogólny zjazd ma wystąpić z jednolicie opracowanym programem do władz centralnych i ciał parlamentarnych.

Półśrodki nie rozstrzygną zagadnienia, jedynie skoordynowana i jednolita akcja na terenie całego państwa doprowadzi do uzdrowienia stosunków w tej dziedzinie i do utrwalenia stanu posiadania **polskiej** własności nieruchomej w miastach.

Należy iść z postępem czasu.

Nie jesteśmy bezkrytycznymi entuzjastami pracy maszynowej. Pod niejednym względem mechanizacja pracy poszła — zwłaszcza za granicą — zbyt daleko i wywołała ostry kryzys tzw. bezrobocia technicznego.

Ale z drugiej strony użycie maszyn w pracy biurowej tak ogromnie zwiększa sprawność, czystość i precyzyjność tej pracy, że bez użycia maszyn do pisania, liczenia, powielania, segregowania, kontrolowania itd. trudno sobie wyobrazić współczesne, dobrze zorganizowane biuro.

Zresztą prócz maszyn istnieje liczny dział tzw. pomocy biurowych, ułatwiających pracę, a bynajmniej nie wypierających czynnika pracy ludzkiej.

Organizacja techniki biurowej jest w Polsce jeszcze może niedostatecznie doceniana, a w każdym razie w wielu wypadkach niedoskonale przeprowadzona. A wszakże posiada ona już choćby ze względu na wymagania władz skarbowych ogromne znaczenie praktyczne dla naszych przedsiębiorstw.

To też należy z zadowoleniem przyjąć do wiadomości, iż na tegorocznych Targach Poznańskich (początek maja) dział urządzeń, maszyn i pomocy biurowych będzie jeszcze obficiej reprezentowany, niż w inne lata. Wszystkie bowiem, przeznaczone na [illegible]n dział stoiska, są już zajęte.

Sparaliżowany węzeł.

Pod tym tytułem interesująco redagowany dwutygodnik „Gospodarka Narodowa" zamieszcza zjadliwe uwagi, rzucające silny snop światła na „planowość" i „celowość" naszej polityki inwestycyjnej z perspektywy elektryfikacji warszawskiego węzła kolejowego:

„Gdynia i Centralny Okręg Przemysłowy są inwestycjami na wielką skalę, na skalę ogólnopolską. I jeżeli kosztują czy będą kosztowały bardzo wiele, to wydane na nie setki milionów złotych przyniosą — bezpośrednio i pośrednio — tak poważne korzyści, iż społeczno-gospodarcza rentowność tych inwestycyj nie podlega właściwie dyskusji.

Państwo zaangażowało się jednak w imprezę, równie kosztowną jak Gdynia i C. O. P., ale **bezsprzecznie mniej rentowną, o ile w ogóle rentowną.** Mam tu na myśli przebudowę i elektryfikację węzła warszawskiego, która — o ile mnie pamięć nie myli — pochłonęła **około ćwierć miliarda zł.** Jak wiadomo, nie jest to wszystko, co w tej dziedzinie zamierza uczynić (tzn. wydatkować) Ministerstwo Komunikacji).

W prasie poruszona została również nieszczęsna elektryfikacja scentralizowanego, mocno na supeł ściśniętego węzła. Może się mylę, ale podejrzewam, iż angielska pożyczka elektryfikacyjna potrzebna była ze względów dewizowych i moralnych (patrzcie — mówiono — Anglia pożycza Polsce w okresie depresji!), nie zaś z uwagi na potrzeby gospodarcze kraju a nawet i samej kolei. Bo przy obfitości węgla kolej **mogłaby przez wiele jeszcze lat obywać się bez prądu,** a trakcja parowa w obrębie stolicy nie byłaby ani powolniejsza (zmiana lokomotyw z elektrycznych na parowe czyni iluzoryczną oszczędność w czasie), ani droższa.

Paroletnie doświadczenie wykazało zresztą, że kosztowna inwestycja nie była dokładnie przemyślana i przepracowana. Węzeł warszawski jest przeciążony, co zmusza do budowy linii pomocniczych (np. Tłuszcz — Wieliszew — Nasielsk), od których zresztą należało zacząć w interesie chociażby tranzytu i przewozów wewnętrznych, nie mówiąc już o potrzebach wojska. A z elektrycznością dzieją się raz po raz niesamowite dziwy, **zaczynając od plagi kradzieży przewodników, a skończywszy na byle zawiei czy mrozie, które dosłownie paraliżują cały węzeł.**

Wydaje się, że w kraju, ubogim w kapitały, w kraju, który ma tyle pilniejszych i donioślejszych potrzeb niezaspokojonych (wie o nich najlepiej samo Ministerstwo Komunikacji), przebudowa węzła warszawskiego mogła była **poczekać jeszcze parę dobrych lat.** Nie jeździlibyśmy do Kaczego Dołu wspaniałymi (cała bieda w tym, że... niechodzącymi z byle powodu) pociągami, ale mielibyśmy za to **kilkaset, a może i kilka tysięcy kilometrów kolei, szos i kanałów, parę mostów itd.**

Po Gdyni i C. O. P. należało by powiedzieć: „Noblesse oblige" (pańskość zobowiązuje) i albo węzła nie ruszać, albo go dobrze — rozwiązać".

s írowc...
zapasów. W...
zwyżkę cen ka...
lację na zwyżkę.

Odezwa Koła Rolników Pomorskich

do wszystkich Kółek Rolniczych i rolników!

Na łamach „Rolnika Pomorskiego", wychodzącego w Starogardzie pod redakcją p. Feliksa Zielińskiego ze Starogardu, członka Stronnictwa Pracy, czytamy odezwę, którą przytaczamy:

Koledzy! Rolnicy! Pomorzanie!

„Z dniem 1 marca br. podejmujemy wielką ofensywę i dalszą walkę w obronie rolnictwa i osadnictwa pomorskiego w imię sprawiedliwości, prawa i prawdy w oczy, o ratowanie zamierającej wsi, o zniesienie Ubezpieczalni Społecznej, o szybką i sprawiedliwą klasyfikację gruntów, o unormowanie stosunku osadnika do Skarbu Państwa i Państw. Banku Rolnego, obniżenie rat i umorzenie zaległości rentowych, o udzielanie rolnikom pożyczek długoterminowych, o zreformowanie ustawy podatkowej i opłat stemplowych długów i rent, o rozwiązanie wszelkich karteli i niemego Sejmu, nie mającego zaufania w Narodzie, o przywrócenie opłacalności produkcji i pracy, o surowy zakaz sprzedaży ziemi-matki żydom, o powiększenie obiegu pieniądza na podstawie wartości złota prywatnego i majątku Skarbu Państwa o 200 procent (pieniądz krajowy), o rewizję układów i traktatów handlowych, krzywdzących Polskę, o przebudowę ustroju społeczno-gospodarczego, by sejmy zdolne były dawać krajowi zdrowe ustawy i prawa rozwoju życia opartego na woli i zaufaniu Narodu i nowej ordynacji wyborczej, o reorganizację Izb Rolniczych, by średnie i drobne rolnictwo miało z nich równe korzyści, o oczyszczenie urzędów i uczelni z żydów i zarazy bezbożnictwa oraz o zniesienie wielonosadowości — o sprawiedliwość i praworządność w Polsce. Jest to walka ciężka, lecz bezkrwawa, a wygrać ją możemy, jeżeli całe rolnictwo stanie w jednej wielkiej i zwartej armii rolniczej, wyrzuci zdrajców ze swego grona i okaże zaciętą i nieugiętą wolę dla dobra rolnictwa i Narodu".

Za Komitet Koła Rolników Pom.:
Feliks Zieliński.

— Powyższą odezwę zamieszczamy na życzenie zainteresowanych. (Red. „Dziennika Bydgoskiego").

35 milion. sztuk nieśnych kur w Polsce

znosi jaja wartości 224 milionów złotych.

Poddział jajczarski działu hodowli drobiu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa ustalił na swym ostatnim posiedzeniu, odnośnie gospodarczego znaczenia produkcji jajczarskiej, że przybliżona wartość produkcji jajczarskiej w Polsce waha się w granicach około 224 miln. zł. Przy obliczaniu wartości produkcji jajczarskiej członkowie poddziału wyszli z założenia, że Polska posiada obecnie około 35 milionów sztuk kur nieśnych. Każda taka kura znosi przeciętnie około 80 jaj. Cenę przeciętną jaj liczono po 8 gr za sztukę.

Z teki wydawniczej.

A. Zischka: „Nauka łamie monopole". J. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 328, zł 10,—. (W Bydgoszczy u Gieryna). Jedno z najważniejszych zagadnień współczesnej doby to sprawa gospodarczego uniezależnienia się od potężnych monopoli światowych, dzierżących w swym ręku produkcję i rozdział surowców naturalnych. Problem ten stanowi treść znakomitego dzieła A. Zischki, który opierając się na bogatym materiale naukowym, zebranym skrzętnie z odnośnej literatury światowej, w pasjonujący, pełen sugestywnej siły sposób, unaocznia każdemu czytelnikowi doniosłość naukowych badań dla uwolnienia się od tej zawisłości, a tym samym dla gospodarczego i politycznego usamodzielnienia się państw przez produkcję surowców syntetycznych. Książka A. Zischki rozpoczyna specjalny cykl wydawnictw, który ukazywać się będzie w nakładzie Książnicy-Atlasu pod wiele mówiącym tytułem „Przemiany". Cykl ten obejmie przekłady najcelniejszych dzieł literatury światowej, poświęconych zagadnieniom gospodarczym, grupującym się około dwu podstawowych problemów: surowców i techniki. Do „Przemian" wejdą — prócz wyżej wymienionej książki — jako najbliższe tomy dzieła: A. Zischki: Bawełna, potęga świata. Nauwelaertsa: Nafta. Lorenza: Pionierzy techniki. Jüngera: Walka o kauczuk, Ludwiga: Nil, a w czasie późniejszym także oryginalne dzieła polskie.

Wycieczki na Wiosenne Targi Lipskie

od 6 do 14 marca 1938.

Dla ułatwienia zwiedzania Wiosennych Targów Lipskich 1938 r., które trwają od 6 do 14 marca (Targi Wzorów od 6—11 marca, Wielkie Targi Techniczne i Budowlane od 6—14 marca), obywatele państwa polskiego otrzymają ulgowe paszporty. Zasadniczo osoby zwiedzające Targi otrzymają paszporty z ważnością 2 tygodni za opłatą 40 zł. Według uznania władz paszportowych w uzasadnionych wypadkach mogą być wystawione paszporty z ważnością jednego tygodnia za opłatą 20 zł.

Wywóz środków płatniczych przy wyjazdach do Niemiec reguluje okólnik Komisji Dewizowej nr 35 w nowym brzmieniu z dnia 22 listopada 1937 r. Okólnik ten rozróżnia wyjazdy w sprawach handlowych i wyjazdy w sprawach innych niż handlowych. Podróże na Targi Lipskie z reguły są uważane za wyjazdy w sprawach handlowych.

a) Przy wyjazdach w sprawach handlowych do Niemiec dozwolony jest wywóz 1) czeków (listów kredytowych) Polskiego Instytutu Rozrachunkowego (PIR) do kwoty 100 zł na każdą osobę i na każdy dzień pobytu w Niemczech; 2) ponadto niemieckich pieniędzy srebrnych do kwoty RM 30 od osoby.

b) Przy wyjazdach w sprawach innych niż handlowych do Niemiec, dozwolony jest wywóz 1) akredytyw (przekazów) wystawionych przez Bank Polski do wysokości RM 750 w ciągu miesiąca kalendarzowego na każdą osobę legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym; 2) ponadto niemieckich pieniędzy srebrnych do sumy RM 30 w ciągu miesiąca kalendarzowego.

Posiadacze paszportów normalnych, wyjeżdżający do Niemiec w sprawach innych niż handlowych i nie korzystający z przydziału akredytyw (przekazów) Banku Polskiego, mają możność nabycia marek turystycznych do wysokości 200 zł.

*

Na marginesie powyższego dodać należy, że w dn. 6 marca **Związek Polaków w Niemczech obchodzi 15-lecie swego istnienia.** Uroczystość ta powinna odbić się szerokim echem w sercach wszystkich Polaków. Dzięki wyżej podanym ułatwieniom paszportowym możliwym będzie dla wielu wzięcie udziału w tych uroczystościach i **umocnienie na duchu naszej Polonii, tak ciężko zmagającej się o swój byt.**

EKRAN A IDEA.

Rola filmu w propagandzie ideowej.

To, co najbardziej charakteryzuje nasze czasy — to żywiołowa walka o światopoglądy, o idee we wszystkich dziedzinach życia społecznego, walka, która przejawia się w olbrzymiej propagandzie. Spośród narzędzi najskuteczniejszych szerzenia idei na pierwszy plan wysuwa się film, radio i gazeta. Zwłaszcza wpływ bezpośredni, jaki wywierają na wyobraźnię obrazy filmowe — przy doskonalonej ciągle technice — sięga już tak głęboko do psychiki zbiorowej, że kierownicze czynniki w państwach kulturalnych usiłują przeprowadzić kontrolę nad produkcją filmową. Jest to zrozumiałe, gdyż propaganda ideowa za pomocą ekranu — czy to w dziedzinie duchowej, czy gospodarczej, czy politycznej — ma dla państwa olbrzymie znaczenie.

Zrozumiały to narody i państwa, które usiłują zająć w nowoczesności pierwsze miejsce. Szczególniej w Unii Sowieckiej odbywa się od szeregu lat agresywna propaganda filmowa. Kino znajduje się tam pod całkowitą kontrolą państwa i w swej akcji ma dwojaki cel: zniszczyć podstawy dawnego ustroju i przekonać masy o dobrodziejstwach, jakie rzekomo wnoszą do życia zbiorowego Sowiety.

Na polu kinematografii Rosja pod koniec wojny światowej stała jeszcze na szarym końcu wśród państw Europy. Ówczesne filmy wytwarzane w tym kraju należały — 35.000 osób, a w ciągu następnych lat liczba ta doszła do 100 tysięcy. Liczba kinematograficznych sal wynosiła jeszcze w r. 1925 tylko 2 tysiące, a już w r. 1928 doszła do 10 tysięcy, gdy obecnie liczba ta wynosi 40 tysięcy.

Równocześnie Sowiety rozpoczęły usilną akcję, mającą na celu spopularyzowanie w szerokich masach wytwórczości fimowej i zorganizowano specjalne wykłady i kursy dla wykształcenia fachowców w dziedzinie kinematografii; zaczęto szkolić specjalny personel, mającv objąć stanowiska kierownicze w przemyśle filmowym, wydano cały szereg publikacyj, omawiających technikę i sztukę filmową.

Wspominamy o tym, ponieważ Rosja Sowiecka, posługująca się filmem w rozkładowej propagandzie wrogiej chrześcijaństwu, powinna stanowić ostrzeżenie dla tych wszystkich, którzy zaniedbują zorganizowanie tak potężnego ośrodka szerzenia idei, jakim jest film, w dziedzinie apostolstwa, mogącego odnowić życie duchowe ludzkości. Winni o tym pamiętać szczególnie katolicy... Zachodzi pytanie: w jakim kierunku należy organizować katolicką akcję filmową, aby mogła ona wydać pożądane skutki?

Na to pytanie możnaby odpowiedzieć w ten sposób: **sama krytyka złych filmów nie wystarczy, trzeba działać pozytywnie**, to ...aczy: jak najwięcej filmów dobrych tak ...d względem treści jak i formy. Zrozumia... tę zasadę np. akcja katolicka filmowa we ...rancji, która idzie w trzech kierunkach: ... pierwsze informuje publiczność o warto... i ukazających się filmów, powtóre kształ... opinię społeczną, urabiając poczucie sma... dla rzeczy istotnie wartościowych, uka...jących się na ekranie, po trzecie usiłuje ...worzyć podwaliny pod katolicki przemysł ...imowy.

We Francji wychodzą już trzy katolickie ...asopisma poświęcone kinematografii: ty...dnik „Choisir", zawierający systematyczną ocenę bieżących filmów ze stanowiska moralnego i artystycznego. Dwutygodnik „Fiches du cinema", przedstawiający stronę techniczną i artystyczną w produkcji filmowej i wskazującv, jakie zachodzą dziś zmiany w poglądach na wartość gry filmowej oraz, jak do tych nowych prądów katolicy winni się odnosić. Wreszcie miesięcznik „Ciné-entre-nous", przedstawiający nowiny z dziedziny przemysłu filmowego i cenę poszczególnych filmów, które m. in.

przeznaczone są dla 1400 sal kinowych we Francji, pozostających już pod kontrolą sfer katolickich.

Podobne tendencje w spotęgowaniu katolickiej akcji filmowej notujemy m. in. w Belgii, gdzie już w r. 1934 **katolicy mieli do rozporządzenia 400 sal kinowych.** W kraju tym działa agencja informująca systematycznie o bieżących filmach w oświetleniu opinii katolickiej p. n. „Docip" (Documentation Cinématographique de la Presse), która rozsyła specjalne komunikaty do dzienników katolickich.

Słusznie jednak zaznacza Martin Turnell w „Osservatore Romano", że w katolickiej akcji filmowej poza organizowaniem należytej krytyki filmów trzeba się postarać o stworzenie **własnego przemysłu filmowego i to w wielkim stylu.** „Film — mówi on — to nie tylko literatura i artyzm na ekranie, ale to przede wszystkim przemysł. Nie pomogą nasze narzekania na złe filmy, jeżeli nie postaramy się o zorganizowanie kapitałów, personelu oraz techniki dla produkcji dobrych filmów. Katolicy całego świata powinni nad tym pomyśleć, aby tak potężny środek szerzenia idei, jakim jest ekran, mógł działać według ich woli i zgodnie z ich przekonaniami religijnymi, jeżeli już nie całkowicie, to przynajmniej w stopniu silniejszym, niż akcja filmowa wrogów Kościoła".

...ików ...reg uchwał ... uwagę zasłu... ...ono wzmocnić akcję ...czą oraz wznowić działalność tygodnika „Bezbożnik", którego redaktorem został mianowany niejaki Jarosławski. Kongres ustalił, że w akcji bezbożniczej trzeba położyć specjalny nacisk na szkoły i rodzinę, gdzie już zresztą dawno zniszczono wszelaką myśl i ideały chrześcijańskie.

WOŁANIA PRASY O PORZĄDEK W ELEKTROWNIACH.

Prasa sowiecka i leningradzka jednogłośnie domagają się wprowadzenia porządku w elektrowniach moskiewskiej i leningradzkiej, które funkcjonują fatalnie, nie dostarczając dostatecznej ilości energii do zakładów przemysłowych, a także mieszkań prywatnych. Biorąc pod uwagę ewentualne poważniejsze uszkodzenia elektrowni w Moskwie, bądź w Leningradzie, przed paru laty powstał plan budowy elektrowni rezerwowych w obydwu wymienionych miastach. Jak dotychczas, elektrowni rezerwowych jednak nie ma.

SYSTEM STACHANOWSKI OBNIŻYŁ WARTOŚĆ PRODUKCJI.

Od niedawna uprzywilejowana „stachanowszczyzna" doprowadziła produkcję fabryk sowieckich do nienotowanego dotychczas upadku, jeśli idzie o jakość wytwarzanych artykułów. Procent braków np. w fabrykach manufaktury, wedle opinii prasy sowieckiej dosięga 40%, w zakładach metalurgicznych 45% itd. Szał osiągnięcia rekordu ogarnął wszystkie zakłady fabryczne, doprowadzając produkcję do fatalnej jakości. W związku z tym wszystkie zakłady fabryczne otrzymały okólnik, domagający się skasowania tzw. braków, w przeciwnym razie kierownictwo poszczególnych zakładów fabrycznych zostanie oddane pod sąd.

PRZEZ CZTERY LATA DWA PIĘTRA.

„Krasnaja Gazieta" donosi, że cztery lata temu rozpoczęto budowę domu mieszkalnego dla robotników fabryki „Raboczyj" w Leningradzie. Dom ten miał stanąć na Smoleńskim pereułku, niestety — w przeciągu 4 lat wybudowano tylko dwa piętra, a obecnie w ogóle roboty wstrzymano.

SABOTAŻE WE FLOCIE SOWIECKIEJ

Wypadki sabotoży wśród czarnomorskiej floty wojennej Sowietów stają się coraz częstsze. Powszechnie twierdzi się, że zatonięcie łodzi podwodnej „Marksist" wiąże się z zamachem sabotażowym.

Międzynarodowa wystawa automobilowa w Genewie.

W Genewie dokonano otwarcia XV. międzynarodowego salonu automobilowego. Na zdjęciu rzut oka na tegoroczny genewski salon automobilowy, w którym zostały zgromadzone najbardziej nowoczesne eksponaty światowego przemysłu samochodowego.

Sensacja towarzyska Londynu.

Córka b. premiera Anglii Ramsay'a Mac Donalda zaręczona z malarzem pokojowym.

W angielskich kołach towarzyskich prawdziwą sensację wywołała wiadomość o zaręczynach najstarszej córki b. długoletniego premiera Ramsay'a Mac Donalda, zmarłego w listopadzie ub. roku, miss Ishbel Mac Donald z malarzem pokojowym i tapicerem Normanem Ridgley.

Miss Mac Donald przed rokiem wyjechała z Londynu i zamieszkała w małej wiosce Speen w hrabstwie Buckingham, gdzie nabyła starą oberżę, noszącą nazwę „Ye Old Plowe" (stary pług) poświęcając się zawodowi szynkarki. Córka b. premiera jest osobą znaną w najwyższych sferach towarzystwa angielskiego, ponieważ za czasów urzędowania swego ojca, który był wdowcem, prowadziła mu dom i występowała na uroczystościach oficjalnych. Niejednokrotnie gośćmi jej na Downing Street nr. 10 byli członkowie angielskiej rodziny królewskiej oraz obcych domów panujących i najwyższe osobistości angielskiego świata politycznego i kół dworskich. Miss Mac Donald cieszyła się ogólną sympatią. W tych warunkach ekscentryczny krok córki wielkiego męża stanu wzbudził wielkie zaciekawienie i przyczynił się do ogromnego powodzenia prowadzonej przez nią gospody w Speen, która stała się ulubionym miejscem wycieczek week-endowych towarzystwa londyńskiego.

Obecnie sfery londyńskie zostały zelektryzowane wiadomością o zaręczynach 34-letniej miss Ishbel Mac Donald z mieszkańcem wioski Speen 33-letnim malarzem pokojowym i tapicerem Normanem Ridgley, który w wolnych od zajęć chwilach grywa w orkiestrze na wielkiej trąbie i jest mistrzem modnej obecnie w Anglii grze „darts" (rzucanie strzałami). Mr. Ridgley uchodzi za najprzystojniejszego młodzieńca w swej wiosce.

Znajomość młodej pary zawiązała się w oberży, gdzie narzeczony często grywał w orkiestrze podczas zabaw niedzielnych. Narzeczeni udali się obecnie do Leeds do drugiej córki b. premiera Mac Donalda, która poślubiła miejscowego lekarza dr Mac Kinnona. Na zapytanie jednego z dziennikarzy, czy rodzina b. premiera jest zadowolona z tak niezwykłego wyboru miss Ishbel, dr Mac Kinnon odpowiedział: „I owszem, — wielu wybitnych ludzi praktykowało w młodości różne zawody, więc mamy nadzieję, że nasz przyszły szwagier, który jest tylko malarzem pokojowym, ma szanse wybicia się".

Ślub młodej pary, który jest największą sensacją towarzyską Anglii, odbędzie się w przyszłym miesiącu.

K. O. P. opiekuje się dziatwą.

Baon K. O. P. „Sienkiewicze" w pow. łuninieckim już od dłuższego czasu otacza miejscową ludność opieką materialną. Specjalnie korpus oficerów i podoficerów K. O. P. zwraca uwagę na młodzież wiejską szkół powszechnych. W ostatnich czasach akcja pomocy objęła 40 wsi i chutorów. Dzieci szkolne w ilości 4500 otrzymały ubranka, bieliznę, obuwie oraz pomoce szkolne.

Pragnął śmierci, gdyż nie mógł spać.

Do urzędu prokuratorskiego w Salonikach zgłosił się w średnim wieku mężczyzna, podający się za Eustratiosa Daikopulosa, prosząc prokuratora, ażeby mu okazał łaskę i zechciał wytoczyć sprawę, powodującą karę śmierci. Gdy zdziwiony tym żądaniem prokurator zapytał się o powody tak dziwnego żądania, Daikopulos oświadczył, że cierpi na ogólne zniechęcenie do życia wskutek bezsenności trwającej już 8 lat. Daikopulos pracował niegdyś w zakładach Forda w Detroit i pewnego dnia powróciwszy ze zmiany nocnej nie mógł zasnąć. Od tej chwili cierpienie Greka stało się chronicznym. Pomimo wielu kuracyj, które odbywał u amerykańskich i greckich lekarzy, stan bezsenności trwa nadal. Daikopulos nie ma odwagi pozbawić się sam życia, wobec tego zwrócił się do prokuratora i w prostocie ducha żądał od niego wyroku skazującego na śmierć. Tym razem prokurator wystąpił w obronie życia.

Fortuna kołem się toczy.

Sławny krawiec dziś jest nędzarzem.

Do miejscowego szpitala w Mediolanie przywieziono ostatnio 68-letniego nędzarza, nazwiskiem Antonio Almetti. Z trudem można było poznać w biedaku dawnego króla mody, który w świecie paryskim odgrywał tak wielką rolę.

Jako młodzieniec, przybył Almetti ze Szwajcarii do Paryża, gdzie zdobył nagrody na słynnej z krawiectwa i mody ulicy de la Paix. Jego kreacje zwracały powszechną uwagę. Między innymi był on wynalazcą sukni, przylegającej i t. zw. „jupes-culottes", noszonej i dzisiaj w formie raczej sportowej. U młodego krawca ubierały się: tancerka francuska Mistenguett, śpiewaczka włoska Tetrazzini, milionerki amerykańskie, członkinie domów panujących, gwiazdy teatrów i teatrzyków paryskich — jednym słowem wszystko co nazwać można było światem lub... półświatkiem paryskim.

Lecz odwróciło się koło Fortuny. Interesy zaczęły iść gorzej; Almetti zachorował ciężko. Zgryziony niepowodzeniem Almetti musiał opuścić Paryż i jako bezrobotny przekroczył granicę rodzinnego kraju. Jego wielki niegdyś majątek nie wystarczył nawet, aby mu zapewnić pobyt w szpitalu.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Granica między towarem czysto polskim a obcym

nareszcie jasno ustalona.

Potrzeba książki wszechstronnie informującej społeczeństwo o źródłach zakupu czysto polskich produktów, podającej adresy chrześcijańskich firm przemysłowych i hurtowni o czysto polskim kapitale, oddawna odczuwana była w świecie przemysłu i handlu.

Zastąpienie produktów obcych, importowanych z zagranicy, wyrobem rodzimym jest palącą koniecznością. Tak samo konieczne jest **nacechowanie wszystkich chrześcijańskich wyrobów przemysłowych w kraju znakiem Młota pod Koroną** — pierwszym tego rodzaju znakiem w Polsce prawnie zastrzeżonym dla wszystkich członków Związku Obrony Przemysłu Polskiego, którego centrala mieści się w Poznaniu przy ul. Rzeczypospolitej 1.

Konieczność znakowania towarów czysto polskich jest tym bardziej nagląca, że wiele firm o kapitale zagranicznym licząc na łatwowierność konsumenta podsuwa mu swe produkty opatrzone szumną nazwą „towar krajowy".

Jest więc oczywiste, że granica między towarem czysto polskim a niby polskim z nazwy musi być raz na zawsze jasno i wyraźnie ustalona.

Celowi temu służy właśnie pierwszy **Skorowidz Firm Polskich Z. O. P. P.** gromadzący adresy czysto polskich i chrześcijańskich fabryk i hurtowni, wszystkich branż w całym kraju.

Skorowidz wyszedł obecnie w III wydaniu. Sprawie unarodowienia rodzimego przemysłu i handlu wydawnictwo to oddaje nieocenione usługi.

Cały olbrzymi nakład estetycznie wydany, w ilości dziesiątek tysięcy egzemplarzy rozesłany jest do wszystkich związków kupiecko-przemysłowych, do organizacyj społecznych i do osób prywatnych w całym kraju, w Stanach Zjednoczonych A. P. i ośrodkach emigracji polskiej, w których akcja Związku Obrony Przemysłu Polskiego wywołała wielkie zainteresowanie, czego dowodem są stałe zapytania obywateli polskich z Ameryki, Argentyny, Francji, Belgii i wielu innych krajów, dotyczące Skorowidza i adresów fabryk czysto polskich.

Skorowidz Firm Polskich tym różni się od setek innych informatorów handlowych, że cel jego jest **ideowy a nie materialny,** dalej, że nie znajdują w nim pomieszczenia sklepy detaliczne (z wyjątkiem niektórych wypadków, kiedy przedsiębiorstwo przekształca się na hurtownie) oraz, że wszystkie adresy podane w tej książce ugrupowane są dokoła jednej głównej osi, której na imię Wytwórczość Rodzima.

Skorowidz Firm Polskich Związku Obrony Przemysłu Polskiego zawiera również obfity i ciekawy dział wstępny, informujący wszechstronnie o szeroko zakreślonej akcji Związku Obrony Przemysłu Polskiego i jego licznych agend rozsianych po całym kraju.

Trzecie wydanie Skorowidza Firm Polskich jest dowodem ogromnej żywotności Związku i ogromnej popularności jaką zyskała idea unarodowienia życia gospodarczego w najszerszych warstwach społeczeństwa. — Z. O. P. P. konsekwentnie kroczy po drodze, którą obrał dla przeprowadzenia swych celów. Dziś twierdzić można już z pewnością, że w czwartym wydaniu Skorowidza Firm Polskich nie będzie brakować żadnego rzeczywiście polskiego przedsiębiorstwa, czy też hurtowego.

Skorowidz Firm Polskich znajdujący się w każdym polskim domu i dający co najmniej jednemu milionowi osób możność stałego informowania się o tym, czy dany towar będący w sprzedaży jest czysto polskim, spełnia **doniosłą rolę dla przyszłego rozwoju narodowego przemysłu i handlu.**

Miejska własność nieruchoma

domaga się oddłużenia.

W roku 1935 został wydany dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, na mocy którego przyznane zostały pewne ulgi dla spłaty uciążliwych kredytów budowlanych B. G. K., zaciągniętych w latach wysokiej koniunktury na budownictwo miejskie. Nowelizacja dotychczas obowiązujących przepisów szła w tym kierunku, że przedłużono okres spłaty obciążeń i obniżono ich oprocentowanie na okres przejściowy, bo tylko pięcioletni. Natomiast stawka zadłużenia pozostała niezmieniona.

Dziś życie wykazało, że **były to półśrodki,** które są absolutnie niewystarczające. Nieruchomość miejska brnie w niepewności i chyli się ku ruinie. Wysokie ceny budowy w okresie do 31 grudnia 1931 r. i katastrofalny spadek czynszów przy równoczesnym nastaniu pełnego opodatkowania (podatek od lokali i dochodowy) i różnych dodatkowych ciężarów — opłaty adiacenckie, opłaty drogowe itp. wszystko to tworzy jeden smutny obraz ponurej rzeczywistości i katastrofy. Środki połowiczne tego położenia rzeczy nie zmienią, trzeba pomyśleć o **radykalnym cięciu,** jeżeli dotychczasowy stan posiadania i utrzymania miejskiej własności nieruchomej w rękach polskich ma być uratowany. Trzeba na serio pomyśleć o redukcji długów, z której korzystają dziś wszystkie gałęzie naszego życia gospodarczo-społecznego. Wszystkie inne środki zawiodą i pogłębią tylko stan niepewności i rozprzężenia, wiodąc po linii pochyłej ku kompletnej ruinie — kataklizmowi.

W dniach 8 i 9 bm. w tej sprawie był zwołany zjazd wszystkich organizacyj zawodowych z całego kraju do Warszawy celem wspólnego naradzenia się nad środkami zaradczymi. Delegacja zjazdu przedstawiła Ministerstwu Skarbu i Bankowi Gospodarstwa Krajowego dezyderaty miejskiej własności nieruchomej na przyszłość i złożyła odpowiednie memoriały. Dalej zjazd uchwalił zawezwać poszczególne organizacje lokalne do przedstawienia Ministerstwu Skarbu rozpaczliwej sytuacji własności nieruchomej. Związki wojewódzkie i lokalne mają złożyć umotywowane memoriały, po czym ogólny zjazd ma wystąpić z jednolicie opracowanym programem do władz centralnych i ciał parlamentarnych.

Półśrodki nie rozstrzygną zagadnienia, jedynie skoordynowana i jednolita akcja na terenie całego państwa doprowadzi do uzdrowienia stosunków w tej dziedzinie i do utrwalenia stanu posiadania **polskiej** własności nieruchomej w miastach.

Sparaliżowany węzeł.

Pod tym tytułem interesująco redagowany dwutygodnik „Gospodarka Narodowa" zamieszcza zjadliwe uwagi, rzucające silny snop światła na „planowość" i „celowość" naszej polityki inwestycyjnej z perspektywy elektryfikacji warszawskiego węzła kolejowego:

„Gdynia i Centralny Okręg Przemysłowy są inwestycjami na wielką skalę, na skalę ogólnopolską. I jeżeli kosztują czy będą kosztowały bardzo wiele, to wydane na nie setki milionów złotych przyniosą — bezpośrednio i pośrednio — tak poważne korzyści, iż społeczno-gospodarcza rentowność tych inwestycyj nie podlega właściwie dyskusji.

Państwo zaangażowało się jednak w imprezę, równie kosztowną jak Gdynia i C. O. P., ale **bezsprzecznie mniej rentowną, o ile w ogóle rentowną.** Mam tu na myśli przebudowę i elektryfikację węzła warszawskiego, która — o ile mnie pamięć nie myli — pochłonęła **około ćwierć miliarda zł.** Jak wiadomo, nie jest to wszystko, co w tej dziedzinie zamierza uczynić (tzn. wydatkować) Ministerstwo Komunikacji).

W prasie poruszona została również nieszczęsna elektryfikacja scentralizowanego, mocno na supeł ściśniętego węzła. Może się mylę, ale podejrzewam, iż angielska pożyczka elektryfikacyjna potrzebna była ze względów dewizowych i moralnych (patrzcie — mówiono — Anglia pożycza Polsce w okresie depresji!), nie zaś z uwagi na potrzeby gospodarcze kraju a nawet i samej kolei. Bo przy obfitości węgla kolej **mogłaby przez wiele jeszcze lat obywać się bez prądu,** a trakcja parowa w obrębie stolicy nie byłaby ani powolniejsza (zmiana lokomotyw z elektrycznych na parowe czyni iluzoryczną oszczędność w czasie), ani droższa.

Parolctnie doświadczenie wykazało zresztą, że kosztowna inwestycja nie była dokładnie przemyślana i przepracowana. Węzeł warszawski jest przeciążony, co zmusza do budowy linii pomocniczych (np. Tłuszcz — Wieliszew — Nasielsk), od których zresztą należało zacząć w interesie chociażby tranzytu i przewozów wewnętrznych, nie mówiąc już o potrzebach wojska. A z elektrycznością dzieją się raz po raz niesamowite dziwy, **zaczynając od plagi kradzieży przewodników, a skończywszy na byle zawiei czy mrozie, które dosłownie paraliżują cały węzeł.**

Wydaje się, że w kraju, ubogim w kapitały, w kraju, który ma tyle pilniejszych i donioślejszych potrzeb niezaspokojonych (wie o nich najlepiej samo Ministerstwo Komunikacji), przebudowa węzła warszawskiego mogła była **poczekać jeszcze parę dobrych lat.** Nie jeździlibyśmy do Kaczego Dołu wspaniałymi (cała bieda w tym, że... niechodzącymi z byle powodu) pociągami, ale mielibyśmy za to **kilkaset, a może i kilka tysięcy kilometrów kolei, szos i kanałów, parę mostów itd.**

Po Gdyni i C. O. P. należało by powiedzieć: „Noblesse oblige" (pańskość zobowiązuje) i albo węzła nie ruszać, albo go dobrze — rozwiązać".

35 milion. sztuk nieśnych kur w Polsce

znosi jaja wartości 224 milionów złotych.

Poddział jajczarski działu hodowli drobiu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa ustalił na swym ostatnim posiedzeniu, odnośnie gospodarczego znaczenia produkcji jajczarskiej, że przybliżona wartość produkcji jajczarskiej w Polsce waha się w granicach około 224 miln. zł. Przy obliczaniu wartości produkcji jajczarskiej członkowie poddziału wyszli z założenia, że Polska posiada obecnie około 35 milionów sztuk kur nieśnych. Każda taka kura znosi przeciętnie około 80 jaj. Cenę przeciętną jaj liczono po 8 gr za sztukę.

Z teki wydawniczej.

A. Zischka: „Nauka łamie monopole". J. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 328, zł 10,—. (W Bydgoszczy u Gieryna). Jedno z najważniejszych zagadnień współczesnej doby to sprawa gospodarczego uniezależnienia się od potężnych monopoli światowych, dzierżących w swym ręku produkcję i rozdział surowców naturalnych. Problem ten stanowi treść znakomitego dzieła A. Zischki, który opierając się na bogatym materiale naukowym, zebranym skrzętnie z odnośnej literatury światowej, w pasjonujący, pełen sugestywnej siły sposób, unaocznia każdemu czytelnikowi doniosłość naukowych badań dla uwolnienia się od tej zawisłości, a tym samym dla gospodarczego i politycznego usamodzielnienia się państw przez produkcję surowców syntetycznych. Książka A. Zischki rozpoczyna specjalny cykl wydawnictw, który ukazywać się będzie w nakładzie Książnicy-Atlasu pod wiele mówiącym tytułem „Przemiany". Cykl ten obejmie przekłady najcelniejszych dzieł literatury światowej, poświęconych zagadnieniom gospodarczym, grupującym się około dwu podstawowych problemów: surowców i techniki. Do „Przemian" wejdą — prócz wyżej wymienionej książki — jako najbliższe tomy dzieła: A. Zischki: Bawełna, potęga świata, Nauwelaertsa: Nafta, Lorenza: Pionierzy techniki, Jüngera: Walka o kauczuk, Ludwiga: Nil, a w czasie późniejszym także oryginalne dzieła polskie.

Odezwa Koła Rolników Pomorskich

do wszystkich Kółek Rolniczych i rolników!

Na łamach „Rolnika Pomorskiego", wychodzącego w Starogardzie pod redakcją p. Feliksa Zielińskiego ze Starogardu, członka Stronnictwa Pracy, czytamy odezwę, którą przytaczamy:

Koledzy! Rolnicy! Pomorzanie!

„Z dniem 1 marca br. podejmujemy wielką ofensywę i dalszą walkę w obronie rolnictwa i osadnictwa pomorskiego w imię sprawiedliwości, prawa i prawdy w oczy, o ratowanie zamierającej wsi, o zniesienie Ubezpieczalni Społecznej, o szybką i sprawiedliwą klasyfikację gruntów, o unormowanie stosunku osadnika do Skarbu Państwa i Państw. Banku Rolnego, obniżenie rat i umorzenie zaległości rentowych, o udzielanie rolnikom pożyczek długoterminowych, o zreformowanie ustawy podatkowej i opłat stemplowych długów i rent, o rozwiązanie wszelkich karteli i niemego Sejmu, nie mającego zaufania w Narodzie, o przywrócenie opłacalności produkcji i pracy, o surowy zakaz sprzedaży ziemi-matki żydom, o powiększenie obiegu pieniądza na podstawie wartości złota prywatnego i majątku Skarbu Państwa o 200 procent (pieniądz krajowy), o rewizję układów i traktatów handlowych, krzywdzących Polskę, o przebudowę ustroju społeczno-gospodarczego, by sejmy zdolne były dawać krajowi zdrowe ustawy i prawa rozwoju życia opartego na woli i zaufaniu Narodu i nowej ordynacji wyborczej, o reorganizację Izb Rolniczych, by średnie i drobne rolnictwo miało z nich równe korzyści, o oczyszczenie urzędów i uczelni z żydów i zarazy bezbożnictwa oraz o zniesienie wielonosadowości — o sprawiedliwość i praworządność w Polsce. Jest to walka ciężka, lecz bezkrwawa, a wygrać ją możemy, jeżeli całe rolnictwo stanie w jednej wielkiej i zwartej armii rolniczej, wyrzuci zdrajców ze swego grona i okaże zaciętą i nieugiętą wolę dla dobra rolnictwa i Narodu".

Za Komitet Koła Rolników Pom.:
Feliks Zieliński.

— Powyższą odezwę zamieszczamy na życzenie zainteresowanych. (Red. „Dziennika Bydgoskiego").

Należy iść z postępem czasu.

Nie jesteśmy bezkrytycznymi entuzjastami pracy maszynowej. Pod niejednym względem mechanizacja pracy poszła — zwłaszcza za granicą — zbyt daleko i wywołała ostry kryzys tzw. bezrobocia technicznego.

Ale z drugiej strony użycie maszyn w pracy biurowej tak ogromnie zwiększa sprawność, czystość i precyzyjność tej pracy, że bez użycia maszyn do pisania, liczenia, powielania, segregowania, kontrolowania itd. trudno sobie wyobrazić współczesne, dobrze zorganizowane biuro.

Zresztą prócz maszyn istnieje liczny dział tzw. pomocy biurowych, ułatwiających pracę, a bynajmniej nie wypierających czynnika pracy ludzkiej.

Organizacja techniki biurowej jest w Polsce jeszcze może niedostatecznie doceniana, a w każdym razie w wielu wypadkach niedoskonale przeprowadzona. A wszakże posiada ona już choćby ze względu na wymagania władz skarbowych ogromne znaczenie praktyczne dla naszych przedsiębiorstw.

To też należy z zadowoleniem przyjąć do wiadomości, iż na tegorocznych Targach Poznańskich (początek maja) dział urządzeń, maszyn i pomocy biurowych będzie jeszcze obficiej reprezentowany, niż w inne lata. Wszystkie bowiem, przeznaczone na ten dział stoiska, są już zajęte.

Ulgowe egzaminy dla czeladników.

Dziennik Ustaw R. P. nr 7 pod poz. 43 przynosi rozporządzenie ministra przemysłu i handlu z dnia 26. I. 1938 o zmianie przepisów, dotyczących egzaminu na czeladnika. Rozporządzenie to przedłuża do dnia 31 grudnia 1938 r. moc obowiązującą przepisów, zezwalających na dopuszczenie do egzaminu czeladniczego także i tych kandydatów, którzy nie ukończyli publicznej szkoły dokształcającej zawodowej pod warunkiem uzyskania od właściwej władzy — Urzędu Wojewódzkiego lub Kuratorium — zwolnienia od powyższego obowiązku.

Palenie zapasów kakao.

Do Londynu nadeszła wiadomość, że producenci kakao w koloniach brytyjskich przystąpili do palenia pewnych ilości tego surowca i że zamierzają zniszczyć część zapasów. Wiadomość ta spowodowała już **zwyżkę cen kakao na giełdzie oraz spekulację na zwyżkę.**

Wycieczki na Wiosenne Targi Lipskie

od 6 do 14 marca 1938.

Dla ułatwienia zwiedzania Wiosennych Targów Lipskich 1938 r., które trwają od 6 do 14 marca (Targi Wzorów od 6—11 marca, Wielkie Targi Techniczne i Budowlane od 6—14 marca), obywatele państwa polskiego otrzymają ulgowe paszporty. Zasadniczo osoby zwiedzające Targi otrzymają paszporty z ważnością 2 tygodni za opłatą 40 zł. Według uznania władz paszportowych w uzasadnionych wypadkach mogą być wystawione paszporty z ważnością jednego tygodnia za opłatą 20 zł.

Wywóz środków płatniczych przy wyjazdach do Niemiec reguluje okólnik Komisji Dewizowej nr 35 w nowym brzmieniu z dnia 22 listopada 1937 r. Okólnik ten rozróżnia wyjazdy w sprawach handlowych i wyjazdy w sprawach innych niż handlowych. Podróże na Targi Lipskie z reguły są uważane za wyjazdy w sprawach handlowych.

a) Przy wyjazdach w sprawach handlowych do Niemiec dozwolony jest wywóz 1) czeków (listów kredytowych) Polskiego Instytutu Rozrachunkowego (PIR) do kwoty 100 zł na każdą osobę i na każdy dzień pobytu w Niemczech; 2) ponadto niemieckich pieniędzy srebrnych do kwoty RM 30 od osoby.

b) Przy wyjazdach w sprawach innych niż handlowych do Niemiec, dozwolony jest wywóz 1) akredytyw (przekazów) wystawionych przez Bank Polski do wysokości RM 750 w ciągu miesiąca kalendarzowego na każdą osobę legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym; 2) ponadto niemieckich pieniędzy srebrnych do sumy RM 30 w ciągu miesiąca kalendarzowego.

Posiadacze paszportów normalnych, wyjeżdżający do Niemiec w sprawach innych niż handlowych i nie korzystający z przydziału akredytyw (przekazów) Banku Polskiego, mają możność nabycia marek turystycznych do wysokości 200 zł.

*

Na marginesie powyższego dodać należy, że w dn. 6 marca **Związek Polaków w Niemczech obchodzi 15-lecie swego istnienia.** Uroczystość ta powinna odbić się szerokim echem w sercach wszystkich Polaków. Dzięki wyżej podanym ułatwieniom paszportowym możliwym będzie dla wielu wzięcie udziału w tych uroczystościach i **umocnienie na duchu naszej Polonii, tak ciężko zmagającej się o swój byt.**

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

Inowrocław.

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz. 17 do 18, w soboty od 17 do 19.

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 17 do 19.

Biblioteka Kolejowego Przysp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska" przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19.

Karetka sanitarna, tel. 276 czynna w dzień i w nocy.

Nocny dyżur pełni apteka „Pod Orłem".

REPERTUAR KIN:

Słońce: „Czar cyganerii".
Stylowy: „Ku wolności".
As: „Kid Galahad".
Świt: „Zwyciężyły kobiety".

— **Walne zebranie Kurkowego Bractwa Strzeleckiego** odbyło się w salce hotelu Basta. Zagaił je wiceprezes p. L. Płotka przewodn. p. dyr. Ziętowski. Sprawozdanie złożył wiceprezes Płotka. Zarząd w roku sprawozdawczym zajął się przede wszystkim uporządkowaniem finansów. Dzięki p. prezyd. Jankowskiemu, członkowi honorowemu i p. mec. Groblewskiemu udało się uzyskać przemianowanie długu hipotecznego, krótkoterminowego (36 tys. zł) na długoterminowy. Stowarzyszenie szerzyło propagandę strzelectwa sportowego, utrzymując stały kontakt z komendą P. W. i W. F. Bractwo Kurkowe liczy obecnie 106 członków, w tym 2 honorowych: p. prezydent Jankowski i p. A. Spławski. Do rozwoju organizacji przyczyniła się ofiarna praca zarządu z p. mec. Groblewskim na czele, jak również korporacje miejskie przy poparciu prezydenta miasta p. Jankowskiego. Na skutek rezygnacji dotychczasowego prezesa p. mec. Groblewskiego i dyr. Skibińskiego przeprowadzono wybory uzupełniające przyjmując w miejsce pp. prezesa — L. Płotkę, wiceprezesa — J. Dybę i Deutscha. Preliminarz budżetowy w wys. 4000 złotych przyjęto. Na wniosek p. Drogowskiego uchwalono asygnatę 200 zł na naprawę sztandaru. W wolnych głosach przemawiał p. wiceprez. Juengst, składając w imieniu prezydenta miasta życzenia pomyślnego rozwoju. P. mec. Groblewski w przemówieniu zapewnił zebranych, że mimo złożenia prezesury nadal będzie służył Bractwu radą i pracą. Następnie sekr. p. Wróblewski odczytał komunikaty zarządy, przyjęto w poczet członków p. Wawrzyniaka z Jaksic, po czym nowo obrany prezes zamknął walne zebranie.

:::

WYRZYSK. W sali p. Kościerskiego odbyło się roczne walne zebranie członkóów Tow. śpiewu „Halka", na którym po wysłuchaniu sprawozdań z rocznej działalności tow. wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli: prezes Siwkowski, wiceprezes Kościerski Kazimierz, sekretarz Kurzejka, zast. sekr. Grams, skarbnik Stepa, dyrygent Droszcz, bibliotekarka Polewczyńska, ławnicy: Woźna i Adamowicz, sztandarowi: Łęgowski, Przybucka i Miszówna. Komisję reizyjną tworzą: Królak, Gnida i Grans. Patronem chóru jest ks. proboszcz Skrzypiński. W wolnych głosach omówiono szereg spraw organizacyjnych, przy czym postanowiono, że lekcje odbywać się będą odtąd dwa razy w tygodniu. Tow. przygotowuje się obecnie na zjazd okręgowy. Po walnym zebraniu odbyło się zebranie dyskusyjne, na którym postanowiono urządzać osobne lekcje dla chóru mieszanego i osobne dla chóru męskiego.

— Przyjeżdżającym do Wyrzyska polecamy hotel i restaurację „Domu Polskiego" wł. Kazimierz Kościerski) przy Rynku. Tanie i czyste pokoje, wyśmienita kuchnia. W restauracji hotelowej wykłada się stale „Dziennik Bydgoski".

— Wielkie wydarzenia i przemiany, jakie w całym świecie się dokonują, znajdują zwięzłe i wszechstronne odbicie w „Dzienniku Bydgoskim", największym i najpoczytniejszym dzienniku Pomorza, który obok najświeższych wiadomości politycznych, gospodarczych i społecznych przynosi codziennie najaktualniejsze ilustracje i karykatury oraz odcinek ciekawej powieści. We Wyrzysku nabyć można „Dziennik Bydgoski" już o godz. 15 w agenturze, którą prowadzi p. Napierkowska. Każdy nowy abonent otrzyma ciekawy, ilustrowany kalendarz książkowy na rok 1938 bezpłatnie.

NAKŁO n. N. (kp) Roczne walne zebranie Kat. Tow. Rob. Polsk. odbyło się 13 bm. w auli szkoły powsz. nr. 3, które zagaił prezes p. Garstka. Walnemu zebraniu przewodniczył ks. prob. Geppert, sekretarzował ks. pref. Chojnacki. Po ogólnych sprawozdaniach wybrano nowy zarząd jak nast.: pp. prezes Mogiełka P., zast. Faltyński, sekr. Gałązka, zast. Wesołek, skarb. Wełna, kom. rew. pp. Jurgoński, Beyma i Robaszkiewicz.

— Walne zebranie cechu fryzjersko-perukarskiego odbyło się 13 bm. w lokalu p. Seydaka. W skład prezydium weszli pp.: M. Siemiński, J. Chrzanowski, Fr. Wałczyk i St. Hejnrych. Po sprawozdaniu ustępującego zarządu wybrano nowy, w skład którego wchodzą pp.: st. cechu M. Gramza, zast. K. Pawlicki, sekr. B. Koźma, skarb. St. Karabasz. Kom. rew. tworzą pp.: St. Heinrych, A. Węglewski i A. Ubert.

— Roczne walne zebranie restauratorów na powiat wyrzyski odbyło się w Nakle w lokalu p. Seydaka, które zagaił prezes p. Zieliński Wł. Walnemu zebraniu przewodniczył p. Kryszkiewicz, który powołał na sekr. p. J. Bruziego. Po sprawozdaniach zarządu starego wybrano nowy, w skład którego wchodzą prezes p. L. Piątkowski, który piastował urząd skarbnika w tym towarzystwie 17 lat bez przerwy, za co został przez Związek odznaczony najwyższą odznaką Związku, na zast. prez. p. B. Seydaka, na sekr. p. J. Bruziego, zast. p. St. Malczewskiego, na skarbnika p. J. Betschera. Na ławników wybrano pp. K. Badura, K. Kitkowskiego, M. Jankowskiego. Do sądu koleżeńskiego wybrano pp. K. Kryszkiewicza - Nakło, A. D[illegible] Dembińskiego - Mrocza, Aleksiewicz[illegible] - Łobżenica i Pajzderskiego Osiek.

— Roczne wal[illegible]ne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstw[illegible] odbyło się w ub. tyg. które zagaił [illegible] zast. prezesa p. Biernat. Walnemu [ze]braniu przewodniczył p. kpt. Mikołajczak, sekretarzował p. naucz. Dąbrowski. Po sprawozdaniu starego zarządu wybrano nowy, w skład którego weszli pp.: prezes Wacławski, kier. szkoły nr. 1, zast. kpt. Mikołajczak, sekr. F. Krzemkowski, skarb. Biernat, członkowie zarządu pp.: Gorniakowa, Fr. Borowicz. Kom. rew. ks. Polanowski, p. Szudrowiczowa i p. Dąbrowski.

MOGILNO. (mk) Kino Bałtyk: „Wyprawa na Mongo"; wtorek g. 20, środa 18 i 20.

— Walnemu zebraniu Zw. Hallerczyków przewodniczył p. Stanek. Nowy zarząd ukonstytuował się nast.: pp. Jaroszewski prezes, Stanek zast., Ciesielski sekretarz, Bączyński skarbnik.

— Prowadzony od czasu do czasu bojkot przeciwżydowski dał pożądany wynik. Na ostatnim jarmarku kramnym nie zauważono ani jednego straganu żydowskiego. Ludność kupująca omijała również sklepy żydowskie.

BARCIN. (c) W tych dniach oddalił się z domu Józef Chełminiak, lat 67, zam. w Złotowie, i wszelki ślad po nim zaginął. Ostatnio widziano go w Mamliczu, kiedy odbierał rentę na poczcie.

— Ostatno ukonstytuował się zarząd bardzo dobrze zapowiadającego się koła gm. LOPP w Barcinie Wsi. Prezesem została [illegible] p. wójtowa Winiecka, sekretarzem p. lek.-wet. Żebrowski, skarbnikiem p. Gauza.

CHODZIEŻ. (bf) 19 bm. Związek Rezerwistów odbył walne zebranie pod przewodn. p. dr. Tworoga, pow. prezes Zw. Rez. Ponieważ kończący swą kadencję zarząd pracował bardzo intensywnie, przeto przez aklamację wybrano go ponownie. Skład zarządu jest nast.: Gardziejewski prezes, Wawrzyniak wiceprezes, Bednarski sekretarz, Świątkowski skarbnik, Retz komendant, Tworog ref. opieki społ., Niziołkiewicz ref. wych. obyw., komisja rewizyjna: Kosmatka, Latosiński, Niedopytała, zastępcy: Górzny, Jankowski.

Polski Zw. Zachodni w Wejherowie piętnuje Niemca Sucheckiego.

Wejherowo. (a) Onegdaj ukonstytuował się nowy zarząd placówki Polskiego Związku Zachodniego z prezesem p. mgr. Chmieleckim na czele. Ze sprawozdań, odczytanych na ostatnim zebraniu wynika, że do obrad zjazdu wniosła delegacja pow. morskiego bardzo ważne postulaty, m. in. żądające w szerszym zakresie parcelacji majątków, będących na Pomorzu w rękach niemieckich, pomiędzy ludność miejscową; o zatrudnianie w pierwszym rzędzie pracowników fizycznych i umysłowych miejscowych; o poprawę uposażeń urzędników specyficznie uwarunkowanego powiatu morskiego; o poprawę szkolnictwa oraz w kwestii gdańskiej.

Wobec rażąco upośledzonego szkolnictwa polskiego w Niemczech, najsłuszniej wysunął p. dyr. Sutarski żądanie, by i u nas stosowano zasadę „ząb za ząb" wobec szkolnictwa niemieckiego.

Jako godny ubolewania przyjęto fakt, że niej. Suchecki, radny miejski, udał się do biura gazowni miejskiej, gdzie wobec urzędników powiedział pod adresem p. Fr. Szroedera, współwydawcy „Kleki" jawną groźbę: „Zbliża się dwunasta — za kilka chwil odchodzi ostatni pociąg, a biada temu, kto z was (Polaków) na niego nie zdąży. Nasi (Niemcy) ruszają się już w Rzeszy. Gdy przyjdą tu, to z wami zrobią porządek. Naturalnie inny, niż w Gdańsku, gdzie Polaków tylko biją".

Wystąpienie Niemca Sucheckiego, ongiś udawającego wielkiego patriotę-Polaka, zasługuje na najsurowsze ukaranie, czego się słusznie domagali zebrani. Należy dodać, że Niemiec Suchecki jako radny miejski zasiada również w kilku komisjach.

ŚWIECIE. (t) „Badacze pisma św." pojawili się w ostatnim czasie znowu w mieście i okolicy, starając się sprzedać lekturę sekciarską. Ostrzegamy ludność przed takimi „zbawicielami ludzkości".

— Oddział Polskiego Czerw. Krzyża odbył walne zebranie w lokalu „Magdalenki" które zagaił prezes koła p. Karbowiak, oddając nast. przewodnictwo p. mjr. Berezowskiemu. Sprawozdanie zarządu wykazało postęp pracy czerwonokrzyskiej w ubiegłym roku. To też po udzieleniu absolutorium i ustąpieniu z kolei 4 członków zarządu nastąpił wybór tych samych na dalszą kadencję.

SULNÓWKO, pow. świecki. (t) Ku czci rocznicy oswobodzenia ziemi pomorskiej spod jarzma niewoli i odzyskania dostępu do morza, urządzono w miejscowej szkole uroczysty wieczorek patriotyczny. Okolicznościowe przemówienie wygłosił kierownik szkoły p. Koszowski.

— Koło Gospodyń Wiejskich odbyło walne zebranie, na którym wybrało sobie nowy zarząd z p. Romanowską jako prezeską na czele. W obradach wzięła udział nowa instruktorka powiatowa p. Skrzypekówna ze Świecia.

NOWE n. W. (t) Koło Przyjaciół Harcerstwa odbyło walne zebranie, gdzie został wybrany nowy zarząd. Prezesem został p. dr. Bunikowski, zast. p. Jasiński, sekr. p. Drozdowski, skarbnikiem p. Malecki.

BRUSY. 18 bm. odbyło się walne zebranie Koła Przyjaciół Żołnierza Obrony Narodowej. Po uchwaleniu statutu koła wybrano zarząd w składzie pp.: prezeska K. Wańtowska, wiceprez. W. Austenowa, sekr. Gajkówna, skarbniczka A. Kantrzonkowa. Przewodn. sekcji gospod.-finansowej została wybrano p. D. Wróblewska, przew. sekcji kulturalno-oświatowej ks. Porzyński, przew. sekcji propagandowo-prasowej p. E. Austenówna. Koło Przyjaciół Żołnierza O. N. w Brusach ma na celu pomaganie d-cy Obrony Narodowej w Brusach w prowadzeniu pracy kulturalno-oświatowej i wychowawczej nad żołnierzem, nawiązanie łączności oraz spółpracy między społeczeństwem a oddziałem O. N., udzielanie pomocy materialnej i moralnej żołnierzom O. N. itd. Należy z uznaniem podkreślić dotychczasową czynną współpracę tut. społeczeństwa.

STAROGARD. (jw) Nadzwyczajne walne zebranie Zw. Powstańców Wlkp. odbyło się przy licznym udziale członków oraz niepodległościowców pomorskich. Do nowego zarządu weszli ponownie członkowie dotychczasowego zarządu. Na wniosek p. Michalaka utworzono komitet organizacyjny celem zwołania wszystkich niepodległościowców pomorskich. Do komitetu weszli por. rez. Z. Bałachowski, J. Cichański, b. poseł J. Nurek i Grzonka.

— W pobliżu wsi Czarna Woda uległ wypadkowi samochód kupca Gliszczyńskiego z Tczewa, który chcąc uniknąć zderzenia z nadjeżdżającym samochodem nie zbaczającym z drogi, w ostatniej chwili skierował swój samochód do rowu. Jadący w samochodzie członkowie rodziny p. G. odnieśli z wypadku lekkie obrażenia, zaś samochód został mocno uszkodzony.

TCZEW. (as) Wielkie wrażenie wywarła wieść o aresztowaniu znanego na pograniczu polsko-gdańskim czerwonego prowodyra, „obrońcę" uciskanych mas robotniczych, przywódcy socjalistów rob. Jana Kasprowicza z Tczewa. Aresztowanie nastąpiło w związku z wykryciem przez tut. władze wielkiej kradzieży w nieczynnej obecnie fabryce wyrobów blaszanych „Arkonie" w Tczewie. Właściciel firmy adwokat dr. Kaznowski oddał fabrykę pod „opiekę" Kasprowicza, który przybrał sobie do pomocy handlarza starego żelaziwa Piechotę z Bydgoszczy do pomocy, z którym wspólnie „Arkonę" okradali. Do tej pory m. in. skradziono kilka wielkich pasów transmisyjnych itd. Dalsze śledztwo w toku. Dowiadujemy się, że na zarządzenie tut. policji w Bydgoszczy przytrzymano pasera Piechotę.

PELPLIN. (as) Sąd grodzki w Tczewie na sesji wyjazdowej w Pelplinie rozpatrywał sprawę jednorękiego awanturnika — bezrobotnego 26-letniego K. Grywalskiego z Pelplina który pod wpływem alkoholu w wieczór Bożego Narodzenia w piwiarni Iwaszkowa w Pelplinie wywołał awanturę z kowalem Leppertem. Gdy awanturnika wyrzucono z lokalu, pobiegł do domu, obudził swego brata śp. J. Grywalskiego, z którym wspólnie wtargnął do restauracji Iwaszkowa, masakrując kowala Lepperta. W trakcie bójki wszedł do restauracji post. P. P. Adamski, który nie chcąc dopuścić do ewtl. zabicia Lepperta, oddał strzał ostrzegawczy z rewolweru w sufit. Gdy strzelił powtórnie, zranił śmiertelnie w bok śp. Jana Grywalskiego, który w kilka chwil później zmarł. Sąd po przesłuchaniu świadków skazał rob. Konrada Grywalskiego na pół roku bezwzględnego aresztu z zaliczeniem aresztu śledczego od 24 grudnia ub. roku.

CHEŁMŻA. (e) Z okazji 16-lecia pontyfikatu Ojca św. odbyła się w Chełmży podniosła akademia w kościele pokatedralnym. Piękne okolicznościowe przemówienie wygłosił ks. wik. Jagła.

CHOJNICE. (s) Na ostatnim posiedzeniu rady gminnej Chojnice Wieś uchwalono budżet gminny na rok 1938-39 w wysokości 67 tys. zł.

— Opublikowane zostały ostatnio wyniki akcji Pow. Kom. Pom. Zim. Jak wynika, zebrano na terenie pow chojnickiego 131890 kg ziemniaków, 2725 kg warzyw i 9.825,07 zł. W tym czasie tj. w grudniu i w styczniu Kom. Woj. przydzielił Chojnicom 115 ton węgla, 56660 kg ziemniaków, 405 skrzyń mieszanki kawo-cukrowej i 14 tys. złotych. Z pomocy zimowej na terenie pow. korzystało 1048 rodzin w mieście i na wsi.

— Przeniesiony i mianowany komend. poster. P. P. w Lipnicy pow. chojnicki został przodownik P. P. i oskarżyciel publiczny przy sądzie grodzkim p. Paweł Kawecki. Przodownik Kawecki poprzednio, w latach 1920-35, pracował na placówce w Lipnicy.

Grudziądz.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Grudziądzu (ul. Toruńska 22, tel. 1294) przyjmuje przedpłatę za „Dziennik Bydgoski" na LUTY oraz ogłoszenia po cenach najniższych. Każdy abonent „Dziennika Bydgoskiego" otrzyma piękny kalendarz książkowy na rok 1938 bezpłatnie. Biuro czynne od godz. 8—18.

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełnią: apteka „Pod Koroną", Wybickiego 39, tel. 1437 i apteka „Pod Gwiazdą", Chełmińska 26, tel. 1259.

— **TCL Biblioteka i Czytelnia** (ul. Legionów 28) otwarte od godz. 11—12 i 17—19 (w soboty tylko do godz. 18).

REPERTUAR KIN:

Apollo: „Robert i Bertrand", film polski.
Gryf: „Moje szczęście to ty" z Benjamino Gigli.
Orzeł: „Niezwyciężony Bill".

— **Porzucone niemowlę.** Do zam. w maj. Kunterszyn M. Olesiowej przybyła jakaś kobieta z 3-miesięcznym niemowlęciem, prosząc o zaopiekowanie się dzieckiem na kilka chwil, ponieważ musi pójść do urzędu po metrykę dziecka. Olesiowa zgodziła się na propozycję, czeka jednakże do dnia dzisiejszego na powrót matki, która przypuszczalnie chciała się pozbyć dziecka. Olesiowa zawiadomiła o wypadku policję, która wszczęła śledztwo.

— **Z walnego zebrania Tow. im. ks. Piotra Skargi.** W lokalu gospody rzemieślniczej odbyło się roczne walne zebranie Tow. im. ks. Piotra Skargi, które zagaił wiceprezes p. mec. Sergot. Nastąpiły sprawozdania zarządu, z których wynika, że działalność towarzystwa podzielona jest na wewnętrzną i zewnętrzną. Po sprawozdaniu kasowym udzielono zarządowi absolutorium i przystąpiono do wyboru nowego zarządu w dotychczasowym składzie. Pod koniec ks. prof. dr. Manthey z Pelplina wygłosił referat.

— **Sokolice zapraszają na dancing.** Nasze dzielne sokolice urządzają na zakończenie karnawału w poniedziałek 28 bm. w lokalu „Nowej Gospody" dancing połączony z urozmaiceniami, na który jak najuprzejmiej zapraszają członków i sympatyków.

Pożegnanie płk dr. Izdebskiego w Grudziądzu.

Grudziądz. Dnia 19 bm. o godz. 16 w sali posiedzeń rady miejskiej odbyło się uroczyste zebranie Miejskiego Komitetu WF i PW celem pożegnania opuszczającego Grudziądz p. płk. dypl. dr. Izdebskiego. Sala zapełniła się szczelnie przedstawicielami organizacyj WF i PW. Licznie reprezentowane było zwłaszcza Sokolstwo. Uroczystość zagaił przewodn. Miejsk. Kom. WF i PW p. prezydent Włodek, który w dłuższym przemówieniu uwypuklił zasługi p. płk. dr. Izdebskiego dla rozwoju sportu grudziądzkiego. W imieniu Sokoła oraz organizacyj WF pożegnał p. płk. dr. Izdebskiego nacz. okr. Sokoła i miejskiego ośrodka p. prof. Odya. Poza tym przemawiali pp. rej. Kurowski, dr. Dadlerówna, inż. Baranowski, prof. Jorkasch-Koch i dyr. Bryks. Wzruszony odpowiedział p. płk. dr. Izdebski, wznosząc okrzyk na cześć miasta Grudziądza oraz organizacyj uprawiających w. f. i p. w.

Jubileusz Ozonu.

W dniu wczorajszym — 21 bm. — minęła pierwsza rocznica znanej deklaracji lutowej pułkownika Koca. Twórca Obozu Zjednoczenia Narodowego znikł już z widowni. Usunięci zostali jego wybitni pomocnicy na naczelnych stanowiskach „sektorów“ miejskiego i wiejskiego: tymczasowy prezydent Warszawy Starzyński i gen. Galica. W „sztabie“ Obozu też były rozmaite zmiany, a wreszcie przeorganizowany został cały Obóz ozonowy.

Z okazji rocznicy nowy wódz Obozu p. gen. Skwarczyński wygłosił wczoraj wieczorem wielką mowę przez radio, z której niczego zasadniczo nowego się nie dowiedzieliśmy. Nowym jest chyba tylko stwierdzenie, że w **pewnych wypadkach człowiek pochodzenia żydowskiego może być poczytywany za Polaka.** Poza tym obowiązuje nadal deklaracja lutowa. **Zmieniły się natomiast formy organizacyjne.** Na czele stoi szef Obozu, obok niego Rada Naczelna, której dobór jest bardzo zawiły (są mianowani i kooptowani), dalej zastępcy szefa, szef sztabu i oddziały: młodzieży, polityczno-społeczny, ruchu zawodowo-gospodarczego oraz komisja weryfikacyjna, komisja rewizyjna, biuro studiów i planów, kancelaria główna, wydział prac specjalnych i oddział propagandy.

W „terenie“ istnieją okręgi (obszar województwa), obwody (powiaty) i oddziały (gminy). Organizacja ich w zasadzie podobna jest do władz naczelnych.

W Toruniu prezesem okręgu jest p. adwokat Tomaszewski, w Poznaniu p. dr Surzyński. Przy ich boku stoją ludzie, znani przeważnie dobrze z czasów BBWR-u.

*

„Gazeta Polska“, organ komorników, pozostanie nadal, jak się zdaje, organem Ozonu. W numerze niedzielnym zamieściła obszerny artykuł pod tytułem: „Nie szukamy łatwizny“. Celem wielu słów jest ukrycie krótkiej treści: Organizacja Ozonu idzie opornie. Łatwo, jej zdaniem, byłoby zawrzeć kompromis (porozumienie) z istniejącymi organizacjami politycznymi, ale Ozon nie chce, aby się utrwaliły stare formy życia politycznego. Wszystko, co było, jest oczywiście złe, a Ozon dopiero nada życiu zbiorowemu — **„wyższy styl“.** Nadto czytamy w innych pismach sanacyjnych, że powstanie **nowy typ Polaka** — dzięki Obozowi Zjednoczenia Narodowego. Czy nie wystarczyłoby udoskonalić ten typ Polaka, który już przed majem, bo w r. 1920 i wcześniej jeszcze, zdał egzamin?

Dla stwarzania nowego typu Polaka szkoda trudu i zabiegów. Duch narodu to nie martwa bryła, którą można formować według własnego gustu.

Deklaracja lutowa, w zasadzie słuszna, znajdzie dopiero wtedy zrozumienie w społeczeństwie, gdy system rządów na niej się oprze.

Zamienili konie na czołgi.

Brytyjska formacja Queen's Bays Regiment jest jednym z ostatnich oddziałów kawalerii, armii angielskiej, którv uległ modnej motoryzacji. Na zdjęciu podoficerowie zaznajamiają dotychczasowych ułanów z karabinami maszynowymi, wmontowanymi na czołgach.

Obchód rocznicy Rarańczy w Krakowie.

Owacje na cześć gen. Hallera.

Wspaniałą manifestacją uczcił Kraków 20-tą rocznicę wiekopomnego czynu drugiej brygady pod Rarańczą. W sali Starego Teatru zebrało się około dwa tysiące osób. Dużo musiało odejść z powodu zatłoczenia sali. Wśród publiczności widać było liczne błękitne mundury żołnierzy gen. Hallera. Z chwilą, gdy wódz drugiej brygady, gen. Józef Haller pojawił się na podium, zebrani wstali z miejsc i zgotowali mu wielominutową, entuzjastyczną owację. Sala aż drżała od oklasków.

Imieniem **Stronnictwa Pracy,** które organizowało uroczystość, zabrał głos dr Bronisław Kuśnierz, prezes zarządu wojewódzkiego, który krótko przypomniał pamiętne chwile, jakie Polska przeżywała w lutym 1918 r., gdy polityka germańska przygotowała nowy rozbiór Polski.

Następnie objął przewodnictwo **gen. Jung,** powołując kilka osób do prezydium, m. in. p. Lasockiego ze Stronnictwa Ludowego. Z kolei zabrał głos płk. Modelski, prezes Związku Hallerczyków, który mówił o dwóch rozkazach gen. Józefa Hallera. Jeden z lutego 1918 r. wzywał żołnierzy do podjęcia walk z potęgą germańską, drugi z lutego br. wzywa Polaków do dalszej walki o Polskę, prawa prawdy i sprawiedliwości.

Przebieg walk pod Rarańczą odmalował kpt. Adam Pawłowski, uczestnik tych walk, podkreślając niebezpieczeństwo, na jakie narażała się druga brygada. Barwnie skreślony opis przebicia się 1500 legionistów przez kordon austriacki uprzytomnił słuchaczom tę ważną chwilę dziejową. Następny mówca, p. Zygmunt Nowakowski, wiceprezes zarządu wojewódzkiego Stronnictwa Pracy, rzucił szereg trafnych uwag na temat znaczenia Rarańczy oraz rażącej niesprawiedliwości, jaką stanowią dzisiaj **próby pomijania nazwiska gen. Hallera w oficjalnych obchodach.**

Witany ponownie długotrwałymi oklaskami, zabrał głos gen. Józef Haller. Nawiązując do swych rozkazów, czcigodny mówca stwierdził, iż **„błękitni żołnierze“ chcą zjednoczenia narodu, ale musi to być zjednoczenie prawdziwe i szczere.**

— Chcemy — mówił gen. Haller — i dążyć będziemy do tego, aby w Polsce sprawowali kierownictwo nie ludzie bez oparcia o naród, ale, aby współrządy spoczywały w dłoniach wszelkich stanów, pracujących dla potęgi Polski. Tylko w ten sposób obronić można Polskę od zakusów zewnętrznych i wewnętrznych.

W tym miejscu przemówienie gen. Hallera, podobno jak zresztą w wielu innych, zerwała się burza oklasków.

Gen. Haller wspomniał dalej o uczczeniu rocznicy Rarańczy przez bohaterski Lwów, oraz że cieszy się ogromnie, iż jego miasto rodzinne Kraków, nad którym ubolewał wiele razy wobec opanowania go przez marksizm, zdobył się na tak piękne uczczenie Rarańczy. Następnie gen. Haller przedstawił znaczenie, jakie miała Rarańcza, jakie echo wzbudziła w szeregach aliantów, wspomniał o podziwie Anglików dla bohaterstwa wojsk polskich na Murmaniu i wyraził nadzieję, że Bóg i Matka Boska poprowadzą cudem naród nasz do Polski lepszej, którą wyczuwamy, a jakiej w chwili obecnej nie posiadamy.

Widzimy nędzę wsi, bezrobocie mas, bezrobocie młodzieży, zależność gospodarczą, przed oczyma naszymi przesuwają się smutne procesy starostów, pacyfikacje i inne niezmiernie przykre objawy. Musimy stwierdzić, **że w Polsce rządzić bez narodu nie można.** Tak można rządzić tylko niewolnikami, od których nie żąda się ofiar krwi.

Życie nasze to nie jest spoczynek, ale **walka o polskie prawa prawdy, pracy, sprawiedliwości i wolności rzeczywistej;** Polskę suwerennego narodu polskiego, katolicką, która posiada w sobie nieocenione wartości we wszystkich warstwach i wartości te potrafi rozwinąć. Życie nasze to walka o taką Polskę, której chciał Krasiński, marząc o tym, że Polska cała świat zadziwi.

Na zakończenie gen. Haller wzniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Po odśpiewaniu hymnu „Boże coś Polskę“ gen. Jung podziękował gen. Hallerowi oraz wszystkim uczestnikom za przybycie na akademię oraz wspomniał, że akademię urządziło Stronnictwo Pracy, które złączone jest z Rarańczą osobą gen. Hallera, jako prezesa tego stronnictwa. Generał Jung pokrótce przedstawił cele stronnictwa i zachęcił do wstępowania w jego szeregi.

Opis powyższy podajemy za katowicką „Polonią“. Przebieg uroczystości świadczy nader wymownie o niezmniejszonej popularności p. gen. Hallera, na którą rzetelnie zasłużył. Tylko **prawdziwe karły,** niegodne zawiązać rzemyka u trzewików jego, mogą starać się obniżyć jego znaczenie. Daremny to trud.

PRZECIW GRYPIE
anginie
chorobom
z przeziębienia
POLSKIE TABLETKI PANACRIN

Król Karol pospieszył się

Rumunia już ma nową konstytucję

Bukareszt, 22. 2. (PAT). Agencja Rador donosi: Dziennik urzędowy **ogłasza nową konstytucję Rumunii** w myśl zasady, według której naród rumuński ma pierwszeństwo w państwie.

Konstytucja ustala zasady praw i obowiązków obywateli, wzmacnia autorytet i niezależność rządu, redukuje liczbę senatorów i deputowanych, ustala właściwą liczbę reprezentantów w parlamencie rolników, pracowników intelektualnych i innych czynników twórczych.

W dalszych postanowieniach konstytucja przewiduje gwarancje dla reprezentantów parlamentarnych, surowe kary dla przestępców i winnych sprzeniewierzenia funduszów publicznych.

W dalszych postanowieniach ustalone zostało prawo do włościan do ziemi, która w drodze wywłaszczenia przejdzie na ich własność. Ustalone zostają również sprawiedliwe zasady udziału właścicieli w cenach koncesji i czynszu dla właścicieli wywłaszczonych przez państwo kopalń. Równość praw dla etnicznych mniejszości od wieków osiadłych w Rumunii zostaje zapewniona.

Bukareszt, 22. 2. (PAT). W kołach politycznych utrzymują, że **tekst nowej konstytucji zostanie podany w dniu 24 bm. pod głosowanie powszechne.**

Potworny mord podczas zabawy

w Starym Błonowie pod Grudziądzem.

Grudziądz. (Tel. wł.). W nocy z niedzieli na poniedziałek w karczmie niej. Laubego w Starym Błonowie pod Łasinem (pow. grudziądzki) odbywała się zabawa taneczna **wiejskiego oddziału Zw. Strzeleckiego.** Zabawa ta zakończyła się **tragicznie.** Dwaj parobcy **Józef Łyczko i Józef Urban,** obydwaj z pobliskiego Szynwałdu, sprowokowali awanturę, która zamieniła się w ogólną bijatykę. Łyczko i Urban, mając przypuszczalnie jakąś urazę osobistą do zamieszkałego w Starym Błonowie **Heinza Scheibera,** wykorzystali zamieszanie i zaatakowali Scheibera nożami. Właściciel lokalu, widząc co się święci, poprosił swego brata, z zawodu rzeźnika, **Józefa Laubego,** zam. w Jabłonowie, by zechciał Scheiberowi przyjść z pomocą. Laube otrzymał nożem cios śmiertelny w okolicę serca i zginął na miejscu. Wtedy Łyczko i Urban rzucili się na Scheibera, rozbili mu czaszkę jakimś tępym narzędziem i w nieludzki sposób poczęli się nad konającą ofiarą znęcać. O bestialskości morderców świadczy fakt, że **wydłubali oni Scheiberowi mózg z czaszki.** W czasie bijatyki jeszcze szereg innych osób zostało pokaleczonych. Tej samej nocy zabójcy Łyczko i Urban **zostali aresztowani.**

W poniedziałek w godzinach przedpołudniowych do Starego Błonowa wyjechała komisja sądowo-lekarska na czele z prokuratorem sądu okręgowego w Grudziądzu **Liptakiem** i sędzią śledczym **Żukowskim.** Na miejscu dokonano oględzin zwłok pomordowanych. Na polecenie prokuratora zabójców okuto w kajdany i pod silną eskortą policji przetransportowano do więzienia sądowo-śledczego w Grudziądzu.

Bliższych szczegółów zbrodni ze względu na dobro toczącego się śledztwa narazie podać nie możemy.

Napad na kasiera kolejowego.

Działdowo, 22. 2. Wczoraj o godz. 17,45 dokonano zuchwałego napadu rabunkowego na kasjera stacji kolejowej w Działdowie, Anastazego Głuszewskiego. Gdy Głuszewski znajdował się w drodze na jednej z bocznych ulic, niosąc teczkę zawierającą 842,40 zł, jakiś nieznany opryszek znienacka napadł go i uderzył kilkakrotnie silnie tępym narzędziem po głowie, po czym wyrwał mu teczkę i zbiegł. Ofiarę napadu rabunkowego przetransportowano do szpitala pow. w Działdowie. Życiu Gruszewskiego nie zagraża niebezpieczeństwo. Zawiadomiona o dokonaniu zuchwałego napadu policja wszczęła energiczne dochodzenia.

Aresztowanie budowniczego Hirsza.

Kościerzyna, 22. 2. Budowniczego miejskiego Hirsza, w którego zabudowaniach wybuchły pożar strawił ruchomości oraz częściowo dom, aresztowała policja pod zarzutem podpalenia z chęci zysku. Ruchomości Hirsza ubezpieczone były na sumę 62 tys. zł, zaś domek wartości 3500 zł na 10.000 zł.

Teruel otoczony.

Burgos, 22. 2. (PAT). Oficjalnie komunikują, iż Teruel jest całkowicie otoczony przez wojska gen. Franco, których stanowiska znajdują się w odległości 1 km od miasta.

Dużo prawdy mało słów: 1779
Pal tylko „Ozonówki“ a będziesz zdrów

Pryszczyca stwierdzona w pow. toruńskim.

Toruń, 22. 2. W sobotę 19 bm. w miejscowości Zalesie, gminy Chełmża wieś, pow. toruńskiego, została stwierdzona u bydła rogatego pryszczyca. Jest to pierwszy wypadek stwierdzenia tej choroby na terenie naszego powiatu.

Celem uniemożliwienia rozniesienia się zarazy na dalsza okolicę, zostały zarządzone bardzo ostre środki ochronne, uniemożliwiające jakikolwiek kontakt ze zwierzętami chorymi oraz ludźmi znajdującymi się w zapowietrzonej zagrodzie.

Dokładne zarządzenia wojewody pomorskiego zostaną ogłoszone do wiadomości ogółu w jutrzejszym Pomorskim Dzienniku Wojewódzkim. Ze swej strony prosimy czytelników dla dobra swego i ogółu rolnictwa o ścisłe przestrzeganie tych tak bardzo koniecznych zarządzeń, przypominając jednocześnie, że za przekroczenie ich będą nakładane wysokie kary.

Humor.

SPRAWY AKTUALNE.

W pewnym kraju odbywa się sąd przysięgłych. Przewodniczący zarządza głosowanie. Wszyscy składają głosy. Potem przewodniczący oblicza kartki i ogłasza wynik.

— Proszę panów — padło dwanaście głosów na „jedynkę“.

*

Balet polski zagranicą otworzył nam okno na świat! Owszem, okno do wyrzucania pieniędzy...

*

O konferencji w Berchtesgaden mówią, że to było tylko — „austriackie gadanie“...

*

Podobno jedno z ulubionych zaklęć miłosnych księcia Radziwiłła brzmi:

— Będę z tobą szczęśliwy nawet na Madagaskarze!

(„Wróble na dachu“).

ROZMOWA Z TOTALISTĄ.

„Wszystko dla państwa!“ — wołał totalista —
„A któż jest państwem? — spytał ktoś nieśmiele —
czy lud?“ — „Skąd!? Państwo, sprawa oczywista,
to jest: elita — ja i przyjaciele!“

(„Nowa Prawda“).

Ciągną — jak mogą!

Warszawa bawi się szopką polityczną.

Warszawa, w lutym.

Tradycja ostatnich lat każe się Warszawie raz do roku bawić szopką polityczną. Warszawska szopka polityczna ma już swoją ustaloną markę, zwłaszcza od czasu, gdy do robienia jej wzięli się dwaj zdolni poeci i satyrycy młodego pokolenia **Janusz Minkiewicz i Światopełk Karpiński.** Napisana przez nich — nie bez współpracy zawsze czujnego i ochoczego **cenzora** — zawiera cały szereg pysznych dowcipów, bardzo trafnie nieraz charakteryzujących nasze stosunki polityczne i wybitne postaci działające w polityce.

W szopce, której przedstawienia odbywają się przy tłumnym udziale publiczności, przesuwają się świetnie przez znanego karykaturzystę **Zarubę** zrobione kukły. Na popularne melodie równie popularne postaci śpiewają kuplety i wygłaszają dowcipne monologi.

Szopka rozpoczyna się prologiem, w którym jest mowa o realizacji znanego hasła, które głosi, **„by Polskę podciągnąć w górę".**

Pierwszy Pan Premier skoczył co hyżej,
Żeby wyciągnąć ją jak najwyżej.
Ciągnie ją, ciągnie, ciągnie, nieboże,
Ale podciągnąć sam jej nie może.
Zawołał Sławoj na pomoc Becka,
Beck go uchwycił, pot po nim ścieka.
Lecz biedny Sławoj z Beckiem niebogą,
Ciągną i ciągną, ciągną jak mogą.

Mówi o tym później piosenka, jak Beckowi przyleciał na pomoc Szembek, jak Szembek wezwał na pomoc Koca, jak Koc wezwał Romana, Roman Cara, Car Prystora, jak za Prystorem przyszedł na koniec z pomocą Sławek.

Jeden drugiego sobie podpiera,
Każdy się poci, wysila, stęka,
Od lat wielu trwa taka męka.
Módlmy się, aby
Bóg nie dopuścił,
Żeby ktoś kogoś
Trrrach — nie wypuścił.
Aż strach, co z tego
Wyszło by dalej,
Wszyscy by raptem
Poupadali:
Sławoj na Becka,
Beck na Szembeka,
Szembek na Koca,
Koc na Romana,
Roman na Cara,
Car na Prystora,
Prystor na Sławka,
Pod nim by była
Zielona trawka.

Po kolei widzimy w szopce: premiera Składkowskiego, wicepremiera Kwiatkowskiego, wszystkich ministrów, niezastąpionych, jeśli chodzi o materiał dla humorystów braci Jędrzejewiczów, prezydenta Miastarzyńskiego, redaktora Niedzińskiego, dyrektora Szyfmana, baletmistrzyni Niżyńską, Kiepurę, piłkarza Martynę i Jadzię Jędrzejowską, prezesa Krubera, płk. Quotza i generała Pskwarczyńskiego, generałów Żeligowskiego i Hallera.

Minister **Beck,** odsłaniając tajniki polityki zagranicznej, skarży się, że „żyć z wszystkimi w przyjaźni, to jednak drażni".

Bo najpierw z Neuratem
Rozmawiam jak z bratem,
A potem z Noelem,
Jak z przyjacielem...

Pułkownikowi **Kocowi** (Quotzowi) dostało się najwięcej — jak zawsze zresztą tym, co schodzą bez chwały z areny politycznej.

Quotzowi ktoś przed rokiem rzekł po partii golfa, „że jest podobny bardzo do Adolfa...".

— Lecz były różnice
Pewnie z mojej winy,
Ja nie mam przedziałka,
On nie ma łysiny.
On ma czarny wąsik,
Jak węgla kawałek,
I loczek na czole,
I ładny przedziałek...
Więc ja pomyślałem,
W jego ślad się puszczę,
Zapuszczę wąsiki,
Przedziałek zapuszczę...
Taki modny przedział,
Jaki noszą oni:
Z prawej strony żydzi,
Z lewej autochtoni...
Codziennie przed lustrem
Siadałem już wiosną,
Przeszło lato, jesień,
Jam siedział i siedział,
Lecz wąsik nie rośnie
I nie rośnie przedział...
Tak nadeszła zima,
Myślę więc żałośnie:
Ja się nie nadaję,
Bo przedział nie rośnie...

Sprawy sportowe porusza **Jadzia Jędrzejowska,** która śpiewa na melodię „Siekiera, motyka":

— Martyna i Włodarz, Matjas, Piec
Zagranicę chcieli zbiec,
I mnie też do Stanów skaptowali,
Moc dolarow obiecali.
Siekiera, Martyna, Turczyk, Noi,
Wciąż czekają, tyją, no i
Każdy kilogram wagi mej,
To o sto dolarów mniej.

Przez szopkę przewijają się wszystkie sprawy aktualne. Publiczność się śmieje. I lżej oddycha. Zawsze bowiem w tej satyrze jest pewien powiew wolności. **(h).**

Rolnictwo domaga się oddłużenia.

Samorząd rolniczy oraz organizacje rolnicze poczyniły odpowiednie kroki, mające na celu uzyskanie dalszego oddłużenia rolnictwa. Inicjatywę tę poprzeć ma na terenie parlamentarnym Koło Rolników Sejmu i Senatu.

Według obliczeń, opartych na materiałach Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach oraz Głównego Urzędu Statystycznego, obecne zadłużenie rolnictwa wynosi 296 zł na 1 ha, przedstawiając wartość 18,9% ziemi pszennej i 24,3% ziemi żytniej. Tak dużego obciążenia gospodarstwo —, według opinii kół rolniczych — nie jest w stanie znieść i dlatego rolnictwo domaga się dalszego oddłużenia.

Chora na śpiączkę runęła z balkonu.

Warszawa, 22. 2. Przy ul. Leszno spadła z balkonu niejaka Eugenia Seweryn. Seweryn od dłuższego czasu chorowała na śpiączkę i pozostawała w łóżku. Od rana pomagała swej matce w sprzątaniu. W pewnej chwili wyszła na balkon, aby strzepać szczotkę z kurzu. Prawdopodobnie wyczerpana dłuższą chorobą dostała zawrotu głowy i runęła na bruk podwórza. Lekarz stwierdził zgon ofiary.

Patriotyzm w totalistycznej Japonii.

Niedawno Japończycy zaopatrzyli masowo miasta chińskie we flagi amerykańskie, które podczas mających nadejść wydarzeń wojennych miały być ochroną przed bombardowaniem. Na flagach tych znajdował się drobniutki napis „made in Japan" (wyrób japoński).

Równocześnie w okresie największego nasilenia w Chinach bojkotu towarów japońskich Japończycy rozpowszechniali wielkie ilości zapałek z napisem „precz z Japonią". Zapałki te cieszyły się w Chinach olbrzymim zbytem, ku zadowoleniu japońskich fabrykantów.

Śmierć weterynarzom!

Moskwa, 22. 2. (PAT). Sąd republiki autonomicznej Osetii Północnej skazał **11 weterynarzy na karę śmierci przez rozstrzelanie za zorganizowanie(?) masowego zarażenia bydła.** W okresie 1932 do 1937, jak przyznali się oskarżeni, padło **około 90.000 sztuk bydła rogatego.** Poza tym skazańcy przyznali się do prowadzenia walki bakteriologicznej z ludnością sowiecką przez zarażenie chorobami epidemicznymi bydła przeznaczonego na ubój.

Komunikat wojsk narodowych.

Salamanka, 22. 2. (PAT). Oficjalny komunikat głównej kwatery donosi: Wojska narodowe postępują w dalszym ciągu naprzód na froncie Teruelu, który został **ostatecznie otoczony.** Narodowcy zajęli Arnes i Esanche. Opór w mieście stawia jeszcze kilka grup domów zajętych przez resztki dywizji „Campechinos". Oddziały narodowe zdobyły okolice wsi Castralvo. Narodowcy wzięli do niewoli 1500 jeńców i zdobyli wiele wojennego materiału. Na odcinku Aravaca i La Serena ataki wojsk rządowych zostały odparte.

Włamanie do kościoła.

Śrem, 22. 2. W ubiegłą sobotę do kościoła parafialnego w Gogolewie nad Wartą dokonano włamania. Nieznani sprawcy przybyli w nocy z łomami i rozerwali dużą kłódkę wraz z żelazną zaporą u głównej, zewnętrznej bramy kościoła, wdarli się do wnętrza, następne wyłamali zamek u drzwi, prowadzących przez kruchtę do głównej nawy, gdzie rozbili dwie puste skarbonki. Wyprawa nie powiodła się włamywaczom, gdyż w kościele, przy którym nie ma stałego administratora, a nabożeństwa co pewien czas odprawiają kapłani z Książa, nie pozostawia się pieniędzy ani nie przechowuje się żadnych cennych przedmiotów liturgicznych.

Krwawa tragedia rodzinna.

Szamotuły. W ub. sobotę w mieszkaniu robotnika Sucharskiego, zamieszkałego w Bninie, pow. Szamotuły, rozegrała się krwawa tragedia rodzinna.

31-letnia żona Sucharskiego, Teresa, w przystępie silnego rozstroju nerwowego, poderżnęła nożem kuchennym gardło swemu 2-miesięcznemu synkowi Józefowi, na skutek czego dziecko zmarło, następnie Sucharska tym samym nożem poderżnęła i sobie gardło. Gdy w kilka minut potem powrócił Sucharski, zastał już dziecko martwe, nieprzytomną zaś żonę, leżącą w kałuży krwi na podłodze. Przywołany natychmiast lekarz z Wronek zarządził przewiezienie ciężko rannej do szpitala w Szamotułach, jednak pomoc ta okazała się już spóźniona, samobójczyni bowiem nie odzyskawszy przytomności zmarła.

WIELKANOC W BUDAPESZCIE 14/IV — 18/IV zł 99.— WAGONS LITS//COOK Warszawa, Krakowskie Przedmieście 42 i oddziały. 2758

Zjazd Pom. Tow. Ziemianek.

Grudządz. W ub. tygodniu zjechały do Grudziądza ziemianki pomorskie na walne zebranie. Po mszy św. odprawionej w kościele farnym przez ks. prob. dr. Pastwę, zagaiła obrady w sali starostwa powiat. przewodnicząca p. Z. Skąpska, witając członkinie oraz gości w osobach ks. prob. dr Pastwy, przew. rady naczelnej p. Czarnowskiej z Warszawy, p. prez. Włodka, p. wicestarostę Dołżyckiego i in. Po odczytaniu telegramów z życzeniami m. in. również od p. woj. pom. Raczkiewicza, wygłosiła krótki rys działalności kół sekr. p. Rudowska, zaś pp. przewodniczące sekcyj jak drobiowej, ogrodniczej i oświatowej omówiły całoroczną działalność tychże sekcyj. Z kolei nastąpiło uzupełnienie składu zarządu, po czym przewodn. Zrzesz. K. G. W. wygłosiła referat o działalności kół Gospodyń Wiejskich, o szkole gospodarczej w Świeciu i o sklepie w Toruniu. Podczas przerwy odbyło się w starostwie wspólne śniadanie. Po południu p. dr. Zarzecka-Śliwińska, dyr. Szkoły Pracy Społecznej w Warszawie wygłosiła ciekawy referat. Po wyczerpaniu obrad zamknięto zebranie.

Abonentom pocztowym przypominamy,

że przedpłatę za „Dziennik Bydgoski" na miesiąc **marzec rb.** przyjmują listowi i poczty w całym kraju **z zapewnieniem dostawy wszystkich, zwłaszcza pierwszych gazet w nowym miesiącu**

do 25 lutego rb.

Prenumerata miesięczna wynosi 3,34 zł już z kosztami przesyłki i doręczenia

Abonentów, którzy zamawiają „Dziennik Bydgoski" wprost w administracji prosimy o terminowe przesłanie przedpłaty. Pieniądze można przekazać na konto P. K. O. nr 203 713 lub wprost pod naszym adresem przekazem rozrachunkowym.

Wściekły pies rzucił się na człowieka.

Poznań, 22. 2. (Tel. wł.). Mieszkańca wsi Słonowo pod Wrześnią, niejakiego Gładyszewskiego, spotkała dramatyczna przygoda. Wracając późnym wieczorem do domu, zaatakowany był przez wściekłego psa. Rozwścieczone zwierzę skoczyło mu na piersi, usiłując przegryźć gardło. Napadnięty zdołał chwycić psa za gardło.

Zwierzę jednak atakowało bezustannie człowieka, który bronił się rozpaczliwie. W pewnej chwili powalony został przez psa na ziemię. W dramatycznej tej chwili ostatkiem sił wepchnął psu latarkę głęboko w paszczę i udusił go.

Późniejsze badania wykazały, że pies był wściekły.

Układ zbiorowy w aptekach warszawskich. Pod przewodnictwem okr. inspektora pracy Gregołajtysa odbyła się ostateczna konferencja, w wyniku której zawarto układ zbiorowy, regulujący warunki pracy i płacy personelu fachowego w aptekach warszawskich. Na mocy układu, przeprowadzona będzie ogólna podwyżka stawek płac oraz dokonane przegrupowania w poborach na korzyść pracowników. Układ zbiorowy jest bezterminowy.

Kazanie J. E. ks. arcyb. J. Teodorowicza

nadawać będzie Polskie Radio.

Lwów (KAP). Dnia 6 marca br., tj. w pierwszą niedzielę Wielkiego Postu Polskie Radio rozpocznie nadawanie cyklu kazań wielkopostnych, które wygłaszać będzie przed mikrofonem J. E. ks. arcybp metrop. obrz. orm. katol. Józef Teodorowicz. Ogólnym tematem tych kazań będzie „Potrójne kuszenie Chrystusa na puszczy". Temat ujęty zostanie w sześciu kazaniach, nadawanych co niedzielę około godz. 9 m. 50.

25-lecie kapłaństwa ks. biskupa Laubitza.

Gniezno. W związku ze zbliżającym się jubileuszem 50-lecia kapłaństwa **J. E. ks. biskupa Laubitza** zawiązał się w Gnieźnie komitet celem uczczenia Jubilata.

Komitet ten, którego prezydium tworzą pp.: prezydent miasta Gniezna **Maćkowiak,** płk. dypl. **Milan-Kamski, prezydent miasta Bydgoszczy Barciszewski,** prezydent miasta Inowrocławia **Jankowski,** ks. dziekan **Zabłocki,** dyr. **Śmielecki,** drowa **Szałkowska,** hr. **Żółtowski** oraz notariusz **Mielcarek,** przygotowuje program uroczystości ustalonej **na dzień 20 marca br.**

Ponieważ program uroczystości uzgodniony być musi we wszystkich szczegółach z władzami kościelnymi i świeckimi i nie może być zmieniony w ostatniej chwili, zarząd komitetu prosi, aby wszyscy, którzy w jakikolwiek sposób chcieliby złożyć hołd Dostojnemu Jubilatowi, nie podejmowali niczego bez porozumienia się z komitetem. Akces swój należy zgłaszać najpóźniej do dnia 1 marca br. na ręce sekretarza komitetu notariusza Mielcarka w Gnieźnie, ul. Tumska 16.

Człowiek, który sprzeniewierzył 100.000 złotych, został zatrzymany w pociągu.

Tarnowskie Góry, 22. 2. (PAT). W pociągu, zdążającym z Katowic w kierunku Poznania, **straż kolejowa przytrzymała poszukiwanego za defraudację 100.000 zł na szkodę urzędu pocztowego w Wilkcryciach nad Bugiem,** niejakiego Andrzeja Kulczyńskiego, którego przekazano władzom policyjnym w Tarnowskich Górach.

Ulica im. Majkowskiego.

Rada Miejska Kartuz na Kaszubach dla uczczenia zasług zmarłego w ub. tygodniu znanego pisarza i poety regionalnego kaszubskiego śp. dr. Aleksandra Majkowskiego uchwaliła jednogłośnie na uroczystym posiedzeniu, poświęconym pamięci zmarłego działacza, **nazwać ulicę, przy której mieszkał w Kartuzach — ulicą dr. Aleksandra Majkowskiego.**

Kino
KRISTAL
Początek o godz. 5, 7, 9-tej

Dziś wtorek premiera
dawno oczekiwanej arcydowcipnej komedii pełnej werwy i humoru, żywego tempa i pikanterii o luksusowej wystawie oraz cudownych krajobrazach z St. Moritz która rozweseli i oczaruje Wszystkich p. t.

Spotkali się w Paryżu

W rolach głównych:
Claudette Colbert
Robert Young
M. Douglas (3173

2 godziny rozkosznej rozrywki kiedy każdy może się uśmiać do rozpuku.
Humor! Śmiech! Akcja! Pikanteria! Wystawa! Muzyka!
Najnowszy Tygodnik Pata.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 22 lutego 1938 roku.

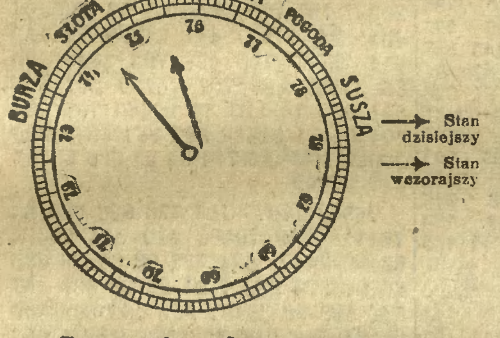
KALENDARZYK

Dziś: Stol. św. Piotra w Ant.
Jutro: Piotra Damiana b. i w. D. K.
Wschód słońca o godzinie 7,3.
Zachód słońca o godzinie 17,12.

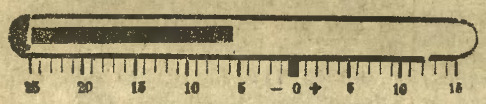
Stan pogody.

Dniem odwilż — w nocy przymrozki.

Wskutek przesuwania się depresji barometrycznej z nad Rosji zachodniej w kierunku północno-wschodnim — nad krajami Europy środkowej zmaga się obszar wyżowy, którego środek zalega Anglię. Dlatego nad Polską słabnie intensywność napływu powietrza polarno-morskiego, co przyczynia się do stopniowej kontynentalizacji tych mas. Wczoraj w całym kraju było chmurno, gdzieniegdzie notowano przelotny śnieg. Dziś rano w Bydgoszczy dżdżysto. — Przewidywany przebieg pogody: W dalszym ciągu pogoda na ogół chmurna, gdzieniegdzie jeszcze drobny opad. W znacznej części Polski nocą przymrozki, dniem odwilż.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK
od 21—27 lutego br.:

1) Apteka pod Aniołem, ul. Gdańska, telefon 3385.
2) Apteka przy Placu Teatralnym, ulica Marsz. Focha, telefon 1962.
3) Apteka Tarasiewicza, ul. Orla, telefon 3146.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

— **MUZEUM MIEJSKIE** przy Rynku Marszałka Piłsudskiego otwarte codziennie od 9—16, w niedzielę i święta od 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa Związku zawodowych polskich artystów plastyków w Poznaniu.

— **Muzeum Miejskie — Wystawa Darów na Bielawkach, ul. Pierackiego 8,** otwarte w niedziele i w środę od godz 10—14.

— **Ostatnie dni wystawy Jana Hawryłkiewicza:** prace paryskie, bydgoskie oraz dekoracyjne. Wystawa otwarta codziennie od godz. 11 do 4 przy ul. Krasińskiego 4 parter — Salon Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Tani wtorek! W dniu dzisiejszym (wtorek, 22 bm.) ukaże się nieodwołalnie ostatni raz w sezonie tryskająca szczerym polskim humorem i wykonana z niepospolitą werwą krotochwila R. Ruszkowskiego **„JADZIA WDOWA".** Kto dotychczas nie zdążył jeszcze zapoznać się z tą istotnie wesołą i pogodną komedią — ma ostatnią po temu sposobność. Bilety w cenie **od 10 gr do 1,15 zł** nabywać można w kasie teatru.

W środę i czwartek **„PAN JOWIALSKI"** Al. hr. Fredry.

„ZMIENIAM PŁEĆ" — oto tytuł komedii muzycznej K. Bertwelta z muzyką A. Busza. w której wystąpią artyści stolicy pp.: Elna Gistedt, Ola Obarska, świetny amant filmowy i filar teatru Malickiej Wojciech Wojtecki, oraz reżyser Ziembiński. Sensacyjna ta nowość scen zagranicznych ukaże się u nas jedyny raz w piątek, dnia 25 bm. o godz. 20. Przy fortepianie Jerzy Lawina. Ceny miejsc — operetkowe, przy czym zniżki 30% są ważne.

Dla uczczenia niedawno zgasłego znakomitego pisarza śp. Karola Huberta Rostworowskiego, wystawia nasz teatr doskonałe jego dzieło pt. **„ANTYCHRYST".** Tragedia ta, osnuta na tle autentycznych wydarzeń, porusza zagadnienia rasy i komunizmu, zagadnienia tak dziś aktualne i palące. W mistrzowski sposób kreśli Rostworowski swoje postacie, żywe i pełne krwi, zmagające się z narzuconym przez obcą siłę rozkazem — dające wielkie pole do popisu wykonawcom. Reżyseria K. Koreckiego. Przed premierą słowo wstępne wygłosi prof. dr Jan Piechocki.

Savoy Kawiarnia (2813
PLAC TEATRALNY Codziennie koncert

Kobiety pod sztandarem katolickim.

Rozwój Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet w okręgu bydgoskim.

Życie kobiety polskiej przedstawia jedno pasmo niekończących się obowiązków, coraz trudniejszych do spełnienia. Kryzys ekonomiczny, który w tak dużym stopniu odbił się na rozwoju rodziny, postawił kobietę przed zupełnie nowymi i ciężkimi zagadnieniami, z którymi uporać się nie łatwo. To też **kobieta dzisiejsza więcej niż kiedykolwiek potrzebuje pomocnej ręki, która by ją w chwilach znużenia i zwątpienia podtrzymywała i dodawała otuchy do dalszej walki życiowej.**

Takim skupiskiem, które Polce i katoliczce może dać pomoc moralną i otoczyć ją dużą opieką jest **Katolickie Stowarzyszenie Kobiet.**

W dniu 20 bm. odbył się w Bydgoszczy roczny walny zjazd kierownictw Kat. Stow. Kobiet okręgu bydgoskiego, który rozpoczął się o godz. 8-mej uroczystą mszą św. w kościele Farnym, odprawioną przez ks. kan. Schulza. Obrady toczyły się w dużej sali Domu Katolickiego przy Farze.

Po modlitwie zjazd zagaiła prezeska p. Piotrowska, witając przybyłe członkinie i gości, p. Kubicką — prezeskę Kat. Stow. Kobiet w Poznaniu, ks. kan. Schulza, starościnę Suską, hr. Bnińską, dyr. Weimannową, p. Stobiecką oraz prasę.

O wielkim zainteresowaniu pracami zjazdu świadczyła wymownie **obecność reprezentantek wszystkich oddziałów miejscowych i zamiejscowych: z Nakła, Osieka, Łabiszyna, Miasteczka, Rynarzewa, Szubina, Szaradowa, Kcyni i Sadek.**

Z całorocznego sprawozdania kierownictwa okręgu dowiedzieliśmy się, że okręg tutejszy liczy 19 oddziałów i 1402 członkinie. Po sprawozdaniu kasowym i komisji rewizyjnej delegatki wszystkich oddziałów składały obszerne sprawozdania z rocznej działalności, z których można się było przekonać o intensywnej pracy kobiet zorganizowanych, o ciągłym dążeniu do tego, aby **każda z kobiet mogła śmiało powiedzieć, że jest dobrą i pożyteczną jednostką.**

Z kolei p. Piotrowska przystąpiła do wydania opinii rzeczowej dot. całokształtu pracy całego okręgu. Jak wynika ze złożonych relacyj, wszystkie oddziały abonują pisma kobiece, pracują nad ulżeniem niedoli biednych, urządzają imprezy dochodowe, mające na celu zasilenie kasy. Słabym natomiast jest jeszcze ciągle ruch w bibliotekach. które są dosyć bogato zaopatrzone.

Nade wszystko radosnym jest fakt, że **organizowanie się dobrych katoliczek zostało całkowicie zrozumiane, czego dowodem jest** poważny wzrost liczby członkiń (o 303). Stowarzyszenie kobiece winno być ośrodkiem nie tylko wspólnej pracy, ale wspólnych przeżywań i myśli. Poza tym jednym z ważnych zadań jest praca obracająca się wokół hasła, którym jest: „katolickie zasady społeczne, podstawą socjalnej przebudowy świata". Gorące słowa podzięki skierowała prezeska p. Piotrowska do „Dziennika Bydgoskiego" i tych wszystkich pań, które swą pracą przyczyniają się do rozwoju organizacji.

W dyskusji nad sprawozdaniami zabrał głos także p. radca Beyer, który zwrócił się z apelem do kobiet-matek, aby **wytężyły wszystkie siły w pracy nad moralnym i fizycznym podniesieniem rozwoju przyszłych pokoleń, od których zależne jest istnienie Państwa Polskiego.** Ks. asystent Walkowski mówił o działalności kobiety w narodzie, p. Kubicka z Poznania podziękowała wszystkim za tak owocną pracę.

Po udzieleniu zarządowi pokwitowania, wybrano w miejsce ustępującej sekretarki p. Kowalską, oraz p. Dykierową na członka komisji rewizyjnej. W programie pracy na rok 1938 znajdują się specjalnie do hasła dostosowane referaty, wizytacje, zebrania kwartalne, zjazd okręgowy, kursy, rekolekcje w połowie maja w Bydgoszczy itd. Zwrócono także paniom uwagę na to, aby popierały jedynie wyroby krajowe i czysto polskie oraz by **bojkotowały bezwzględnie książki, filmy i sztuki niemoralne.**

Po przerwie obiadowej od godz. 14.30 wygłoszono referaty: ks. Kopecia, p. Kubickiej i p. Piotrowskiej. W dniu 21 bm., jako w drugi dzień zjazdu, który rozpoczął się mszą św., od godz. 10 odbywały się dalsze obrady oraz wygłoszono referaty. Po obszernej dyskusji zjazd zamknięto.

(jh).

— **Do rejestru handlowego** przy firmie „Otto Wiese" tow. z o. o. w Bydgoszczy wpisano w miejsce zmarłego członka zarządu Otto Wiese — p. Anneliese Wiese. Prokura p. Anneliese Wiese wygasła. Przy firmie „Klinika prywatna i miejsce wywczasów" sp. z o. p. w Bydgoszczy wpisano w miejsce zmarłego członka dra Pawła Bähra — dra Feliksa Siegerta.

Z WALNEGO ZEBRANIA TOW. OBYWATELI I MIŁOŚNIKÓW CZYŻKÓWKA.

W ubiegłym tygodniu odbyło się walne zebranie Tow. Obywateli i Miłośników Czyżkówka w lokalu p. Rutkowskiej. Zebranie w nieobecności prezesa p. Kuty zagaił wiceprezes p. Swakowski, witając przybyłych gości i członków. Na przewodniczącego walnego zebrania powołał p. Swakowski prezesa Tow. Obyw. i Miłośników Miedzynia p. Kamińskiego. Obejmując przewodnictwo, p. Kamiński poprosił na sekretarza walnego zebrania p. Warmbiera. Ławnikami byli pp. Wesołowski i Brucki. Dalszym etapem obrad było sprawozdanie ustępującego wiceprezesa p. Swakowskiego i sekretarza p. Konarskiego, jak również i skarbnika p. Seifrieda. Po zdaniu sprawozdań przez ustępujący zarząd nastąpiła dyskusja, w której zabrał głos m. in. członek kom. rew. p. Olejniczak. Ustępującemu zarządowi jednogłośnie udzielono absolutorium. Do nowego zarządu weszli pp.: prezes Warmbier, sekr. Swakowski Piotr, skarbnik Ickowicz, ławnicy pp. Swakowski Paweł, Konarski i Brucki. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Seifried, Wesołowski i Kowalski.

Nowoobrany prezes p. Warmbier obejmując przewodnictwo zapowiedział, że będzie się starał o usunięcie istniejących na terenie osiedla braków.

— **Za zasługi na polu pracy społecznej** srebrny krzyż zasługi otrzymali pp.: **Józef Grossmann,** kier. kancelarii Okr. Urzędu Miar w Poznaniu i **dr Ignacy Morawski,** lekarz pow. w Środzie.

— **Zaparcie.** Przodujący kliniści poświadczają, że natrualna woda gorzka **„Franciszka Józefa"** stanowi także dla umysłowo pracujących, neurasteników i kobiet szybko i przyjemnie działający środek przeczyszczający.

Bydgoskie Koleje Powiatowe.

Rozkład jazdy ważny od 11-go września 1937 r.

Odjazd poc. z Bydgoszczy w niedz. i święta do:

Koronowa 8.10, 11.05 14.00, 17.00, 20 10, 22.00.
Wierzchucina 10.25, 21.30.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z Koronowa 7.35, 8.52, 11.31, 15,12, 19.26, 21.22.
z Wierzchucina 3.50, 20.03.

w dni powszednie do:

Koronowa 8.10, 11 05, 12.30*†, 14.00, 17.00, 20.10.
Wierzchucina 11.40*, 13.30*, 15.30**, 19.35*.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z Koronowa 7.07*†, 7.35, 8.52, 11.31, 15.12, 19.26.
z Wierzchucina 7.55*, 7.50**, 9.18*, 18.13*.

Objaśnienie znaków: * Pociągi kursują w środy i soboty. *† Pociągi kursują w sobotv. ** Pociągi kursują w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki. (1818)

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

„Tysiąc nocy i jedna".

Operetka Jana Straussa.

Kapelm. P. Kuczera; reż. M. Domosławski.

Bezpośrednie następstwo operetki Straussa, po granej ciągle jeszcze z dobrym powodzeniem „Roxy" Abrahama stwarza naturalną pokusę porównawczego zestawienia obu operetek, jako typowych reprezentantek swych epok w zakresie lekkiej muzyki. Operetka Straussa liczy sobie już z górą lat 60 (powstała w r. 1871 pierwotnie jako „Indigo", później przerobiona na „Tysiąc nocy i jedna"); sam fakt, że operetkę tę wystawia się dziś jeszcze, i że w dodatku robi furorę, przemawia zdecydowanie na korzyść jej twórcy, i stylu epoki, w której powstała. O trwałości stylu współczesnej „komedii muzycznej" trudno dziś wyrokować; można jednak przypuszczać, że trwałość ta zależeć będzie wyłącznie od panowania „jazzu" w życiu towarzyskim i skończy się wraz z ustąpieniem ostatniego tanga lub foxa. Już dziś można tu i owdzie zaobserwować symptomy przeżywania się „jazzu", jako formy sztucznie zaszczepionej na gruncie europejskim i jako zjawiska wybitnie koniunkturalnego, związanego z nerwowością powojennego życia. Operetka Straussa była wprawdzie również pisaną dla publiczności i dla swojego czasu, zawiera ona jednak w sobie elementy prawdziwej sztuki, których urok i świeżość przetrwały kataklizm światowej zawieruchy, zachowując i dziś rumieniec młodości. Tajemnica tej młodzieńczości leży w wartościach muzycznych operetki. Muzyka nie jest w niej dodatkiem; nie jest pisana dla tańca lub ornamentu. Tworzoną jest przede wszystkim dla siebie, jest celem, a nie pretekstem. Kompozytor traktuje tu swoją rolę poważnie, wkłada w swą pracę całą umiejętność, serce i talent. Instrumentacja jest tu niemal że symfoniczna, faktura b. staranna, zgodna z postulatami uczciwego kompozytorskiego rzemiosła. Supremacja czynnika muzycznego jest w operetkach Straussa czymś tak naturalnym, że słuchacz z góry nastawia się właśnie na emocje dźwiękowe, a po przedstawieniu mówi przede wszystkim o muzyce i śpiewie, a później dopiero o innych właściwościach operetki. Cechą najmilszą tej muzyki jest to, że nie mając fałszywych i pretensjonalnych aspiracyj do wielkiej sztuki dźwiękowej, nie schodzi jednak nigdy poniżej granicznej linii, za którą kończy się sztuka, a zaczyna pospolita i pusta dźwiękowa blaga. Muzyki tej słucha bez żenady najbardziej nawet wyrafinowany spec od „muzyki poważnej".

Elementem, nadającym operetkowej muzyce Straussa swoiste piętno i stylistyczną jednolitość jest rytm walca. Słynny „król walca" pozostał i w operetce wierny swej naturalnej, po ojcu odziedziczonej skłonności. Mimo to Strauss nie nudzi w żadnym takcie swojej muzyki, choć łatwo było popaść w jednostajność i szablon. W prostym rytmie walca odnajduje on tyle możliwości, tyle materiału do snucia stale nowych pomysłów, że muzyka jest ciągle świeża, nowa i interesująca. Wielki to atut każdego kompozytorskiego talentu!

Rzecz zrozumiała, że przewaga pierwiastka muzycznego w operetce stwarza przy jej wykonaniu trudności specjalnego rodzaju. Obejmują one w pierwszym rzędzie zespół solistów. W operetce Straussa wszyscy wykonawcy powołani są do śpiewania, winni być w pierwszym rzędzie śpiewakami i to śpiewakami wyszkolonymi. Wiemy, że stuprocentowa realizacja tego postulatu jest w naszych warunkach nie do pomyślenia, to też nie można robić kwestii z tego, że nie wszyscy „śpiewacy" śpiewali w myśl życzeń autora, zwłaszcza, że żądania Straussa nie są bynajmniej pod tym względem skromne. Mieli jednak za to szczególnie wdzięczne pole do popisu nasi śpiewacy „prawdziwi", którzy mogli wziąć odwet za godzące niejednokrotnie w ich solistyczne ambicje, partie mniej wokalnie interesujące. Dotyczy to przede wszystkim wykonawczyni głównej roli kobiecej: **Ireny Carnero.** Artystka ta dowiodła, że jest przede wszystkim śpiewaczką, i że dopiero poprzez śpiew dochodzi i trafia do właściwego aktorskiego ujęcia swej roli. Swą na wskroś liryczną partię wykonała szczerze, bez afektacji, z wdziękiem i prostotą, właściwą skromnej, prostej dziewczynie z ludu. Partner jej **Marian Wawrzkowicz** zdołał się na ogół szczęśliwie przebić przez gąszcz trudności wokalnych, choć kreacja jego nie była we wszystkich szczegółach jednakowo mocna. Dobre wrażenie wywarła aktorska interpretacja jego trudnej, bo podwójnej roli: sułtana i rybaka. **Wańska i Winczewski** tworzyli, jak zawsze, ośrodek życia, humoru i werwy i jak zawsze przyjmowani byli przez publiczność bardzo serdecznie. Z ról pomniejszych znowu przodował świetny **Tatrzański,** dając tym razem kapitalną maskę wschodniego czarodzieja. **Morozowiczowa,** jako podstarzała, ale pełna uwodzicielskich pretensyj dama haremowa, **Domosławski,** jako strażnik haremu, wreszcie **Lochman,** jako pomocnik czarodzieja, reprezentują z powodzeniem pierwiastek dobrego, nie przesadzonego humoru. W rolach dygnitarzy sułtańskiego dworu wystąpili **Leśniowski i Drewicz.**

Przy pulpicie kapelmistrzowskim stanął znów po dłuższej przerwie **Paweł Kuczera;** jako kierownik muzyczny był on równocześnie centralnym punktem przedstawienia, od którego zawisło w głównej mierze powodzenie premiery. Znowu mogliśmy się przekonać, ile znaczy w przygotowaniu spektaklu sumienność pracy i zapał odpowiedzialnego kierownictwa. Operetka żyła rytmem muzyki, a rytm ten narzucał kapelmistrz. Zwracało uwagę dyskretne podporządkowanie orkiestry dynamicznym możliwościom solistów; czynnikiem samodzielnym była orkiestra tylko w partiach czysto instrumentalnych. I tu również wyczuwało się wartość kapelmistrza, trzymającego swój zespół w karbach dyscypliny i dyrygującego z wewnętrznym przekonaniem.

Dobrze pod względem intonacyjnym, choć nieco za szorstko w emisji brzmiały chóry, przygotowane przez **K. Kuleckiego.** Reżyseria **Domosławskiego** dostosowana była wyraźnie do muzycznej konstrukcji operetki, co zapisać należy na jej dobro.

Świetnie wypadł taniec „Czary wodne" w wykonaniu Wojnara i Soboltównej. Szczególnie wyróżniała się doskonała kreacja **Wojnara,** tańczącego z temperamentem, ogładą i sensem.

Dekoracje **Hawryłkiewicza** dostosowane na ogół do tła i bajkowej atmosfery, wydawały się w szczegółach nieco za ubogie. Dwór sułtana, harem, cały w ogóle świat wschodniej bajki wymagał by może większego przepychu i bogatszej wystawy. Zastrzeżenie to nie obciąża oczywiście samego tylko dekoratora; nie trafia również w całość przedstawienia, które bez przesady zaliczyć można do najlepszych w sezonie.

Alf. Rösler.

Kino Kapitol Marcinkowskiego nr 4. | Dziś premiera! 2 superfilmy | ZAGINIONA WYSPA egzotyka napięcie emocja. | Atak o Świcie Najlepsza kreacja ulubieńca publiczności 3201 Eroll Flynna i Key Francis

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnienia 1 klasy 41 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Główna wygrana 100 tysięcy zł. padła na nr. 48780

50.000 zł.: 156318

15.000 zł.: 104091

10.000 zł.: 139814

5.000 zł.: 137944 149957

2.000 zł.: 120225 136539 149480 154056

1.000 zł.: 45589 88265 92043 159578

500 zł.: 899 12020 16911 66121 68301 107819 108189

250 zł.: 86 10569 18447 20343 25059 29558 47261 50939 51493 55146 56460 58536 62487 68177 68686 98521 99072 101908 106248 112560 114603 116392 133981 148882 149592 158567

Wygrane po 125 zł.

456 600 95 1107 306 87 631 783 890 2466 952 3992 4181 599 5285 6827 953 7466 626 8748 10916 12044 355 13107 14558 612 965 15128 16413 843 17242 323 855 18315 19008 353 20513 615 839 21125 231 689 890 22105 683 933 24161 277 25240 26636 68 27708 29640 20132 935 31505 688 901 32110 381 88 447 532 33548 370 80 760 34417 596 954 35093 126 36 178 469 816 37743 83

38520 608 39370 40321 448 42150 800 939 43155 44108 385 865 45013 219 46839 47174 207 55 363 404 55 69 834 48115 204 553 733 49023 50338 51738 52124 221 585 683 983 53033 471 56282 342 627 59 746 57618 770 58332 59167 456 956 60312 430 84 61574 62158 563 903 63859 64667 65279 575 951 66550 57 763 831 66 904 61339 68111 204 69616 90 900 70133 641 71035 72047 216 360 432 615 791 73331 74144 75356 472

76568 92 883 77729 839 79031 656 80484 560 76 601 81164 574 82463 555 938 83006 617 791 812 84500 21 980 85014 206 663 834 85 87109 90 230 372 839 88038 712 894 921 89231 90098 807 947 92017 133 281 93383 836 94736 95728 96157 383 679 786 996 97149 525 791 98215 399 412 830 99252 542 965 100810 101299 663 787 102186 728 103052 547 855 104073 342 105761 835 106137 401 107092 207 599 108087 109163 277 519 110242 357 505 111030 245 309 618 818 112124 892 113269 448 616

114346 485 682 115458 697 116355 69 558 118377 119849 969 120436 121506 962 122264 642 916 123110 210 17 370 497 656 124433 856 192530 126402 79 540 127191 201 679 128659 876 129159 373 544 130593 606 64 132391 133665 919 89 134112 300 426 540 135655 738 932 136324 557 138819 139038 785 140586 87 662 888 141215 306 16 733 142261 789 143025 525 663 876 144265 739 991

145941 147098 342 148832 149174 764 150818 151355 873 903 58

152831 153203 532 993 154018 398 453 762 155494 544 618 876 157209 515 158433 738 159205 97

Wygrane po 62,50 zł.

191 249 304 429 39 763 820 1368 407 23 538 866 971 2185 3039 284 334 489 601 63 915 48 4079 282 658 740 876 0161 368 480 533 762 6003 60 81 314 62 431 60 7171 339 613 80 705 45 94 825 7232 51 671 94 959 9052 96 220 35 591 730 10565 95 736 70 915 11 11230 563 611 83 841 908 85 12020 99 452 531 706 13663 747 14284 799 985 15023 185 204 28 90 464 75 97 583 622 910 89 16036 68 293 89 672 845 18113 264 654 884 19203 376 437 558 738 56 93 20043 72 77 329 676 21129 693 702 816 22050 301 88 942 23073 129 309 492 24103 293 428 58 24103 293 428 58 25198 781 881 26338 55 78 423 63 763 27524 685 874 28192 451 84 96 938 29103 82 386 567 678 30075 102 413 724 940 31029 475 32160 243 314 372 797 32160 797 33046 60 90 800 7 32 34197 235 59 390 419 24 35330 36156 37058 100 210 530 655 913 31 73

38121 239 333 746 902 39024 84 85 342 876 913 79 40046 274 439 700 4179 877 42036 105 294 354 43197 277 447 586 747 956 44024 31 128 264 73 334 481 566 81 618 69 45068 514 701 46098 535 628 39 84 87 721 897 47086 166 219 943 48268 313 89 704 5 49182 302 57 500 663 781 815 50047 113 768 99 951 51267 401 52265 792 53064 73 115 22 57 62 614 719 7494184 340 526 719 61 55144 358 628 33 728 41 845 917 41 56168 423 81 330 678 974 57128 88 251 59 371 691 716 58606 876 59015 167 327 419 645 75 551 73 60077 294 489 910 25 61000 155 814 936 62059 418 44 694 990 91 53058 314 407 795 885 950 64083 241 424 948 688 963 65079 240 429 933 608 779 844 56230 524 48 652 869 67036 480 88 500 24 68142 274 338 57 588 634 719 28 814 75 69052 84 159 70 232 330 641 757 70058 108 12 344 603 709 406 56 71103 245 420 577 706 944 72117 47 321 504 773 850 935 73104 353 644 762 869 981 88 74072 98 255 338 485 979 75033 106 85 239 405 583 603 58

76209 76 77075 130 502 848 78218 333 519 612 46 751 955 79002 37 259 364 89 522 651 89 761 876 80080 85 156 521 81052 55 159 68 71 95 208 217 428 52218 68 433 513 70 679 89 765 83571 699 915 84077 305 681 982 85020 478 592 759 86355 738 87082 553 88176 436 47 959 89009 42 97 874 89045 617 712 907 18 90519 842 914 93178 839 907 92291 679 93068 71 136 88 733 866 918 94023 45 52 188 288 514 688 767 816 95022 61 66 594 738 892 96069 163 255 92 325 541 97417 674 706 90 822 24 929 98060 310 474 580 710 25 47 982 99458 89 100020

175 223 35 544 101271 327 496 566 68 813 28 987 102019 279 934 103220 30 424 40 572 787 104086 39 131 357 554 56 802 65 958 59 105036 159 253 62 302 8 48 537 731 45 850 73 963 106212 26 316 581 107010 539 770 862 944 108320 28 664 109226 604 24 41 728 110228 339 470 648 791 111450 607 91 748 112112 234 61 597 623 113429 43 521 99 649 790

114252 83 647 766 115054 73 454 624 796 866 117791 94 859 98 938 116553 118003 72 163 424 804 6 51 83 119501 47 749 911 23 97 120022 328 79 732 52 971 121068 207 565 967 741 46 49 66 122320 98 423 535 632 123193 748 800 938 124223 330 501 627 91 756 851 943 125423 838 972 126134 88 397 504 37 657 718 44 127243 86 503 948 128197 297 314 37 465 129152 498 733 130004 477 539 625 37 770 91 900 131083 303 735 952 69 131114 25 47 276 80 391 439 52 0641 782 964 133151 366 866 99 948 134022 374 80 468 963 135504 603 43 136199 243 774 89 822 69 137024 663 901 138352 57 721 69 139362 615 714 36 74 826 905 140002 223 418 77 604 27 141585 609 51 841 142434 561 960 66 143214 429 55 657 883 968 144274 808 20 994 145199 534 767 146030 86 224 52 79 537 957 87 147178 464 68 71 947 69 148169 313 671 76 149166 207 85 111 150096 107 46 286 312 300 731 151027 219 344 485 571 677

152484 571 73 67 6962 153101 486 518 99 653 762 852 75 154133 74 551 627 48 155096 241 517 156097 210 606 789 157132 282 340 480 749 823 158177 288 337 439 550 159086 357 430 563 66 649 704 35 87 90 803 909 49

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 34124.

25.000 zł. na nr. 109758

15.000 zł. na nr. 124224

5.000 zł. na nr. 38412 55761

2.000 zł. na nr. 67830 70501 159439

1.000 zł. na nr. 7914 8493 61643 92113 139846

500 zł. na nr. 9160 19409 84799 88975 96488 107754

250 zł. na nr. 11439 15070 17441 702 955 43737 47745 55442 56860 60046 64881 65220 68983 69472 71978 72118 337 78675 86438 98490 107331 542 115137 129950 140510 145682 146317 149139

Wygrane po 125 zł.

190 338 1273 1503 1730 1938 2250 2849 3609 4015 5359 8247 13251 535 654 751 809 16898 17083 19011 20579 922 21290 469 22818 23279 24662 27351 28949 29166 842 31981 33204 58 756 34276 37525 38968 40218 474 41537 43342 583 44057 214 677 47805 49231 359 51344 400 899 52649 53238 316 54207 57906 58950 60195 61035 52 392 62473 746 63068 143 64903 65203 409 66076 136 68503 69268 71314 428 569 701 82 855 916 75149 524

76270 77333 78875 79534 81073 82886 83050 361 575 86516 87598 88007 929 89982 91853 93034 65 320 94572 96466 97201 98774 101278 103450 797 104098 416 105604 108098 594 109165 110698 112053 113007 69 631 115419 81 119310 120041 401 121033 320 83 682 122722 815 124554 126626 34 130339 899 131181 209 133820 134443 554 135125 306 138047 160 865 140052 622 141518 142195 741 143957 144757 145129 552 146585 147385 940 148131 149413 841 150023 368 546 903 151198 957 154589 156497 159316

Wygrane po 62,50 zł.

5 403 939 1338 651 2009 27 3330 707 869 5693 979 6237 323 525 7015 199 512 47 786 8567 488 9471 672 10097 247 387 750 11361 567 12357 896 13638 907 15571 667 16606 13 40 803 74 17283 727 856 982 18020 61 223 331 819 19155 93 452 643 777 20302 497 857 21655 22289 635 23346 24496 619 25002 168 474 26074 316 727 999 27263 68 681 724 28420 29115

30012 89 123 563 72 657 31524 826 32016 362 744 33268 95 591 604 92 702 34511 617 35052 485 629 906 82 36240 91 457 925 37184 491 665 67 771 923 26 38208 424 39190 330 876 40186 621 41040 72 302 788 42509 44413 883 45709 842 911 46414 47181 49418 50011 51704 52005 377 693 53086 365 679 908 70 54534 55194 880 56369 621 28371

61792 94 862 62135 57 570 789 854 63095 153 329 572 64632 993 65532 716 914 66474 618 67143 355 403 38 776 68740 69106 382 410 86 731 838 904 70012 112 219 67 336 71074 93 160 253 541 713 883 72031 425 73017 115 259 315 462 74331 448 560 894 75346 446 684 98 893 985 76315 690 732 94 77992 79278 80436 82900 83181 774 84043 248 633 85406 86097 290 624 58 779 87413 596 88126 863 89249 303 769

90324 752 91135 92421 879 93195 393 449 840 926 94424 918 95879 96429 507 935 97144 472 728 874 98040 362 99835 100574 101075 107 384 536 838 102269 369 744 103327 556 875 104455 538 105932 106087 155 755 62 68 897 107469 834 108393 658 746 109174 718 844 110156 340 881 111533 844 112994 114357 572 781 895 115556 830 37 116024 831 984 117291 714 118387 119525 660

120038 79 121932 122010 371 454 767 998 124077 750 125891 126694 732 868 127379 799 129026 57 130093 114 465 500 140 909 76 131253 644 757 844 132657 133368 867 134660 135204 503 56 640 919 96 136088 280 137303 139989 140757 141082 142366 527 143198 638 866 144027 355 91 569 811 145008 29 153 348 657 736 840 146112 20 927 147347 498 148133 963 149148 365 409 901 94 150341 665 151147 152366 153210 154360 493 156071 237 425 804 157258 475 864 158816 159209 692

IV ciągnienie

Wygrane po 125 zł.

654 1965 2694 748 4033 517 6074 715 7646 11544 12134 37 585 13359 817 983 14362 620 15219 16976 17261 17206 717 19477 20838 21496 22546 787 23020 295 916 24208 27322 28386 858 29251 30034 31013 788 32156 88 698 33103 531 34150 35163 815 36356 37019

76295 868 81146 82687 83626 84692 867 85129 318 60 92408 93048 795 979 94691 807 95695 743 96057 120 98719 102595 103774 105729 108078 109686 110335 444 111184 759 112894 977 114008 529 115396 487 970 82 119633 801 120232 121246 621 123211 124098 682 156303 127502 128429 129337 466 754 74 907 130495 820 79 131641 999 132916 37 133152 267 367 134416 562 136013 781 86 136220 137050 758 138474 753 57 139400 141765 143368 144520 146326 420 147666 149205 94 634 150439 151477 718 152068 155063

Wygrane po 62,50 zł.

57 129 526 931 1679 2363 836 88 3292 615 84 4033 259 980 5279 330 6051 126 279 308 7800 85455 520 798 9205 26 341 457 668 955 10022 89 418 87 723 11164 862 12145 257 62 367 449 637 872 13311 404 896 14161 372 15430 820 933 16225 403 767 17526 741 18267 482 522 71 815 19837 73 46 20057 750 729 39 21045 53 139 204 451 23053 252 441 24029 72 189 314 25085 105 493 723 26451 70 86 27529 698 781 28130 277 480 521 628 78 823 33 29460 795 857 30143 481 31333 899 931 82 32628 33028 103 416 704 83 91 826 35163 412 37809

76506 77073 105 320 823 938 63 781115 959 79288 419 804 80453 82452 84491 534 782 92 85848 935 86707 876 88207 21 22 80 329 467 542 828 96 89187 256 466 598 646 90184 587 91657 817 92094 608 93133 392 483 552 959 84169 338 58 840 999 97080 301 98052 220 304 422 35 954 99417 970

100445 717 45 101110 653 725 875 103125 521 105092 221 363 403 724 106041 742 928 98 107349 82 737 108421 564 78 609 760 109028 607 110644 49 11101 39 33 429 916 112712 113792 114567 115227 637 761 116140 520 932 117282 932 118228 548 610 119067 82 94 137 393 587 120457 828 121286 845 122037 386 550 124097 114 580 126119 897 127513 62 675 128536 655 758 129062 590 627 130171 74 367 94 404 25 921 70 131193 458 412 977 812 987 132916 133369 472 518 715 20 849 134121 221 470 636 962 135387 668 893 958 136045 137126 428 520 698 777 138269 83 684 139344 423 734

140004 54 354 131012 140 467 142817 80 703 13 99 980 143274 73 317 88 891 144487 572 962 145193 377 884 146715 147773 148718 50 807 149229 150484 706 151081 359 460 833 150152 465 153442 154292 155358 158012 64 334 411 37 159 003 60 127

Ze sportu.

JĘDRZEJOWSKA JUŻ W FINALE.

Nicea. Na turnieju tenisowym w Nicei Jędrzejowska wraz z Brugnon zakwalifikowali się już do finału po zwycięstwie nad parą Ferreol — Lotan 6:2, 4:6, 8:6.

REPREZENTACA HOKEJOWA ŁOTWY PRZEGRYWA Z DĘBEM.

Katowice. W poniedziałek wieczorem odbył się w Katowicach międzynarodowy mecz hokejowy pomiędzy reprezentacją Łotwy a Dębem. **Zwyciężyła drużyna katowicka w stosunku 3:2 (2:1 (0:0, 1:1).**

Gra rozpoczyna się od razu w dość szybkim tempie, przy czym miejscowi zdobywają w krótkim czasie dwie bramki przez Ursonia i Knycińskiego. Zdawało się, że spotkanie zakończy się wysoką cyfrową porażką gości. Tymczasem Łotysze rozgrywają się i stopniowo opanowują sytuację. Pierwszą bramkę dla nich zdobywa Launs, ustanawiając wynik pierwszej tercji.

W drugiej tercji, przeprowadzonej w słabym tempie, miejscowi mają kilka okazji podwyższenia wyniku, z których nie umieją skorzystać.

W ostatniej fazie gry, najciekawszej, obie drużyny dążą do poprawienia wyniku. Decydujący punkt zdobył na kilka minut przed końcem z ładnego solowego przeboju Burda.

Goście okazali się drużyna słabą, ale bardzo ambitną. Najlepszym ich zawodnikiem jest bramkarz. Łotysze jeżdżą jednak słabo na lodzie i często przez to hamowali ataki. U gospodarzy na wyróżnienie zasługują Burda i Urson. Inni grali przeciętnie.

Zawody prowadził p. Trytko. Widzów około 1500.

A KIEDY WARSZAWA?

W Białogrodzie rozpoczęto obecnie budowę **olbrzymiego stadionu sportowego, obliczonego na 80.000 widzów.** Stadion budowany jest na koszt miasta. Zarząd miasta otrzymuje jednak na ten cel subwencję od rządu.

O BEZPIECZEŃSTWO BIEGÓW ZJAZDOWYCH.

Tragiczny wypadek w Garmisch.

Kraków. Ostatni bieg zjazdowy w Garmisch Partenkirchen **miał przebieg tragiczny.** 11-tu zawodników znalazło się w szpitalu z powodu bardzo poważnych obrażeń fizycznych, a jeden z nich, mistrz Włoch Glacinto Sertorelli, **zmarł z odniesionych ran.** Tragiczne to wydarzenie skłoniło prezesa klubu narciarskiego W. Brytanii **Arnolda Lunna** do ogłoszenia otwartego listu do prezydenta międzynarodowej federacji narciarskiej w sprawie bezpieczeństwa biegów zjazdowych. Proponuje on **utworzenie specjalnej komisji dla biegów zjazdowych,** do której obowiązków należałoby badanie w terenie i zatwierdzenie tras dla zawodników. Co roku ogłaszano by pełną listę wszystkich tras zjazdowych i slalomowych, podobnie jak to się obecnie czyni ze skoczniami. List otwarty Lunna wyszczególnia także szereg warunków, które winna spełniać każda zatwierdzona trasa f. i s. Trasy takie musiały by zresztą być stale ulepszane przez usuwanie kamieni i innych drobniejszych przeszkód. Projekt ten będzie przedmiotem obrad obecnego kongresu międzynarodowej federacji narciarskiej.

JACHTING LODOWY NA JEZIORZE CHARZYKOWSKIM.

Otwarcie tygodnia sportów zimowych w Chojnicach.

Chojnice. Na jeziorze Charzykowskim pod Chojnicami rozpoczął się w niedzielę tydzień sportów zimowych. Jezioro Charzykowskie jest najidealniejszym miejscem uprawiania mało jeszcze w Polsce znanego jachtingu lodowego. Tegoroczny tydzień rozpoczął się w niezbyt korzystnych warunkach atmosferycznych. Mglista i deszczowa pogoda nie wstrzymała jednak sportowców od wyjazdu na jezioro. Na tafli lodowej stanęło do walki 8 bojerów z klubu żeglarskiego, wojskowego klubu sportowego, KPW oraz gdańskiego klubu motorowego. Wszystkie bojery są mototypami klasy międzynarodowej.

W międzynarodowej konkurencji rozegrano trzy biegi na trasie około 8 km. Najlepszy czas dnia wynosi 6 min. 15 sek. Pierwsze miejsce zajął Łabu z klubu żeglarskiego.

W jazdach próbnych osiągnięto szybkość do 70 km na godz. Dalsze biegi odbędą się w ciągu tygodnia.

PARYŻ REMISUJE Z BUDAPESZTEM.

Paryż. W międzymiastowym meczu piłkarskim rozegranym w Paryżu wobec 30 tysięcy widzów, Paryż zremisował z Budapesztem 1:1 (1:1).

MISTRZOSTWA NARCIARSKIE ŚWIATA 1939 R. ODBĘDĄ SIĘ W POLSCE.

Helsinki. Na kongresie FIS (międzynarodowej organizacji narciarskiej) **przyznano Polsce organizację mistrzostw narciarskich świata w 1939 r.** Mistrzostwa odbędą się w Zakopanem. Również **mistrzostwa hokejowe świata** — wobec rezygnacji Szwecji — odbędą się **w 1939 r. w Polsce.**

POLACY PRZEGRALI W LENS 2:4.

Lens. Drugi mecz reprezentacji Polski Zachodniej z Francją Północną, rozegrany w poniedziałek, zakończył się drugą naszą porażką w stosunku 2:4. Do przerwy Polacy prowadzili 2:1. Do porażki Polaków przyczynił się stronniczy sędzia. Szczegóły podamy jutro.

MISTRZOSTWA PING-PONGOWE II OKRĘGU KSMM.

W dniach 19 i 20 bm. odbyły się rozgrywki ping-pongowe o mistrzostwo okręgu bydgoskiego K.S.M.M., zorganizowane przez KSM „Wolność". Do rozgrywek stanęło około 40 zawodników. Wyniki przedstawiają się następująco: Indywidualnie pierwsze miejsce zajął Balcer (KSM Gwiazda), 2) Karpiński (KSM B. Orlęta), 3) Gozdowski (Gwiazda). Drużynowo pierwsze miejsce zajęła Gwiazda, 2) Orzeł, 3) Wolność. Poziom zawodników wyrównany, organizacja mistrzostw sprawna.

Współżycie obywateli polega m. in. na wzajemnej zorganizowanej pomocy. Pomoc Zimowa ułatwia organizację tej pomocy i najskrupulatniejsze jej wykonanie.

Kronika toruńska

Toruń, dnia 22 lutego 1938 roku.

KALENDARZYK

Dziś: Stol. św. Piotra w Ant.
Jutro: Piotra Damiana b. i w. D. K
Wschód słońca o godzinie 7,3.
Zachód słońca o godzinie 17,12.

Nocny dyżur pełnia apteki:

„Centralna" — śródmieście
Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście
Pod Łabędziem — na Mokrem
„Nadwiślańska" — Jakubskie Przedmieście.

Pogotowie straży pożarnej tel. 1244.

Telefon nr 14-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Toruniu.

Pogotowie ratunkowe tel. 1991.

Biblioteka T. C. L. (ulica Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11,30 i od 16 do 17.

REPERTUAR KIN:

Aria: „Znachor".
As: „Magnolia".
Mars: „Za kulisami sławy".
Świt: „Kurier carski".

Z TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

Teatr Ziemi Pomorskiej gości Eugeniusza Bodo.

„Ciotka Karola", komedia muzyczna T. Brandona.

Teatr Ziemi Pomorskiej, pragnąc stworzyć jak najwięcej atrakcji dla P. T. Publiczności, sprowadza do Torunia znanego wszystkim ze sceny i filmu — jednego z najlepszych artystów polskich — p. Eugeniusza Bodo. Tego znakomitego komika-śpiewaka i amanta ujrzymy na scenie toruńskiej tylko na dwóch występach — w czwartek i piątek, dnia 24 i 25 bm. o godz. 20,30 w przezabawnej, muzycznej komedii T. Brandona p. t. „Ciotka Karola". Sekundować mu będą artyści scen warszawskich w osobach pp.: Arciszewska Wiktoria, Anusiakówna Janina, Dworzyńska Hanna, Jasnorzewska Halina, Cygler Tadeusz, Lenczewski Jan, Mieczyński Mieczysław, Romaniszyn Bronisław.

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Wtorek 22 bm. godz. 20 Toruń: „Chata za wsią".

Środa 23 bm. godz. 20 Toruń: przedstawienie wojskowe.

Czwartek 24 bm. godz. 20,30 Toruń: „Ciotka Karola" — występ Boda.

— **Ze Związku Pań Domu.** W środę, dnia 23 bm. o godz. 17-ej odbędzie się doroczne walne zgromadzenie Zw. Pań Domu, na które proszone są o przybycie członkinie. Uprasza się o punktualność.

Już w środę posiedzenie rady miejskiej m. Torunia.

W nadchodzącą środę odbędzie się posiedzenie rady miejskiej m. Torunia. Porządek obrad przewiduje cały szereg ważnych spraw. M. in. specjalna komisja zda sprawę z obrad swoich nad statutem, wprowadzającym przepisy sanitarne, a rada miejska omówi regulamin Komitetu Rozbudowy Miasta.

Szerszy ogół społeczeństwa zainteresują również wybory organów KKO m. Torunia: członków rady kasy i komisji rewizyjnej. Następnie zarząd miejski przedłoży radzie sprawę sprzedaży budynku przy ul. Sienkiewicza 10-12, w którym mieszczą się biura kuratorium szkolnego.

Po uchwaleniu nowych pożyczek, porządek dzienny przewiduje w ostatnim punkcie omówienie dodatkowego budżetu na rok 1937-38. Na zakończenie odbędzie się część tajna.

—X—

ZE SPORTU W TORUNIU.

Drużyna KS KPW Pomorzanin po fuzji z klubem sportowym TKS 29 rozegrała w ub. niedzielę spotkanie piłkarskie z drużyną K. S. P. F. W. i G., osiągając wynik remisowy 1:1 (0:0).

W Toruniu odbyły się dwa mecze o mistrzostwo Pomorza w koszykówce męskiej. W pierwszym drużyna KSM Toruń-Mokre pokonała WKS Sęp 68:30 (33:17), w drugim również drużyna KSM pokonała KS KPW Pomorzanin w stosunku 46:31 (21:18).

Zatarg pracowników zakładów miejskich z zarządem miejskim w Toruniu ostatecznie zlikwidowany.

Ze zrozumiałym niepokojem obserwowaliśmy zatarg pracowników zakładów miejskich w Toruniu, którzy przez długi okres czasu prawie bezskutecznie starali się wymóc na zarządzie miejskim podwyżkę płacy. Dziś z zadowoleniem możemy stwierdzić, że zarząd miejski zrozumiał naprawdę ciężkie położenie pracowników zakładów miejskich i tak długo kombinował, aż wykombinował upragnioną podwyżkę płacy. Zrozumiałe również, że magistrat ociągał się, gdyż trudno było decydować się na bardzo poważny krok, gdy pieniędzy nie było. Widocznie stan finansowy w pewnym stopniu poprawił się, co przede wszystkim z radością powitali pracownicy miejscy.

W ub. sobotę została podpisana umowa zbiorowa między związkami zawodowymi a zarządem miasta Torunia, na podstawie której zarobki pracowników miejskich z dniem 1 kwietnia br. zostały podwyższone od 5 do 6 proc. Umowę tę podpisali z ramienia miasta p. prezydent Raszeja i radca Basiński, z ramienia zaś związków zawodowych Stefan Malchrowicz i Wierzelewski.

Kursy informacyjne dla działaczy sportowych.

Pozytywne wyniki pracy w związkach oraz organizacjach wf i sportowych uzależnione są między innymi od sprawnego aparatu kierowniczego, składającego się z ludzi zamiłowanych do pracy sportowo-społecznej, rozumiejących zadania wf i sportu i ich znaczenie dla państwa i narodu, przy czym odznaczających się dużą i zdrową inicjatywą, zdolnościami organizacyjnymi i wychowawczymi. Wiele związków oraz organizacyj wf i sportowych na naszym terenie posiada członków zarządów i kierownictw sekcyj w zupełności odpowiadających swym szerokim zadaniom. Jednakże pewne niedomagania jeszcze tu i ówdzie istnieją i z tego powodu praca organizacyjna, wyszkoleniowa, oraz wychowawcza w niektórych organizacjach nie jest właściwie ujęta i prowadzona, wobec czego nie wykazuje ona żadnych znamion postępu. Przyczyny tych niedomagań są różnorakie, a częściowe choćby usunięcie ich może przyczynić się do konkretniejszego ujęcia sprawy oraz poprowadzenia wf i sportu w tych zrzeszeniach po należnej drodze.

W związku z tym Okręgowy Urząd WF i PW w Toruniu organizuje dwudniowe kursy informacyjne dla działaczy sportowych. Kursy te odbędą się w dniach: 26 i 27 lutego br. w Brodnicy, 28 lutego i 1 marca br. w Tczewie, 2 i 3 marca br. w Chojnicach, 4 i 5 marca br. w Inowrocławiu, 6 i 7 marca br. we Włocławku, 12 i 13 marca br. w Grudziądzu, 19 i 20 marca br. w Bydgoszczy, 22 i 23 marca br. w Toruniu.

W kursie tym winni wziąć udział wszyscy członkowie zarządów, kierownictw sekcyj, referenci wf i sportowi, naczelnicy, komendanci, kapitanowie drużyn, instruktorzy i instruktorki oraz przodownicy i przodowniczki wf i sportu, organizacyj wf i sportowych męskich i żeńskich miasta, w którym kurs się odbywa, oraz powiatu.

Dokładny czas i miejsce (lokal) kursu podadzą powiatowi komendanci pw., przy czym kurs odbywać się będzie w porze najdogodniejszej dla wszystkich działaczy sportu, bo w godzinach wieczorowych.

Kwestia niemiecka na Litwie.

Pod tytułem „Litwa — Kłajpeda" wygłosił w sobotę, dnia 19 lutego br. ciekawy odczyt w sali Kasyna Podoficerskiego w Toruniu p. dyr. Tadeusz Katelbach, b. przedstawiciel PAT w Kownie i autor wydanej przed miesiącem książki pt.: „Za litewskim murem". W wypełnionej przez blisko 700 osób sali p. Katelbach opisał barwnie swoje wrażenia z trzyletniego pobytu na Litwie, scharakteryzował formy życia politycznego, kulturalnego i gospodarczego naszych, nieznanych sąsiadów, kładąc szczególny nacisk na najważniejsze problemy litewskiej polityki zagranicznej, tj. stosunek do Wilna i zagadnienie niemieckie w Kłajpedzie.

Dyrektor Katelbach przybył na Pomorze na zaproszenie Polskiego Związku Zachodniego, a referaty pod powyższym tytułem wygłosił poza Toruniem — w Grudziądzu i Gdyni.

Młodzież ku czci Mikołaja Kopernika.

W ub. sobotę w 465-rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika młodzież Państwowego Gimn. im. Mikołaja Kopernika w ramach wewnętrznych uroczystości oddała hołd wielkiemu astronomowi i patronowi swojej uczelni.

Przed godz. 9-tą udała się młodzież z gronem profesorskim i orkiestrą wojskową przed pomnik wielkiego astronoma, gdzie uczniowie złożyli wieniec.

Następnie po wysłuchaniu Mszy św., którą odprawił ks. prefekt Kałduński, odbyła się w auli gimnazjum uroczysta akademia.

W godzinach wieczorowych pomnik wielkiego Toruńczyka oświetlony był rzęsiście lampkami elektrycznymi i przybrany zielenią.

Po 8-godzinnym locie balon „Łódź" wylądował w województwie krakowskim.

Jak już donosiliśmy, z Torunia po raz pierwszy wystartował do lotu szkolnego balon wolny „Łódź" z załogą: kpt. Brenkiem i członkiem sekcji balonowej Aeroklubu Pomorskiego p. Twarkowskim.

Lot rozpoczął się w bardzo korzystnych warunkach atmosferycznych i balon poszybował w kierunku południowym.

Szczęśliwe lądowanie nastąpiło tego samego jeszcze dnia w miejscowości Ciężkowice w pobliżu Chrzanowa w województwie krakowskim. Ogółem balon przeleciał 332 km.

Karambol samochodowy.

W ub. niedzielę, dnia 20 bm. w godzinach popołudniowych przy zbiegu ul. Fosa Staromiejska i ul. Piekary taksówka nr 18, kierowana przez szofera Alfonsa Bednarskiego zderzyła się z taksówką nr 34, kierowaną przez szofera Franciszka Adzińskiego. Skutkiem zderzenia została uszkodzona taksówka nr 34. Wypadku w ludziach nie było. Kto ponosi winę wypadku ustalą dochodzenia, które prowadzi policja.

Podziękowania zagranicy za koncert muzyki polskiej.

W dniu 8 lutego Polskie Radio zorganizowało specjalny koncert dla broadcastingów zagranicznych. składający się z polskich ludowych pieśni i melodii tanecznych. Koncert ten zatytułowany „Z pieśnią i tańcem przez Polskę" spotkał się z wielkim uznaniem zagranicy, o czym świadczą listy, nadesłane do Polskiego Radia przez rozgłośnie: włoskie, niemieckie, francuskie, czechosłowacką, łotewską i szwecką. Listy te stwierdzają, że koncert wypadł doskonale pod względem artystycznym i technicznym, a program był ciekawy i zdobył uznanie słuchaczy.

Nadeszły również listy od słuchaczy zagranicznych. Jeden z nich cytujemy dla przykładu. P. Vinzenzo Gibelli z Mediolanu komunikuje: „Miałem przyjemność słuchać transmisji piosenek polskich i mogę ocenić wartość artystów i piękno utworów muzycznych. Wyrażając życzenie znajomych, którzy razem ze mną mieli szczęście słuchać tej audycji, pozwalam sobie prosić Polskie Radio, aby można było w przyszłości powtórzyć ten koncert, lub nadać inny, o tym samym charakterze".

Tryby maszyny zmiażdżyły 4 palce.

W zagrodzie Tekli Nalaskowskiej w Siemioniu, pow. toruńskiego wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, w którym 10-letni Tadeusz Zamorowski stracił 4 palce prawej ręki. Chłopiec pomagał przy młócce zboża i skutkiem nieostrożności zbliżył się zbytnio do maszyny, której tryby pochwyciły jego rękę i zmiażdżyły mu 4 palce.

Z teki policjanta.

W dzisiejszej tece policjanta uwidocznione są aż 3 wypadki kradzieży rowerów, ogólnej wartości 250 zł. Przestrogi i ostrzeżenia, by właściciele żelaznych rumaków bardziej uważali, nie odnoszą pożądanych skutków. Kradzieże rowerów mnożą się. Potem jeszcze pretensje do policji, że opieszale odnajduje skradzione rowery. Świętej cierpliwości trzeba...

—o—

— **Zaparcie.** Przodujący kliniści poświadczają, że natrualna woda gorzka **„Franciszka Józefa"** stanowi także dla umysłowo pracujących, neurasteników i kobiet szybko i przyjemnie działający środek przeczyszczający.

MIŁUJCIE NIEPRZYJACIOŁY WASZE...

Babunia: — Mam już 90 lat i nie mam ani jednego wroga.
Wnuczka: — To budujące, babuniu!
Babunia: — Prawda? Dzięki Bogu! — wszystkich ich cholera wydusiła.

TRUDNA SYTUACJA.

Dróżnik, któremu dyrekcja kolei przydzieliła stary wagon kolejowy na mieszkanie, skarży się koledze:
— Psiakrew, nawet papierosa w tym mieszkaniu nie mogę zapalić!
— Dlaczego?
— Bo wagon jest dla niepalących.

PROPAGANDA.

Nauczyciel chce nakłonić dzieci, aby ofiarowały coś na szkoły misyjne w Afryce. Opowiada więc:
— W Afryce są olbrzymie przestrzenie, nieraz większe od całej Polski, gdzie nie ma wcale szkół i biedne dziatki nie mogą się uczyć! Na co więc, moje drogie dzieci, powinniśmy zbierać pieniądze w skarbonkach! Na co?
— Żeby móc pojechać do Afryki!

B. Hozakowski, Toruń.

Toruń, dnia 21 lutego 1938 roku.
Notowano: w dniach ostatnich zł. za 100 kg.

Towar	Cena
Koniczyna czerwona	130,00—135,00
Koniczyna śred. gat.	180,00—215,00
Koniczyna biała prima czyszcz.	215,00—250,00
Koniczyna szwedzka	210,00—245,00
Koniczyna żółta	85,00— 95,00
Koniczyna żółta w łuskach	40,00— 50,00
Inkarnatka	125,00—150,00
Przelot	110,00—115,00
Rajgras krajowy	75,00— 85,00
Tymotka	20,00— 25,00
Seradela	33,00— 36,00
Wyka latowa	20,00— 22,00
Wiczka zimowa	60,00— 70,00
Peluszka	21,00— 23,00
Groch Wiktoria	26,00— 28,00
Groch polny	22,00— 25,00
Groch zielony	23,00— 26,00
Bobik	20,00— 24,00
Gorczyca	33,00— 36,00
Rzepak	52,00— 54,00
Rzepik letni	50,00— 53,00
Łubin niebieski	12,00— 13,00
Łnbin żółty	13,00— 14,00
Siemię lniane	42,00— 46,00
Konopie	45,00— 55,00
Mak niebieski	90,00— 95,00
Mak biały	100,00—110,00
Tatarka	18,00— 22,00
Proso	20,00— 25,00

Kino Kapitol Marcinkowskiego nr 4. | **Dziś premiera!** 2 superfilmy | **ZAGINIONA WYSPA** egzotyka napięcie emocja. | **Atak o Świcie** Najlepsza kreacja ulubieńca publiczności 3201 **Eroll Flynna i Key Francis**

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnienia 1 klasy 41 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Główna wygrana 100 tysięcy zł. padła na nr. 48780

50.000 zł.: 156318

15.000 zł.: 104091

10.000 zł.: 139814

5.000 zł.: 137944 149957

2.000 zł.: 120225 136539 149480 154056

1.000 zł.: 45589 88265 92043 159578

500 zł.: 899 12020 16911 66121 68301 107819 108189

250 zł.: 86 10569 18447 20343 25059 29558 47261 50939 51493 55146 56460 58536 62487 68177 68686 98521 99072 101908 106248 112560 114603 116392 133981 148882 149592 158567

Wygrane po 125 zł.

456 600 95 1107 306 87 631 783 890 2466 952 3992 4181 599 5285 6327 953 7466 626 8748 10916 12044 355 13107 14558 612 965 15128 16413 843 17242 323 855 18315 19008 353 20513 615 839 21125 231 689 890 22105 683 933 24161 277 25240 26636 68 27708 29640 20132 935 31505 688 901 32110 381 88 447 532 33548 370 80 760 34417 596 954 35093 126 36 178 469 816 37743 83

38520 608 39370 40321 448 42150 800 939 43155 44108 385 865 45013 219 46839 47174 207 55 363 404 55 69 834 48115 204 553 733 49023 50338 51738 52124 221 585 683 983 53033 471 56282 342 627 59 746 57618 770 58332 59167 456 956 60312 430 84 61574 62158 563 903 63859 64667 65279 575 951 66550 57 763 831 66 904 61339 68111 204 69616 90 900 70133 641 71035 72047 216 360 432 615 791 73331 74144 75356 472

76568 92 883 77729 839 79031 656 80484 560 76 601 81164 574 82463 555 938 83006 617 791 812 84500 21 980 85014 206 663 834 85 87109 90 230 372 839 88038 712 894 921 89231 90098 807 947 92017 133 281 93383 836 94736 95728 96157 383 679 786 996 97149 525 791 98215 399 412 830 99252 542 965 100810 101299 663 787 102186 728 103052 547 855 104073 342 105761 835 106137 401 107092 207 599 108087 109163 277 519 110242 357 505 111030 245 309 618 818 112124 892 113269 448 616

114346 485 682 115458 697 116355 69 558 118377 119849 969 120436 121506 962 122264 642 916 123110 210 17 370 497 656 124433 856 192530 126402 79 540 127191 201 679 128659 876 129159 375 544 130593 606 64 132391 133665 919 89 134112 300 426 540 135655 738 932 136324 557 138819 139038 785 140586 87 662 888 141215 306 16 733 142261 789 143025 525 663 876 144265 739 991 145941 147098 342 148332 149174 764 150318 151355 873 903 58

152831 153203 532 993 154018 398 453 762 155494 544 618 876 157209 515 158433 738 159205 97

Wygrane po 62,50 zł.

191 249 304 429 39 763 820 1368 407 23 538 866 971 2185 3039 284 334 489 601 63 915 48 4079 282 658 740 876 0161 368 480 533 762 6003 60 81 314 62 431 60 7171 339 613 80 705 45 94 825 7232 51 671 94 959 9052 96 220 35 591 730 10565 95 736 70 915 11 11230 563 611 83 841 908 85 12020 99 452 531 706 13663 747 14284 799 985 15023 185 204 28 90 464 75 97 583 622 910 89 16036 68 293 89 672 845 18113 264 654 884 19203 376 437 558 738 56 93 20043 72 77 329 676 21129 693 702 816 22050 301 88 942 23073 129 309 492 24103 293 428 58 24103 293 428 58 25198 781 831 26338 55 78 423 63 763 27524 685 874 28192 451 84 96 938 29103 82 386 567 678 30075 102 413 724 940 31029 475 32160 243 314 372 797 32160 797 33046 60 90 800 7 32 34197 235 59 390 419 24 35330 36156 37058 100 210 530 655 913 31 73

38121 239 333 746 902 39024 84 85 342 876 913 79 40046 274 439 700 4179 877 42036 105 294 354 43197 277 447 586 747 956 44024 31 128 264 73 334 481 566 81 618 69 45068 514 701 46098 535 628 39 84 87 721 897 47036 166 219 943 48268 313 89 704 5 49132 302 57 500 663 781 815 50047 113 768 99 951 51267 401 52265 792 53064 73 115 22 57 62 614 719 7494184 340 526 719 61 55144 358 628 33 728 41 44 845 917 41 56168 423 81 539 678 974 57123 88 251 59 371 691 716 58606 876 59015 167 327 419 645 75 551 73 60077 294 489 910 25 61000 155 814 936 62059 418 44 694 990 91 53058 314 407 795 885 950 64083 241 424 948 688 963 65079 240 429 933 608 779 844 56230 524 48 652 869 67036 480 88 500 24 68142 274 338 57 583 634 719 23 814 75 69052 84 159 70 232 330 641 757 70058 108 12 344 603 709 406 56 71103 245 420 521 776 944 72117 47 321 504 773 850 935 73104 353 644 762 889 961 88 74072 98 255 338 485 979 75033 106 85 239 405 583 663 58

76209 76 77075 130 502 848 78218 333 519 612 46 751 955 79002 37 259 364 89 522 651 89 761 876 80080 85 156 521 81052 55 159 68 71 95 208 17 403 917 82258 68 433 513 70 679 89 765 83571 699 915 84077 305 681 922 85020 478 592 759 86355 738 87082 553 88176 436 57 627 59 92 874 89045 617 712 907 18 90519 842 914 91376 839 907 92291 679 93068 71 136 88 733 866 918 94023 45 52 188 288 514 688 767 816 95022 61 66 594 738 892 96069 163 255 92 325 541 97417 674 706 90 822 24 929 98060 310 474 580 710 25 47 982 99458 89 100020 175 223 35 544 101271 327 496 566 68 813 28 987 102019 279 934 103220 30 424 40 572 787 104086 39 131 357 554 56 802 65 958 59 105036 159 253 62 302 8 48 537 731 45 850 73 963 106212 26 316 581 107010 539 770 862 944 108320 28 664 109226 604 24 41 728 110228 339 470 648 791 111450 607 91 748 112112 234 61 597 623 113429 43 521 99 649 790

114252 83 647 766 115054 73 454 624 796 866 117791 94 859 98 938 116553 118003 72 163 424 804 6 51 83 119501 47 749 911 23 97 120022 328 79 732 52 971 121068 207 565 967 741 46 49 66 122320 98 423 535 632 123193 748 800 938 124223 330 501 627 91 756 851 943 125423 838 972 126134 88 397 504 37 657 718 44 127243 86 503 948 128197 297 314 37 465 129152 498 733 130004 477 539 625 37 770 91 900 131083 303 735 952 69 131114 25 47 276 80 391 439 52 0641 782 964 133151 366 866 99 948 134022 374 80 468 963 135504 603 43 136199 243 774 89 822 69 137024 663 901 138352 57 721 69 139362 615 714 36 74 826 905 140002 223 418 77 604 27 141585 609 51 841 142434 561 960 66 143214 429 55 657 883 968 144274 808 20 994 145199 534 767 146030 86 224 52 79 537 957 87 147178 464 68 71 947 69 148169 313 671 76 149166 207 85 111 150096 107 46 286 312 300 731 151027 219 344 485 571 677

152484 571 73 67 6962 153101 486 518 99 653 762 852 75 154133 74 551 627 48 155096 241 517 156097 210 606 789 157132 282 340 480 749 823 158177 288 337 439 550 159086 357 430 563 66 649 704 35 87 90 803 909 49

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 34124.

25.000 zł. na nr. 109758

15.000 zł. na nr. 124224

5.000 zł. na nr. 38412 55761

2.000 zł. na nr. 67830 70501 159439

1.000 zł. na nr. 7914 8493 61643 92113 139846

500 zł. na nr. 9160 19409 84799 88975 96488 107754

250 zł. na nr. 11439 15070 17441 702 955 43737 47745 55442 56860 60046 64881 65220 68983 69472 71978 72118 337 78675 86438 98490 107331 542 115137 129950 140510 145682 146317 149139

Wygrane po 125 zł.

190 338 1273 1503 1730 1938 2250 2849 3609 4015 5359 8247 13251 535 654 751 809 16898 17083 19011 20579 922 21290 469 22818 23279 24662 27351 28949 29166 842 31981 33204 58 756 34276 37525 38968 40218 474 41537 43342 583 44057 214 677 47805 49231 359 51344 400 899 52649 53238 316 54207 57906 58950 60195 61035 52 392 62473 746 63068 143 64903 65203 409 66076 136 68503 69268 71314 428 569 701 82 855 916 75149 524

76270 77333 78875 79534 81073 82886 83050 361 575 86516 87598 88007 929 89982 91853 93034 65 320 94572 96466 97201 98774 101278 103450 797 104098 416 105604 108098 594 109165 110698 112053 113007 69 631 115419 81 119310 120041 401 121033 320 83 682 122722 815 124554 126626 34 130339 899 131181 209 133820 134443 554 135125 306 138047 160 865 140052 622 141518 142195 741 143957 144757 145129 552 146585 147385 940 148131 149413 841 150023 368 546 903 151198 957 154589 156497 159316

Wygrane po 62,50 zł.

5 403 939 1338 651 2009 27 3330 707 869 5693 979 6237 323 525 7015 199 512 47 786 8567 488 9471 672 10097 247 387 750 11361 567 12357 896 13638 907 15571 667 16606 13 40 803 74 17283 727 856 982 18020 61 223 331 819 19155 93 452 643 777 20302 497 857 21655 22289 635 23346 24496 619 25002 168 474 26074 316 727 999 27263 68 681 724 28420 29115

30012 89 123 563 72 657 31524 826 32016 362 744 33268 95 591 604 92 702 34511 617 35052 485 629 906 82 36240 91 457 925 37184 491 665 67 771 923 26 38208 424 39190 330 876 40186 621 41040 72 302 788 42509 44413 883 45709 842 911 46414 47181 49418 50011 51704 52005 377 693 53086 365 679 908 70 54534 55194 880 56369 621 28371

61792 94 862 62135 57 570 789 854 63095 153 329 572 64632 993 65532 716 914 66474 618 67143 355 403 38 776 68740 69106 382 410 86 731 838 904 70012 112 219 67 336 71074 93 160 253 541 713 883 72031 425 73017 115 259 315 462 74331 448 560 894 75346 446 684 98 893 985 76315 690 732 94 77992 79278 80436 82900 83181 774 84043 248 633 85406 86097 290 624 58 779 87413 596 88126 863 89249 303 769

90324 752 91135 92421 879 93195 393 449 840 926 94424 918 95879 96429 507 935 97144 472 728 874 98040 362 99835 100574 101075 107 384 536 838 102269 369 744 103327 556 875 104455 538 105932 106087 155 755 62 68 897 107469 834 108393 658 746 109174 718 844 110156 340 881 111533 844 112994 114357 572 781 895 115556 830 37 116024 831 984 117291 714 118387 119525 660

120038 79 121932 122010 371 454 767 998 124077 750 125891 126694 732 868 127379 799 129026 57 130093 114 465 500 140 909 76 131253 644 757 844 132657 133368 867 134660 135204 503 56 640 919 96 136088 280 137303 139989 140757 141082 142366 527 143198 638 866 144027 355 91 569 811 145008 29 153 348 657 736 840 146112 20 927 147347 498 148133 963 149148 365 409 901 94 150341 663 151147 152366 153210 154360 493 156071 237 425 804 157258 475 864 158816 159209 692

IV ciągnienie

Wygrane po 125 zł.

654 1965 2694 748 4033 517 6074 715 7646 11544 12134 37 585 13359 817 983 14362 620 15219 16976 17261 17206 717 19477 20838 21496 22546 787 23020 295 916 24208 27322 28386 858 29251 30034 31013 788 32156 88 698 33103 531 34150 35163 815 36356 37019

76295 868 81146 82687 83626 84692 867 85129 318 60 92408 93048 795 979 94691 807 95695 743 96057 120 98719 102595 103774 105729 108078 109686 110335 444 111184 759 112894 977 114008 529 115396 487 970 82 119633 801 120232 121246 621 123211 124098 682 156303 127502 128429 129337 466 754 74 907 130495 820 79 131641 999 132916 37 133152 267 367 134416 562 136013 781 86 136220 137050 758 138474 753 57 139400 141765 143368 144520 146326 420 147666 149205 94 634 150439 151477 718 152068 155063

Wygrane po 62,50 zł.

57 129 526 931 1679 2363 836 88 3292 615 84 4033 259 980 5279 330 6051 126 279 308 7800 85455 520 798 9205 26 341 457 668 955 10022 89 418 87 723 11164 862 12145 257 62 367 449 637 872 13311 404 896 14161 372 15430 820 933 16225 403 767 17526 741 18267 482 522 71 815 19837 73 46 20057 750 729 39 21045 53 139 204 451 23053 252 441 24029 72 189 314 25085 105 493 723 26451 70 86 27529 698 781 28130 277 480 521 628 78 823 33 29460 795 857 30143 481 31333 899 931 82 32628 33028 103 416 704 83 91 826 35163 412 37809

76506 77073 105 320 823 938 63 781115 959 79288 419 804 80453 82452 84491 534 782 92 85848 935 86707 876 88207 21 22 80 329 467 542 828 96 89187 256 466 598 646 90184 587 91657 817 92094 608 93133 392 483 552 959 84169 338 58 840 999 97080 301 98052 220 304 422 35 954 99417 970

100445 717 45 101110 653 725 875 103125 521 105092 221 363 403 724 106041 742 928 98 107349 82 737 108421 564 78 609 760 109028 607 110644 49 11101 39 33 429 916 112712 113792 114567 115227 637 761 116140 520 932 117282 932 118228 548 610 119067 82 94 137 393 587 120457 828 121286 845 122037 386 550 124097 114 580 126119 897 127513 62 675 128536 655 758 129062 590 627 130171 74 367 94 404 25 921 70 131193 458 412 977 812 987 132916 133369 472 518 715 20 849 134121 221 470 636 962 135387 668 893 958 136045 137126 428 520 698 777 138269 83 684 139344 423 734

140004 54 354 131012 140 467 142817 80 703 13 99 980 143274 73 317 88 891 144487 572 962 145193 377 884 146715 147773 148718 50 807 149229 150484 706 151081 359 460 833 150152 465 153442 154292 155358 158012 64 334 411 37 159 003 60 127

Ze sportu.

JĘDRZEJOWSKA JUŻ W FINALE.

Nicea. Na turnieju tenisowym w Nicei Jędrzejowska wraz z Brugnon zakwalifikowali się już do finału po zwycięstwie nad parą Ferreol — Lotan 6:2, 4:6, 8:6.

REPREZENTACA HOKEJOWA ŁOTWY PRZEGRYWA Z DĘBEM.

Katowice. W poniedziałek wieczorem odbył się w Katowicach międzynarodowy mecz hokejowy pomiędzy reprezentacją Łotwy a Dębem. **Zwyciężyła drużyna katowicka w stosunku 3:2 (2:1 (0:0, 1:1).**

Gra rozpoczyna się od razu w dość szybkim tempie, przy czym miejscowi zdobywają w krótkim czasie dwie bramki przez Ursonia i Knycińskiego. Zdawało się, że spotkanie zakończy się wysoką cyfrową porażką gości. Tymczasem Łotysze rozgrywają się i stopniowo opanowują sytuację. Pierwszą bramkę dla nich zdobywa Launs, ustanawiając wynik pierwszej tercji.

W drugiej tercji, przeprowadzonej w słabym tempie, miejscowi mają kilka okazji podwyższenia wyniku, z których nie umieją skorzystać.

W ostatniej fazie gry, najciekawszej, obie drużyny dążą do poprawienia wyniku. Decydujący punkt zdobył na kilka minut przed końcem z ładnego solowego przeboju Burda.

Goście okazali się drużyną słabą, ale bardzo ambitną. Najlepszym i zawodnikiem jest bramkarz. Łotysze jeżdżą jednak słabo na lodzie i często przez to hamowali ataki. U gospodarzy na wyróżnienie zasługują Burdą i Urson. Inni grali przeciętnie.

Zawody prowadził p. Trytko. Widzów około 1500.

A KIEDY WARSZAWA?

W Białogrodzie rozpoczęto obecnie budowę **olbrzymiego stadionu sportowego, obliczonego na 80.000 widzów.** Stadion budowany jest na koszt miasta. Zarząd miasta otrzymuje jednak na ten cel subwencję od rządu.

O BEZPIECZEŃSTWO BIEGÓW ZJAZDOWYCH.

Tragiczny wypadek w Garmisch.

Kraków. Ostatni bieg zjazdowy w Garmisch Partenkirchen **miał przebieg tragiczny.** 11-tu zawodników znalazło się w szpitalu z powodu bardzo poważnych obrażeń fizycznych, a jeden z nich, mistrz Włoch Giacinto Sertorelli, **zmarł z odniesionych ran.** Tragiczne to wydarzenie skłoniło prezesa klubu narciarskiego W. Brytanii **Arnolda Lunna** do ogłoszenia otwartego listu do prezydenta międzynarodowej federacji narciarskiej w sprawie bezpieczeństwa biegów zjazdowych. Proponuje on **utworzenie specjalnej komisji dla biegów zjazdowych,** do której obowiązków należałoby badanie w terenie i zatwierdzenie tras dla zawodników. Co roku ogłaszano by pełną listę wszystkich tras zjazdowych i slalomowych, podobnie jak to się obecnie czyni ze skoczniami. List otwarty Lunna wyszczególnia także szereg warunków, które winna spełniać każda zatwierdzona trasa f. i s. Trasy takie musiały by zresztą być stale ulepszane przez usuwanie kamieni i innych drobniejszych przeszkód. Projekt ten będzie przedmiotem obrad obecnego kongresu międzynarodowej federacji narciarskiej.

JACHTING LODOWY NA JEZIORZE CHARZYKOWSKIM.

Otwarcie tygodnia sportów zimowych w Chojnicach.

Chojnice. Na jeziorze Charzykowskim pod Chojnicami rozpoczął się w niedzielę tydzień sportów zimowych. Jezioro Charzykowskie jest najidealniejszym miejscem uprawiania mało jeszcze w Polsce znanego jachtingu lodowego. Tegoroczny tydzień rozpoczął się w niezbyt korzystnych warunkach atmosferycznych. Mglista i deszczowa pogoda nie wstrzymała jednak sportowców od wyjazdu na jezioro. Na tafli lodowej stanęło do walki 8 bojerów z klubu żeglarskiego, wojskowego klubu sportowego, KPW oraz gdańskiego klubu motorowego. Wszystkie bojery są mototypami klasy międzynarodowej.

W międzynarodowej konkurencji rozegrano trzy biegi na trasie około 8 km. Najlepszy czas dnia wynosi 6 min. 15 sek. Pierwsze miejsce zajął Łabu z klubu żeglarskiego.

W jazdach próbnych osiągnięto szybkość do 70 km na godz. Dalsze biegi odbędą się w ciągu tygodnia.

PARYŻ REMISUJE Z BUDAPESZTEM.

Paryż. W międzymiastowym meczu piłkarskim rozegranym w Paryżu wobec 30 tysięcy widzów, Paryż zremisował z Budapesztem 1:1 (1:1).

MISTRZOSTWA NARCIARSKIE ŚWIATA 1939 R. ODBĘDĄ SIĘ W POLSCE.

Helsinki. Na kongresie FIS (międzynarodowej organizacji narciarskiej) **przyznano Polsce organizację mistrzostw narciarskich świata w 1939 r.** Mistrzostwa odbędą się w Zakopanem. Również **mistrzostwa hokejowe świata** — wobec rezygnacji Szwecji — odbędą się **w 1939 r. w Polsce.**

POLACY PRZEGRALI W LENS 2:4.

Lens. Drugi mecz reprezentacji Polski Zachodniej z Francją Północną, rozegrany w poniedziałek, zakończył się drugą naszą porażką w stosunku 2:4. Do przerwy Polacy prowadzili 2:1. Do porażki Polaków przyczynił się stronniczy sędzia. Szczegóły podamy jutro.

MISTRZOSTWA PING-PONGOWE II OKRĘGU KSMM.

W dniach 19 i 20 bm. odbyły się rozgrywki ping-pongowe o mistrzostwo okręgu bydgoskiego K.S.M.M., zorganizowane przez KSM „Wolność". Do rozgrywek stanęło około 40 zawodników. Wyniki przedstawiają się następująco: Indywidualnie pierwsze miejsce zajął Balcer (KSM Gwiazda), 2) Karpiński (KSM B. Orlęta), 3) Gozdowski (Gwiazda). Drużynowo pierwsze miejsce zajęła Gwiazda, 2) Orzeł, 3) Wolność. Poziom zawodników wyrównany, organizacja mistrzostw sprawna.

Współżycie obywateli polega m. in. na wzajemnej zorganizowanej pomocy. Pomoc Zimowa ułatwia organizację tej pomocy i najskrupulatniejsze jej wykonanie.

Kronika gdyńska

Gdynia, dnia 22 lutego 1938 roku.

KALENDARZYK

Dziś: Stol. św. Piotra w Ant.
Jutro: Piotra Damiana b. i w. D. K.
Wschód słońca o godzinie 7,3.
Zachód słońca o godzinie 17,12.

POGOTOWIA.

Straż pożarna ☎ 17-08, Pogotowie Ratunkowe, lekarz dyżurny ☎ 12-40. Gł. Kom. Policji ☎ 16-11. Miejskie Zakłady Elektryczne ☎ 29-67.

DYŻURY APTEK.

Codziennie, prócz niedziel i świąt, wszystkie apteki śródmieścia i przedmieść Gdyni są czynne od godz. 8 do 20. Dyżur nocy od godz. 20 do 8 rano oraz w niedzielę i święta mają w bieżącym tygodniu następujące apteki:

Apteka Centralna, Plac Kaszubski 10, telefon 26-40.
Apteka mgr. Grodzkiego, ul. Morska 155.
Apteka Bałtycka, ul. Śląska 42.
Apteka Nadmorska w Orłowie, ul. Orłowska.

AUTODOROŻKI.

Skwer Kościuszki ☎ 15-70, Plac Kaszubski ☎ 15-41, ul. Portowa ☎ 25-62, dworzec kolejowy ☎ 15-40, Orłowo Morskie ☎ 92-04.

TRAGARZE

przy dworcu ☎ 21-93.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" mieści się: Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

—::—

REPERTUAR KIN:

BAJKA. Wzruszający romans filmowy p. t. **„San Francisco".** W rolach gł. Jeanette Mac Donald i Clark Gable. Bogaty nadprogram.

BODEGA wyświetla film p. t. **„Carewicz"** z Martą Eggerth. Nadprogram tygodnik.

MORSKIE OKO. Fenomenalna gwiazda Sonia Henie oraz ejj partner Tyrone Porvez w filmie p. t. **„Książę X".** Bogaty nadprogram i kolorówka.

MIRAŻ - Orłowo. Polska komedia p. t. **„Bolek i Lolek"** z Fertnerem - Dymszą. Nadprogram tygodnik.

LIDO. Potężny monumentalny film polski p. t. **„Kościuszko pod Racławicami".**

POLONIA. Egzotyczny film p. t. **„Kalamag".** Bogaty nadprogram.

ZORZA. Victor Mc Laglen w potężnym filmie pt. **„Brutal".** Nadprogram kreskówka.

—::—

KONCESJONOWANE KOEDUKACYJNE KURSY HANDLOWE.

uruchamiają sześciomiesięczne wieczorowe kursy handlowe, które mają na celu przygotowanie ludzi pragnących pracować w handlu i przemyśle, do życia zawodowego oraz pogłębienie wiadomości u osób pracujących już zawodowo. Przyjmuje się również zapisy na indywidualne lekcje języka angielskiego lub niemieckiego. Szczegółowych informacyj udziela kancelaria kursów — **ul. Starowiejska 17 m. 5.** (2445

NIE WALCZCIE Z KOBIETAMI!

Przy ul. Portowej 11 mieszka pani Wiktoria Malinowska, której sublokatorką jest p. Kamilla Nika. Do mieszkania obu pań odważył się zakraść niejaki Franciszek B. w celu popełnienia kradzieży. Przygotował sobie już drogocenny łup w postaci 200 zł gotówki i garderoby damskiej wartości 360 zł, gdy spłoszony został przez dzielne niewiasty, które bynajmniej nie wystraszone rzuciły się energicznie na ratunek swych rzeczy. Amator cudzej własności usiłował zbiec obu kobietom, jednak w czasie szamotania się upadł fatalnie i złamał nogę. Odwieziono go do szpitala.

—::—

OSOBISTE. P. inż. Michał Mikoś, kierownik biura konstrukcyjnego w warsztatach marynarki wojennej po 9 latach wytężonej pracy, opuszcza niestety swe stanowisko, przechodząc do Zakładów Lilpopa, z ramienia kt. wyjeżdża do Ameryki.

W związku z tym odbyło się pożegnanie w gronie kolegów i przyjaciół. W b. serdecznym nastroju wyrażano żal, że technika okrętowa w dobie rozbudowy naszej młodej marynarki traci tak tęgiego pracownika.

— **Zaparcie.** Przodujący kliniści poświadczają, że natrualna woda gorzka **„Franciszka Józefa"** stanowi także dla umysłowo pracujących, neurasteników i kobiet szybko i przyjemnie działający środek przeczyszczający.

Komitet Pomocy Dzieciom dziękuje...

Ostatnio odbyła się w Małym Kacku, dzielnicy bardzo biednej zabawa **Koła Opieki Rodzicielskiej przy szkole nr 13.**

Dochód wynosił około 50 złotych, z czego 20% uchwaliła wspomniana Opieka Rodzicielska przekazać **Miejskiemu Komitetowi Pomocy Dzieciom i Młodzieży** (konto w K. K. O. 51 50). Dochód z następnej zabawy, która odbędzie się 27. 2. rb., Opieka Rodzicielska również i to w całości przeznacza na rzecz Miejskiego Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży a mianowicie na zasilenie funduszowi kolonii letnich dla dzieci.

Miejski Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży **dziękuje tą drogą Zarządowi Koła Opieki Rodzicielskiej Szkoły Nr 13** w Małym Kacku za ofiarę a zwłaszcza jego prezesowi p. **Rafińskiemu** (właścicielowi Piekarni „Higienicznej"), który już niejednokrotnie dał się poznać jako dobry Obywatel, dbający o los najbiedniejszych dzieci.

Miejski Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży dziękuje również za ofiarę 20 złotych p. **Wychłaczowi** mistrzowi piekarskiemu z Oksywia oraz firmie **„Balza",** bardzo popularnej wśród dzieci przedszkoli i szkół z powodu smacznej marmelady, której dotąd firma ofiarowała 900 kg, przyrzekając nową ofiarę w ilości 400 kg.

Zadowolenie własne wzrasta wówczas, gdy zadowolony może się dzielić swą radością z drugim. Tego zdania było również **Koło Śpiewacze „Harfa" z Chylonii,** które z zadowolenia, że ich zabawa udała się znakomicie, zorganizowało wśród gości z inicjatywy wiceprezesa Koła p. **J. Włodarczaka** składkę na dożywianie najbiedniejszych dzieci Gdyni. Zbiórka przyniosła zł 5,07 sumę na pozór drobną, jednak podkreślić trzeba, że pieniądze te zebrano dodatkowo po zbiórce na Obywatelski Komitet Pomocy Zimowej Bezrobotnym.

Miejski Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży w Gdyni (konto w K. K. O. 51 50), dziękując za pamięć o dzieciach prezesowi Koła p. Rulafowi i dyryg. p. **Kierownikowi Szkoły Brachowi** — zapewnia „Harfę", że choć suma jest mała, jednak korzyści z niej dla najbiedniejszych dzieci są poważne. Stanowisko Koła Śpiewaczego „Harfa" w Chylonii jest godne uznania.

Potrzeby najbiedniejszych dzieci znajdują zrozumienie u wszystkich obywateli bez różnicy. Nawet sfery słabo uposażone nie umieją odmówić pomocy potrzebującym dzieciom.

Na posterunku miłości bliźniego.

Rok działalności Pogotowia Ratunkowego.

Pogotowie Ratunkowe ciężko pracuje w Gdyni, gdzie jako w mieście portowym wypadków jest bardzo wiele i niezmiernie rozległą jest skala **różnolitości interwencyjnej** lekarzy i sanitariuszy, pełniących służbę samarytańską.

Dzięki uprzejmości **p. dra Mykicińskiego,** naczelnego lekarza Pogotowia, podajemy poniżej statystyczne dane z działalności tej pięknej **placówki miłości bliźniego** w roku 1937.

Pogotowie Ratunkowe interweniowało w tym okresie czasu **8.847 razy. Ambulatorium chirurgiczne** Pogotowia udzieliło **14.000 porad,** a samochody Pogotowia w służbie chorym przebyły około **68 tysięcy kilometrów.**

Pogotowie udzieliło pomocy w 3.593 wypadkach z tego m. in. 1275 były to wypadki przy pracy, a 466 poronień.

Wypadki przy pracy, stanowiące **30% wszystkich wypadków,** to zjawisko zrozumiałe, bo Gdynia jest przede wszystkim **portem,** gdzie tempo pracy jest szczególnie gorączkowe. Nic dziwnego, że Pogotowie najczęściej do tego rodzaju wypadków bywa wzywane, jednakże **suma tych wypadków jest olbrzymia:** 1275 jest to przeszło 100 wypadków miesięcznie, czyli **3—4 dziennie.** Nie wiemy — gdyż nie posiadamy statystyk — **w jakich to przedsiębiorstwach najgorsze są warunki bezpieczeństwa pracy?** Mamy tu **przedsiębiorstwa państwowe lub półpaństwowe,** gdzie chyba nie powinny się zdarzać prawie żadne wypadki z powodu braku zarządzeń ochronnych dla robotników. Poza tym mamy **firmy prywatne: polskie i — żydowskie.**

Pragniemy niniejszym zwrócić **uwagę powołanych czynników** na konieczność zbadania statystycznie, w jakiego to rodzaju instytucjach zdarza się **najwięcej wypadków?**

Drugą niepokojącą cyfrą jest **416 poronień,** do których drogą nagłej, gwałtownej interwencji musiano wzywać Pogotowie. O tej dziedzinie obszerniej osobno pisać będziemy.

Drugi dział pracy Pogotowia Ratunkowego to pomoc przy **zachorowaniach.**

Pomocy takich udzielono 2375. W tym było m. in. zapaleń ropnych 531, ginekologicznych 112, histerii 71, psychicznych 52 itp.

71 wypadków histerii to bardzo wiele, ale **52 wypadki tzw. „psychiczne" — to jest poniekąd potworne** wobec tego, że **w Wielkiej Gdyni nie ma dotąd nawet jednej celi dla umysłowo chorych!**

Budujemy za pieniądze robotnicze szklane pałace jak osławiony dom ZUS, gdzie mieszczą się wykwintne lokale dla różnych Ozonów czy innych instytucyj, nie mówiąc już o kawiarni, a gdy jaki biedak zwariuje, **dosłownie zwariuje, nie w przenośni, nie ma dla niego stosownego pomieszczenia!**

Pocieszająca jest cyfra **196 tylko interwencji pogotowia** w chorobach zakaźnych, z czego na niegroźną grypę wypada aż 120 wypadków. **Cudowne zdrowie, które daje morze,** chroni największych nawet nędzarzy z Grabówka przed fatalnymi następstwami nieodporności, wygłodzonego organizmu.

Ciężką pracę pogotowia pełni tylko trzech lekarzy i trzech sanitariuszy. Administrację prowadzi sekretarz, chorych wozi trzech szoferów.

Zbrodnią wobec tych przeciążonych pracą samarytańską ludzi jest częste nadużywanie pogotowia. Wzywa się lekarza, **bo ktoś palec zadrasnął,** bo zwyczajnie się upił albo po prostu „dla kawału", do wypadków których w ogóle — nie było. Wedle statystyki w ostatnich 5 miesiącach „figlów" takich było 102, tj. **dwadzieścia miesięcznie.**

Karać, karać i jeszcze raz karać! I to tak, aby weszło łopatą do głowy!

MARIA KUNCEWICZOWA PRZYBYWA DO GDYNI.

W czwartek przyjeżdża do Gdyni jedna z najznakomitszych pisarek polskich Maria Kuncewiczowa, aby wystąpić z wieczorem autorskim na LXIII Wieczorze Czwartkowym.

Nazwisko Kuncewiczowej zamyka pierwszy kwartał trzeciego roku działalności Wieczorów Czwartkowych w Gdyni, które postawiły sobie za zadanie informowanie swych miłośników o najistotniejszych problemach twórczości literackiej i plastycznej kraju i za granicy, oraz stwarzanie kontaktu między artystą i społeczeństwem.

Z OBRAD CECHU GARNCARSKO-ZDUŃSKIEGO.

W lokalu „Dwór Kaszubski" odbyło się roczne walne zebranie cechu garncarsko-zduńskiego na powiaty: **morski, tczewski, starogardzki, kościerski i kartuski.** Po załatwieniu spraw cechowych dokonano wyborów. Wobec wycofania kandydatury starszego cechu p. Józefowicza z powodu stanu zdrowia, został wybrany p. **Piątkowski,** mistrz zduński z Rumii jako starszy cechu oraz pp. **Majzner** (Kartuzy), **Ossowski** (Orłowo) i **Bedia** (Gdynia). P. **Józefowicz** otrzymał godność **honorowego starszego cechu.**

KOŚCIUSZKO POD RACŁAWICAMI.

Dawniej popularna sztuka „Kościuszko pod Racławicami", w której grywał **mistrz Solski** wywoływała zwłaszcza na scenie krakowskiej niesłychany entuzjazm i pełne wzruszeń głęboko patriotyczne przeżycia.

Dziś w Polsce Niepodległej możemy tę piękną, historyczną sztukę oglądać wszyscy na ekranie (obecnie wystawia ją kino Lido). Czy byliście już wszyscy na Kościuszce pod Racławicami?

PODEJRZANA CIELĘCINA.

Stefan P., zamieszkały w Gdyni zatrzymany został pod zarzutem nielegalnego handlu w porze nocnej mięsem cielęcym, pochodzącym z nielegalnego uboju. Smaczna musiała być ta cielęcina! Niedawno „Dziennik Bydgoski" opisywał szczegółowo na podstawie akt sądowych, w jak fantastycznie wytworny sposób nielegalni handlarze mięso to przenoszą: a więc w nogawicach żydowskich ubrań, „na łonie" pulchnych semitek itp. Ale cóż. Jak mówi przysłowie: Co komu do jemu a jemu do go? Innymi słowy: nie to smaczne co smaczne, ale co komu smakuje!

PRZYJAZD POSŁÓW I SENATORÓW DO GDYNI.

W związku z projektem nowelizacji ustawy o pracy robotników portowych przybyła dzisiaj do Gdyni grupa posłów i senatorów w liczbie około 20 osób, pod przewodnictwem p. posła Madejskiego celem zapoznania się na miejscu z warunkami pracy oraz pośrednictwem pracy robotników portowych. Przybyłym posłom i senatorom towarzyszą przedstawiciele ministerstwa pracy i opieki społecznej oraz ministerstwa przemysu i handlu z generalnym inspektorem pracy p. Klott'em oraz naczelnikiem wydziału portowego p. inż. P. Bomas'em na czele.

Podczas pobytu w Gdyni posłowie i senatorowie odbyli najpierw konferencję w urzędzie morskim, gdzie wysłuchali referatów o organizacji pracy robotników portowych, a następnie zapoznali się z działalnością port. biura pośrednictwa pracy oraz warunkami przy przeładunku węgla, złomu, bawełny oraz drobnicy. W godzinach popołudniowych odbędzie się druga część konferencji z udziałem przedstawicieli pracodawców oraz zwiazków robotniczych.

W konferencjach tych biorą również udział dyrektor urzędu morskiego p. inż. St. Łęgowski, komisarz rządu mgr Sokół, inspektor pracy w Gdyni p. inż. Helebrecht oraz dyrektor funduszu pracy z Torunia p. inż. St. Sieradzki.

ODDZIAŁ OŚWIATY I KULTURY.

Komisariat Rządu rozbudowuje **oddział Oświaty i Kultury,** do którego należeć będzie ogół spraw związanych **z oświatą i kulturą, opieką nad dzieckiem, lecznicze, biblioteka, muzeum i sprawy szkolne na wszystkich szczeblach.** W ten sposób ujednostajniona i ujęta praca wyda niewątpliwie pożądane rezultaty.

Zdaniem naszym jednakże zagadnienia **lecznicze, a więc sanitarne** powinny być wyodrębnione z tego oddziału, jako **niezmiernie ważne,** a nie należące ściśle biorąc ani do oświaty, ani do kultury.

SZKODA, ŻE ICH DEPORTOWALI!

Dwóch żydków warszawskich Dawid i Szulim, oraz 21-letni Mieczysław C. wybrali się przez „okno na świat" w podróż do Belgii. Udało im się przekraść tajemniczym sposobem na statek i dopłynąć do celu swych marzeń. Władze belgijskie jednakże nie przyjęły ich gościennie, i odesłały ich z powrotem do Polski, gdzie ich oddano do dyspozycji sądu.

AMPUTACJA NOGI.

Strasznemu wypadkowi uległ kolejarz Józef **Szimelfenyz** z Wejherowa, który w pobliżu 3 wiaduktu dostał się pod wagon i doznał zmiażdżenia prawej nogi. Nieszczęśliwego przewieziono do szpitala, gdzie prawdopodobnie dokonana zostanie amputacja.

ZAMIAST WIEŃCA NA TRUMNĘ ŚP. KAPITANA GRZYBOWSKIEGO.

Firma Matthias Rohde and Co's Frachtkontor, która jest Agentem S. A. **Żegluga Polska w Hamburgu,** złożyła na Fundusz dla wdów i sierot po marynarzach w Gdyni sumę zł 50,— zamiast wieńca na trumnę **śp. kapitana J. Grzybowskiego,** który dowodził statkiem „Tczew", kursującym na linii regularnej Gdynia—Hamburg.

—o—

POEZJA I PROZA.

— Dzisiaj znów jeden młody, przystojny mężczyzna klęczał u mych stóp... — opowiada przyjaciółce pani Hala.

Przyjaciółka zapytuje złośliwie:

— Kupowałaś buciki?

MIŁUJCIE NIEPRZYJACIOŁY WASZE.

Babunia: — Mam już 90 lat i nie mam ani jednego wroga.

Wnuczka: — To budujące, babuniu!

Babunia: — Prawda? Dzięki Bogu! — wszystkich ich cholera wydusiła.

TRUDNA SYTUACJA.

Dróżnik, któremu dyrekcja kolei przydzieliła stary wagon kolejowy na mieszkanie, skarży się koledze:

— Psiakrew, nawet papierosa w tym mieszkaniu nie mogę zapalić!

— Dlaczego?

— Bo wagon jest dla niepalących.

PROPAGANDA.

Nauczyciel chce nakłonić dzieci, aby ofiarowały coś na szkoły misyjne w Afryce. Opowiada więc:

— W Afryce są olbrzymie przestrzenie, nieraz większe od całej Polski, gdzie nie ma wcale szkół i biedne dziatki nie mogą się uczyć! Na co więc, moje drogie dzieci, powinniśmy zbierać pieniądze w skarbonkach! Na co?

— Żeby móc pojechać do Afryki!

Kino Kapitol Marcinkowskiego nr 4. | **Dziś premiera!** 2 superfilmy | **ZAGINIONA WYSPA** egzotyka napięcie emocja. | **Atak o Świcie** Najlepsza kreacja ulubieńca publiczności 3201 **Eroll Flynna i Key Francis**

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnienia 1 klasy 41 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Główna wygrana 100 tysięcy zł. padła na nr. 48780

50.000 zł.: 156318

15.000 zł.: 104091

10.000 zł.: 139814

5.000 zł.: 137944 149957

2.000 zł.: 120225 136539 149480 154056

1.000 zł.: 45589 88265 92043 159578

500 zł.: 899 12020 16911 66121 68301 107819 108189

250 zł.: 86 10569 18447 20343 25059 29558 47261 50939 51493 55146 56460 58536 62487 68177 68686 98521 99072 101908 106248 112560 114603 116392 133981 148882 149592 158567

Wygrane po 125 zł.

456 600 95 1107 306 87 631 783 890 2466 952 3992 4181 599 5285 6327 953 7466 626 8748 10916 12044 355 13107 14558 612 965 15128 16413 843 17242 323 855 18315 19008 353 20513 615 839 21125 231 689 890 22105 683 933 24161 277 25240 26636 68 27708 29640 20132 985 31505 688 901 32110 381 88 447 532 33548 370 80 760 34417 596 954 35093 126 36 178 469 816 37743 83

38520 608 39370 40321 448 42150 800 939 43155 44108 385 865 45013 219 46839 47174 207 55 363 404 55 69 834 48115 204 553 733 49023 50838 51738 52122 221 585 683 983 53033 471 56282 342 627 59 746 57618 770 58332 59167 456 956 60312 430 84 61574 62158 563 903 63859 64667 65279 575 951 66550 57 763 831 66 904 61339 68111 204 69616 90 900 70133 641 71035 72047 216 360 432 615 791 73331 74144 75356 472

76568 92 883 77729 839 79031 656 80484 560 76 601 81164 574 82463 555 938 83006 617 791 812 84500 21 980 85014 206 663 834 85 87109 90 230 372 839 88038 712 894 921 89231 90098 807 947 92017 183 281 93388 836 94736 95728 96157 383 679 786 996 97149 525 791 98215 399 412 830 99252 542 965 100810 101299 663 787 102186 728 103052 547 855 104073 342 105761 835 106137 401 107092 207 599 108087 109163 277 519 110342 357 505 111030 245 309 618 818 112124 892 113269 448 616 114346 485 682 115458 697 116355 69 558 118377 119849 969 120436 121506 962 122264 642 916 123110 210 17 370 497 656 124438 856 125230 126402 79 540 127191 201 679 128659 876 129159 37 544 130593 606 64 132391 133665 919 89 134112 300 426 540 135655 738 932 136324 557 136810 139398 785 140586 87 662 848 141215 306 16 733 142261 789 143025 525 663 876 144265 739 991 145941 147098 342 148832 149174 764 150318 151355 873 903 58

152831 153203 532 993 154018 398 453 762 155494 544 618 876 157209 515 158433 738 159205 97

Wygrane po 62,50 zł.

191 249 304 429 39 763 820 1368 407 25 538 866 971 2185 3039 284 334 489 601 63 915 48 4079 282 658 740 876 0161 368 480 533 762 6003 60 81 314 62 431 60 7171 339 613 80 705 45 94 825 7232 51 671 94 959 9052 96 220 35 591 730 10565 95 736 70 915 11 11230 563 611 83 841 908 85 12020 99 452 531 706 13663 747 14284 799 985 15023 185 204 28 90 464 75 97 583 622 910 89 16036 68 293 89 672 845 18113 264 654 884 19203 376 437 558 738 56 93 20043 72 77 329 676 21129 693 702 816 22050 301 88 942 23073 129 309 492 24103 293 428 58 24103 293 428 58 25198 781 831 26338 55 78 423 63 763 27524 685 874 28192 451 84 96 938 29103 82 386 567 678 30075 102 413 724 940 31029 475 32160 243 314 372 797 32160 797 33046 60 90 800 7 32 34197 235 59 390 419 24 35330 36156 37058 100 210 530 655 913 31 78

38121 239 333 746 902 39024 84 85 342 876 913 79 40046 274 439 700 4179 877 42036 105 294 354 43197 277 447 586 747 956 44024 31 128 264 73 334 481 566 81 618 69 45068 504 701 46098 535 628 39 84 87 721 897 47036 166 219 943 48268 313 89 704 5 49132 302 57 500 663 781 815 50047 118 768 99 951 52167 401 53265 792 53064 73 115 22 57 62 614 719 7494184 340 526 719 61 55144 358 628 33 728 41 44 845 917 41 56168 423 81 539 678 974 57128 88 251 59 371 691 716 58606 876 59015 167 327 419 645 75 551 73 60077 294 489 910 25 61000 155 814 936 62059 418 44 694 990 91 53058 314 407 795 885 950 64083 241 424 948 688 963 65079 240 429 933 608 779 844 56220 524 48 652 869 67036 480 88 500 24 68142 274 338 57 583 634 719 23 814 75 69052 84 159 70 232 330 641 757 70058 108 12 344 603 709 406 56 71103 245 420 521 776 944 72117 47 321 504 773 850 935 73104 353 644 762 889 961 88 74072 98 255 338 485 979 75033 106 85 239 405 583 603 58

76209 76 77075 130 502 848 78218 333 519 612 46 751 955 79002 37 369 864 89 522 651 89 91 761 876 80080 85 156 521 81052 55 159 68 71 95 208 17 403 917 82258 68 433 510 70 679 89 765 83571 699 915 84077 305 681 982 85020 478 592 759 86355 738 87082 553 88176 436 57 627 59 92 87 874 89045 617 712 907 18 90519 842 914 91375 839 907 9291 679 93068 71 136 88 733 866 8 94023 45 52 188 288 514 688 7 816 95022 61 66 594 738 892 96069 163 255 92 325 541 97417 674 706 90 822 24 929 98060 310 474 580 710 25 47 982 99458 89 100020 175 223 35 544 101271 327 496 566 68 813 28 987 102019 279 934 103220 30 424 40 572 787 104086 39 131 357 554 56 802 65 958 59 105036 159 253 62 302 8 48 537 731 45 850 73 963 106212 26 316 581 107010 539 770 862 944 108320 28 664 109226 604 24 41 728 110228 339 470 648 791 111450 607 91 748 112112 234 61 597 623 113429 43 521 99 649 790

114252 83 647 766 115054 73 454 624 796 866 117791 94 859 98 938 116553 118003 72 163 424 804 6 51 83 119501 47 749 911 23 97 120022 328 79 732 52 971 121068 207 565 967 741 46 49 66 122320 98 423 535 632 123193 748 800 938 124223 330 501 627 91 756 851 943 125423 838 972 126134 88 397 504 37 657 718 44 127243 86 503 948 128197 297 314 37 465 129152 498 733 130004 477 539 625 37 770 91 900 131083 303 735 952 69 131114 25 47 276 80 391 439 52 0641 782 964 133151 366 866 99 948 134022 374 80 468 963 135504 603 43 136199 243 774 89 822 69 137024 663 901 138352 57 721 69 139362 615 714 36 74 826 905 140002 223 418 77 604 27 141585 609 51 841 142434 561 960 66 143214 429 55 657 883 968 144274 808 20 994 145199 534 767 146030 86 224 52 79 537 957 87 147178 464 68 71 947 69 148169 313 671 76 149166 207 85 111 150096 107 46 286 312 300 731 151027 219 344 485 571 677

152484 571 73 67 6962 153101 486 518 99 653 762 852 75 154133 74 551 627 48 155096 241 517 156097 210 606 789 157132 282 340 480 749 823 158177 288 337 439 550 159086 357 430 563 66 649 704 35 87 90 803 909 49

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 34124.

25.000 zł. na nr. 109758

15.000 zł. na nr. 124224

5.000 zł. na nr. 38412 55761

2.000 zł. na nr. 67830 70501 159439

1.000 zł. na nr. 7914 8493 61643 92113 139846

500 zł. na nr. 9160 19409 84799 88975 96488 107754

250 zł. na nr. 11439 15070 17441 702 955 43737 47745 55442 56860 60046 64881 65220 68983 69472 71978 72118 337 78675 86438 98490 107331 542 115137 129950 140510 145682 146317 149139

Wygrane po 125 zł.

190 338 1273 1503 1730 1938 2250 2849 3609 4015 5359 8247 13251 535 654 751 809 16898 17083 19011 20579 922 21290 469 22818 23279 24662 27351 28949 29166 842 31981 33204 58 756 34276 37525 38968 40218 474 41537 43342 583 44057 214 677 47805 49231 359 51344 400 899 52649 53238 316 54207 57906 58950 60195 61035 52 392 62473 746 63068 143 64903 65203 409 66076 136 68503 69268 71314 428 569 701 82 855 916 75149 524

76270 77333 78875 79534 81073 82886 83050 361 575 86516 87598 88007 929 89982 91853 93034 65 320 94572 96466 97201 98774 101278 103450 797 104098 416 105604 108098 594 109165 110698 112053 113007 69 631 115419 81 119310 120041 401 121033 320 83 682 122722 815 124554 126626 34 130339 899 131181 209 133820 134443 554 135125 306 138047 160 865 140052 622 141518 142195 741 143957 144757 145129 552 146585 147385 940 148131 149413 841 150023 368 546 903 151198 957 154589 156497 159316

Wygrane po 62,50 zł.

5 403 939 1338 651 2009 27 3330 707 869 5693 979 6237 323 525 7015 199 512 47 786 8567 488 9471 672 10097 247 387 750 11361 567 12357 896 13638 907 15571 667 16606 13 40 803 74 17283 727 856 982 18020 61 223 331 819 19155 93 452 643 777 20302 497 857 21655 22289 635 23346 24496 619 25002 168 474 26074 316 727 999 27263 68 681 724 28420 29115

30012 89 123 563 72 657 31524 826 32016 362 744 33268 95 591 604 92 702 34511 617 35052 485 629 906 82 36240 91 457 925 37184 491 665 67 771 923 26 38208 424 39190 330 876 40186 621 41040 72 302 788 42509 44413 883 45709 842 911 46414 47181 49418 50011 51704 52005 377 693 53086 365 679 908 70 54534 55194 880 56369 621 28371

61792 94 862 62135 57 570 789 854 63095 153 329 572 64632 993 65532 716 914 66474 618 67143 355 403 38 776 68740 69106 382 410 86 731 838 904 70012 112 219 67 336 71074 93 160 253 541 713 883 72031 425 73017 115 259 315 462 74331 448 560 894 75346 446 684 98 893 985 76315 690 732 94 77992 79278 80436 82900 83181 774 84043 248 633 85406 86097 290 624 58 779 87413 596 88126 863 89249 303 769

90324 752 91135 92421 879 93195 393 449 840 926 94424 918 95879 96429 507 935 97144 472 728 874 98040 362 99835 100574 101075 107 284 536 838 102269 369 744 103327 556 875 104455 538 105932 106087 155 755 62 68 897 107469 834 108393 658 746 109174 718 844 110156 340 881 111533 844 112994 114357 572 781 895 115556 830 37 116024 831 984 117291 714 118387 119525 660

120038 79 121932 122010 371 454 767 998 124077 750 125891 126694 732 868 127379 799 129026 57 130093 114 465 500 140 909 76 131253 644 757 844 132657 133368 867 134660 135204 503 56 640 919 96 136088 280 137303 139989 140757 141082 142366 527 143198 638 866 144027 355 91 569 811 145008 29 153 348 657 736 840 146112 20 927 147347 498 148133 963 149148 365 409 901 94 150341 665 151147 152366 153210 154360 493 156071 237 425 804 157258 475 864 158816 159209 692

IV ciągnienie

Wygrane po 125 zł

654 1965 2694 748 4033 517 6074 715 7646 11544 12134 37 585 13359 817 983 14362 620 15219 16976 17261 17206 717 19477 20838 21496 22546 787 23020 295 916 24208 27322 28386 858 29251 30034 31013 788 32156 88 698 33103 531 34150 35163 815 36356 37019

76295 868 81146 82687 83626 84692 867 85129 318 60 92408 93048 795 979 94691 807 95695 743 96057 120 98719 102595 103774 105729 108078 109686 110335 444 111184 759 112894 977 114008 529 115396 487 970 82 119633 801 120232 121246 621 123211 124098 682 156303 127502 128429 129337 466 754 74 907 130495 820 79 131641 999 132916 37 133152 267 367 134416 562 136013 781 86 136220 137050 758 138474 753 57 139400 141765 143368 144520 146326 420 147666 149205 94 634 150439 151477 718 152068 155063

Wygrane po 62,50 zł.

57 129 526 931 1679 2363 836 88 3292 615 84 4033 259 980 5279 330 6051 126 279 308 7800 85455 520 798 9205 26 341 457 668 955 10022 89 418 87 723 11164 862 12145 257 62 367 449 637 872 13311 404 896 14161 372 15430 820 933 16225 403 767 17526 741 18267 482 522 71 815 19837 73 46 20057 750 729 39 21045 53 139 204 451 23053 252 441 24029 72 189 314 25085 105 493 723 26451 70 86 27529 698 781 28130 277 480 521 628 78 823 33 29460 795 857 30143 481 31333 899 931 82 32628 33028 103 416 704 83 91 826 35163 412 37809

76506 77073 105 320 823 938 63 781115 959 79288 419 804 80453 82452 84491 534 782 92 85848 935 86707 876 88207 21 22 80 329 467 542 828 96 89187 256 466 598 646 90184 587 91657 817 92094 608 93133 392 483 552 959 84169 338 58 840 999 97080 301 98052 220 304 422 35 954 99417 970

100445 717 45 101110 653 725 875 103125 521 105092 221 363 403 724 106041 742 928 98 107349 82 737 108421 564 78 609 760 109028 607 110644 49 11101 39 33 429 916 112712 113792 114567 115227 637 761 116140 520 932 117282 932 118228 548 610 119067 82 94 137 393 587 120457 828 121286 845 122037 386 550 124097 114 580 126119 897 127513 62 675 128536 655 758 129062 590 627 130171 74 367 94 404 25 921 70 131193 458 412 977 812 987 132916 133369 472 518 715 20 849 134121 221 470 636 962 135387 668 893 958 136045 137126 428 520 698 777 138269 83 684 139344 423 734

140004 54 354 131012 140 467 142817 80 703 13 99 980 143274 73 317 88 891 144487 572 962 145193 377 884 146715 147773 148718 50 807 149229 150484 706 151081 359 460 833 150152 465 153442 154292 155358 158012 64 334 411 37 159 003 60 127

Ze sportu.

JĘDRZEJOWSKA JUŻ W FINALE.

Nicea. Na turnieju tenisowym w Nicei Jędrzejowska wraz z Brugnon zakwalifikowali się już do finału po zwycięstwie nad parą Ferreol — Lotan 6:2, 4:6, 8:6.

REPREZENTACA HOKEJOWA ŁOTWY PRZEGRYWA Z DĘBEM.

Katowice. W poniedziałek wieczorem odbył się w Katowicach międzynarodowy mecz hokejowy pomiędzy reprezentacją Łotwy a Dębem. **Zwyciężyła drużyna katowicka w stosunku 3:2 (2:1 (0:0, 1:1).**

Gra rozpoczyna się od razu w dość szybkim tempie, przy czym miejscowi zdobywają w krótkim czasie dwie bramki przez Ursonia i Knycińskiego. Zdawało się, że spotkanie zakończy się wysoką cyfrową porażką gości. Tymczasem Łotysze rozgrywają się i stopniowo opanowują sytuację. Pierwszą bramkę dla nich zdobywa Launs, ustanawiając wynik pierwszej tercji.

W drugiej tercji, przeprowadzonej w słabym tempie, miejscowi mają kilka okazji podwyższenia wyniku, z których nie umieją skorzystać.

W ostatniej fazie gry, najciekawszej, obie drużyny dążą do poprawienia wyniku. Decydujący punkt zdobył na kilka minut przed końcem z ładnego solowego przeboju Burda.

Goście okazali się drużyną słabą, ale bardzo ambitną. Najlepszym ich zawodnikiem jest bramkarz. Łotysze jeżdżą jednak słabo na lodzie i często przez to hamowali ataki. U gospodarzy na wyróżnienie zasługują Burda i Urson. Inni grali przeciętnie.

Zawody prowadził p. Trytko. Widzów około 1500.

A KIEDY WARSZAWA?

W Białogrodzie rozpoczęto obecnie budowę **olbrzymiego stadionu sportowego, obliczonego na 80.000 widzów.** Stadion budowany jest na koszt miasta. Zarząd miasta otrzymuje jednak na ten cel subwencję od rządu.

O BEZPIECZEŃSTWO BIEGÓW ZJAZDOWYCH.

Tragiczny wypadek w Garmisch.

Kraków. Ostatni bieg zjazdowy w Garmisch Partenkirchen **miał przebieg tragiczny.** 11-tu zawodników znalazło się w szpitalu z powodu bardzo poważnych obrażeń fizycznych, a jeden z nich, mistrz Włoch Glacinto Sertorelli, **zmarł z odniesionych ran.** Tragiczne to wydarzenie skłoniło prezesa klubu narciarskiego W. Brytanii **Arnolda Lunna** do ogłoszenia otwartego listu do prezydenta międzynarodowej federacji narciarskiej w sprawie bezpieczeństwa biegów zjazdowych. Proponuje on **utworzenie specjalnej komisji dla biegów zjazdowych,** do której obowiązków należałoby badanie w terenie i zatwierdzenie tras dla zawodników. Co roku ogłaszano **by pełną listę wszystkich tras zjazdowych i slalomowych, podobnie jak to się obecnie czyni ze skoczniami.** List otwarty Lunna wyszczególnia także szereg warunków, które winna spełniać każda zatwierdzona trasa f. i s. Trasy takie musiały by zresztą być stale ulepszane przez usuwanie kamieni i innych drobniejszych przeszkód. Projekt ten będzie przedmiotem obrad obecnego kongresu międzynarodowej federacji narciarskiej.

JACHTING LODOWY NA JEZIORZE CHARZYKOWSKIM.

Otwarcie tygodnia sportów zimowych w Chojnicach.

Chojnice. Na jeziorze Charzykowskim pod Chojnicami rozpoczął się w niedzielę tydzień sportów zimowych. Jezioro Charzykowskie jest najidealniejszym miejscem uprawiania mało jeszcze w Polsce znanego jachtingu lodowego. Tegoroczny tydzień rozpoczął się w niezbyt korzystnych warunkach atmosferycznych. Mglista i deszczowa pogoda nie wstrzymała jednak sportowców od wyjazdu na jezioro. Na tafli lodowej stanęło do walki 8 bojerów z klubu żeglarskiego, wojskowego klubu sportowego, KPW oraz gdańskiego klubu motorowego. Wszystkie bojery są mototypami klasy międzynarodowej.

W międzynarodowej konkurencji rozegrano trzy biegi na trasie około 8 km. Najlepszy czas dnia wynosi 6 min. 15 sek. Pierwsze miejsce zajął Łabu z klubu żeglarskiego.

W jazdach próbnych osiągnięto szybkość do 70 km na godz. Dalsze biegi odbędą się w ciągu tygodnia.

PARYŻ REMISUJE Z BUDAPESZTEM.

Paryż. W międzymiastowym meczu piłkarskim rozegranym w Paryżu wobec 30 tysięcy widzów, Paryż zremisował z Budapesztem 1:1 (1:1).

MISTRZOSTWA NARCIARSKIE ŚWIATA 1939 R. ODBĘDĄ SIĘ W POLSCE.

Helsinki. Na kongresie FIS (międzynarodowej organizacji narciarskiej) **przyznano Polsce organizację mistrzostw narciarskich świata w 1939 r.** Mistrzostwa odbędą się w Zakopanem. Również **mistrzostwa hokejowe świata** — wobec rezygnacji Szwecji — odbędą się **w 1939 r. w Polsce.**

POLACY PRZEGRALI W LENS 2:4.

Lens. Drugi mecz reprezentacji Polski Zachodniej z Francją Północną, rozegrany w poniedziałek, zakończył się drugą naszą porażką w stosunku 2:4. Do przerwy Polacy prowadzili 2:1. Do porażki Polaków przyczynił się stronniczy sędzia. Szczegóły podamy jutro.

MISTRZOSTWA PING-PONGOWE II OKRĘGU KSMM.

W dniach 19 i 20 bm. odbyły się rozgrywki ping-pongowe o mistrzostwo okręgu bydgoskiego K.S.M.M., zorganizowane przez KSM „Wolność". Do rozgrywek stanęło około 40 zawodników. Wyniki przedstawiają się następująco: Indywidualnie pierwsze miejsce zajął Balcer (KSM Gwiazda), 2) Karpiński (KSM B. Orlęta), 3) Gozdowski (Gwiazda). Drużynowo pierwsze miejsce zajęła Gwiazda, 2) Orzeł, 3) Wolność. Poziom zawodników wyrównany, organizacja mistrzostw sprawna.

Współżycie obywateli polega m. in. na wzajemnej zorganizowanej pomocy. Pomoc Zimowa ułatwia organizację tej pomocy i najskrupulatniejsze jej wykonanie.

Kino Apollo Krasińskiego 23. Tel. 34-93 Początek o godz. 5.10, 7.10 i 9.15

Dziś we wtorek 22-go 1938 r. premiera filmu wielkich wrażeń! Przebój 1938 r.! Najnowszy, najmocniejszy film sezonu, reżyserii Michaela Curtiza p. t.

KID GALAHAD

Historia ludzi ze stali, których jedynymi argumentami były rewolwer i pięść. Niebywałe emocje! Niezwykłe napięcie! Kapitalne epizody!

W rol. gł: Edward Robinson, Bette Dawis, Humphery Bogart i Wayne Morris

Nadprogr.: Nowy Tygodnik i Kronika Pata.

NA TANECZNEJ FALI KARNAWAŁU

— **Na ogólne życzenie** urządza **Stow. Pań św. Wincentego à Paulo przy parafii Św. Trójcy** dnia 24 lutego 1938 r. w Resursie Kupieckiej, ul. Jagiellońska 13 **wentę** połączoną z tańcami, na którą najuprzejmiej zaprasza Komitet Niesienia Pomocy Biednym. Bufet wyborowy, obficie zaopatrzony. Pierwszorzędna orkiestra. Początek o godzinie 17-tej. Czysty dochód na najbiedniejszych parafian.

— **Ostatnia herbatka karnawałowa Komitetu Niesienia Pomocy Biednym przy parafii św. Wincentego à Paulo na Bielawkach** odbędzie się w środę 23 lutego w Resursie Kupieckiej. Początek o godz. 17-tej. Bufet jak zwykle wyborowy i bogato zaopatrzony. Pączki z niespodziankami. Sala dobrze ogrzana. Pierwszorzędna orkiestra. Dochód z herbatki przeznacza komitet dla licznych biednych rodzin na Bielawkach.

ZAKOŃCZENIE KARNAWAŁU WŚRÓD SOKOŁÓW.

Sokół Żeński w Bydgoszczy urządza w **niedzielę 27 bm.** o godz. 20 w sali **Sokolni** zakończenie karnawału. Do tańca przygrywać będzie doborowa orkiestra. Wstęp **bezpłatny** za zaproszeniami. Konsumcja 1 zł od osoby. W miłej atmosferze wśród sokołów zakończymy tegoroczny karnawał.

OSTATNIA SOBOTA KARNAWAŁU — — OSTATNIA OKAZJA DO ZABAWY.

Westchnijcie, panie i panowie! Karnawał dobiega końca... Westchnijcie, ale nie martwcie się po próżnicy. **W ostatnią sobotę karnawału, 26 bm.** w obu salach **„Pod Orłem"** odbędzie się jedyna w tym karnawale (ale jaka!) **maskarada.** Obie sale „Pod Orłem" będą bogato udekorowane. Program artystyczny na obu salach. Dwie orkiestry. Większa ilość nagród. Urozmaicenia. Poczta japońska i inne „cuda". A wstęp tylko 2 zł. Zaproszenia konieczne. Kto jeszcze nie ma, może się zgłosić do poszczególnych redakcyj bydgoskich lub do p. dyrekcji Klikowiczowej, tel. 31-29. Maskaradę organizuje **Bydgoski Klub Wioślarek** wespół z **Zw. Dziennikarzy Sportowych** pod znakiem **„Pióra i Wiosła".**

— **Wielki bal sportowy urządza Tow. Gimn. Sokół V** w sobotę, dnia 26 bm. w salach „Sokolni" (dawn. Strzelnica) przy ul. Toruńskiej. Przygrywać będzie pierwszorzędny zespół muzyczny. Różne niespodzianki, jak: wybór królowej balu, walc serpentynowy o premie itp. Początek o godzinie 19. Na zakończenie karnawału wszystkich miłośników tańca zaprasza komitet.

— **Dancingi Polskiego Czerwonego Krzyża** mają już od dawna ustaloną opinię i cieszą się życzliwym poparciem publiczności, tym więcej, że dochód z tych zabaw przeznacza się na szkolenie drużyn ratowniczych. Najbliższy dancing "Pod Orłem" w Sali numerowej odbędzie się w niedzielę, dnia 27 lutego br. o godz. 17. Prosimy o poparcie tej imprezy. (3183

— **Otwarcie restauracji „Klubowej"** przy ul. Długiej 24 nastąpi dziś, we wtorek, 22 lutego br. Kierownikiem lokalu jest p. Wojciech Tessar, doskonały fachowiec i długoletni dzierżawca bufetu Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego (BTW).

—o—

GRYPA! APEL DO MATEK!

Każda matka winna w obecnym okresie zwracać baczną uwagę na zdrowie swych dzieci. W żadnym domu nie powinno obecnie brakować blaszanego pudełeczka z tabletkami Aspiriny, by przy pierwszych objawach przeziębienia lub grypy móc z miejsca chorobę opanować. Rzecz prosta, że zaopatrując się w Aspirinę, należy sprawdzić, czy na blaszanym opakowaniu bądź też na tabletce figuruje zastrzeżone w Urzędzie Patentowym słowo „Aspirin".

POBILI SOŁTYSA DO UTRATY PRZYTOMNOŚCI.

W nocy z soboty na niedzielę kilku łobuzów napadło na opuszczającego lokal, w którym odbywała się zabawa taneczna Koła Rodzicielskiego szkoły powszechnej, sołtysa 42-letniego Franciszka Gątkowskiego z Łażyna powiatu bydgoskiego. Napastnicy w bestialski sposób sztachetami rzucili się na sołtysa i zadali mu ciężkie ciosy w głowę, wskutek czego sołtys odniósł silny wstrząs mózgu. Przewieziono go w ciężkim stanie bezprzytomnego zawezwaną z Bydgoszczy karetką Pogotowia Ratunkowego do szpitala powiatowego na Bielawkach. Policja wszczęła energiczne dochodzenie celem pociągnięcia napastników do odpowiedzialności karnej.

— **Z walnego zebrania Czerwonego Krzyża.** W sprawozdaniu naszym z rocznego walnego zebrania oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża w Bydgoszczy przez nieuwagę pominęliśmy nazwisko p. kpt. Wojciechowskiego, który reprezentował starostę bydgoskiego. Do pióra powołano p. mec. Wirską.

Wysocy dygnitarze państwowi w Bydgoszczy.

Uroczyste przejęcie linii Śląsk—Gdynia.

Już we wczorajszy poniedziałek główne ulice miasta przybrały odświętną szatę: od dworca głównego do Starego Rynku poustawiano maszty, z których zwisają sztandary biało-czerwone. Miasto bogato udekorowano z powodu przyjazdu wysokich dygnitarzy państwowych, przybyłych dziś rano o godz. 8 z Warszawy specjalnym pociągiem, złożonym z 14 wagonów sypialnych, restauracyjnych i salonek na uroczyste przyjęcie linii kolejowej Śląsk—Gdynia przez francusko-polskie konsorcjum kolejowe.

Specjalnym pociągiem przyjechało dziś rano do Bydgoszczy około 150 osób, przeważnie dziennikarzy pism stołecznych jak również minister komunikacji Ulrych, p. wiceminister Piasecki, ambasador francuski Noel, prezes konsorcjum francusko-polskiego Brisac, wojewoda Raczkiewicz i były minister Kühn. Dworzec udekorowany był flagami polskimi i francuskimi. Tak samo z gmachu dyrekcji kolejowej zwisają długie sztandary. Po przyjeździe goście podejmowani byli śniadaniem, następnie przewieziono ich autobusami do kościoła farnego na uroczyste nabożeństwo.

Część gości zwiedziła gmach dyrekcji kolejowej, po czym po dwugodzinnym pobycie w Bydgoszczy ruszono specjalnym pociągiem nową magistralą do Gdyni, gdzie odbędą się właściwe uroczystości i bankiet. Wyjazd z Gdyni do Warszawy nastąpi około godz. 5 po południu.

Karnawał najmłodszej Bydgoszczy!

Oddział młodzieży Sokoła Żeńskiego w Bydgoszczy

zaprasza wszystkich Milusińskich na

KIERMASZ DLA DZIECI

który odbędzie się **w niedzielę 27 bm. o godz. 15-tej w sali Sokolni.**

W programie wybór królowej kiermaszu, premiowanie kostiumów, baloniki i szereg wesołych niespodzianek.

Sala dobrze ogrzana. — Doborowa orkiestra. — Ceny wstępu minimalne

PROGRAMY RADIOWE.

Środa, 23 lutego.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6,15: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze" **6,20:** Gimnastyka. **6,40** Muzyka (płyty). **7,00:** Dziennik poranny. **7,15:** Muzyka (płyty). **8,00:** Audycja dla szkół. **11,15:** Audycja dla szkół. **11,40:** Recital organowy G. D. Cunninghama (płyty). **11,57:** Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. **12,03:** Audycja południowa. **15,30:** Wiad. gospodarcze. **15,45:** „Tomasz Alva Edison" pogadanka dla dzieci starszych. **16,00:** „Uczmy się mówić" — audycja. **16,15:** Łódzka orkiestra salonowa pod dyr. Teodora Ryndera. **16,50:** Pogadanka aktualna. **17,00:** „K. O. P. śladami zagończyków" odczyt. **17,15:** Pieśni na sopran, altówkę i fortepian w wyk. Anieli Szlemińskiej sopran, Miecz. Szaleskiego altówka. **17,50:** Wykroczenia, pogadanka. **18,00:** „Narciarska Liga Narodów obraduje" - felieton. **18,10:** Małe zespoły instr. (płyty). **18,30:** Program na jutro. **18,35:** Audycja dla wsi. **19,00:** „W łapach mandatariusza" — epizod z powieści Eug. Pawłowskiego pt. „Kurniawa". **19,20:** Warmijskie i mazurskie pieśni ludowe w wyk. chóru szkoły powsz. nr. 4 w Toruniu. **19,35:** Nowoczesne znachorstwo — dialog (z Poznania). **19,50:** Pogadanka aktualna. **20,00:** Oryginalna orkiestra kubańska Juana Amalio i zespół wokalny „Te 4" — muzyka taneczna. **20,45:** Dziennik wiecz. **20,55:** Pogadanka aktualna. **21,00:** Koncert chopinowski w wyk. Miecz. Münza (fortep.) (z Krakowa). **21,45:** „Czym jest poezja" — dialog Stefana Flukowskiego i Jana Kotta. **22,05:** Muzyka taneczna w wyk. ork. Tadeusze Seredyńskiego (ze Lwowa). **22,50:** Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorolog.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 11,40: J. S. Bach: Koncert skrzypcowy a-moll w wyk. Br. Hubermanna z tow. orkiestry — płyty. **13,00:** Wiadomości rolnicze. **13,10:** Dla każdego coś ładnego — płyty. W przerwie o godz. **14,0** wiadomości z Pomorza i parę informacyj **18,10:** Program na jutro. **18,15:** Pogadanka społeczna. **18,20:** Piosenki marynarzy angielskich — płyty. **18,35:** W świat bez pieniędzy — obrazek słuchowiskowy dla dzieci. **18,55:** Wiadomości sportowe z Pomorza. **19,20:** Warmijskie i mazurskie pieśni ludowe w wykonaniu chóru szkoły powszechnej nr 4 w Toruniu pod dyr. Maksymiliana Szymankiewicza. **20,00: Bydgoszcz na naszej fali.** Melodie taneczne w wykonaniu orkiestry wojskowej pod dyr. **kpt. Pawła Kuczery.** 1. Kwieciński: Karolina — fox, 2. Stolz: Peppina — boston, 3. Wehle: Parada zapałek — fox serenada, 4. Castrucho: Edyta — tango, 5. Gerrebos: Chinatown Slive, 6. Cortey: Il Home — fox, 7. Białostocki: Wesoły marynarz — fox. W przerwie: Noc w Palermo — tango. W przerwie koncertu: „Na targu", reportaż **red. Józefa Kołodziejczyka. 23,00:** Tańczymy — płyty.

———x———

NIEDORĘCZONE ODZNAKI I LEGITYMACJE KRZYŻA WALECZNYCH.

Lista odznaczonych Krzyżem Walecznych o nieznanych adresach jest nadal wyłożona do wglądu, wobec czego Zarząd Miejski prosi, aby wszyscy ci, którzy w latach 1914 do 1921 czynnie współdziałali w odbudowie niepodległości Polski lub też nieśli pomoc oddziałom walczącym na froncie (Polski Czerwony Krzyż) osobiście, w wypadku śmierci — ich rodziny zgłosili się w Zarządzie Miejskim — Oddział Wojskowy, ulica Grodzka 25 pokój 21, celem sprawdzenia, czy nazwiska ich znajdują się w liście odznaczonych. Przy zgłoszeniu się Oddział Wojskowy pouczy równocześnie zainteresowanych o dalszym sposobie postępowania dla otrzymania legitymacji i odznaki Krzyża Walecznych.

KRONIKA TOWARZYSTW

Wtorek 22 lutego.

Godz. 17,00: **Chór piekarzy polskich.** Lekcja śpiewu „Pod Lwem".

Godz. 20,00: **Anglo Polish Society** przypomina o walnym zebraniu, które odbędzie się w lokalu towarzystwa, ul. Gdańska 30 I piętro (róg Krasińskiego).

Środa 23 lutego.

Godz. 17,00: **Kat. Koło Pań i Koło Młodych.** Zebranie towarzyskie (herbatka) w lokalu przy ul. Gdańskiej 30 I. Zarząd prosi o jak najliczniejszy udział członkiń i o wprowadzenie gości.

Godz. 19,30: **Sekcja uczniów fryzjerskich.** Zebranie miesięczne w szkole dokształcającej.

Stronnictwo Pracy.

KOŁO SZWEDEROWO.

W sobotę, 26 lutego o godz. 19-ej odbędzie się w lokalu p. Kołodzieja, ul. Ugory róg Konopnej **zebranie plenarne.** Na porządku obrad bardzo ważne sprawy m. in. aktualny referat p. **red. Stan. Nowakowskiego,** zatem o liczny udział prosi **Zarząd.**

KOŁO CZYŻKÓWKO.

Zebranie plenarne odbędzie się **w niedzielę, dnia 27 bm. o godz. 12,45** w lokalu p. Glapy przy ul. Grunwaldzkiej 159. Referat wygłosi jeden z członków zarządu powiatowego. Ze względu na mający się odbyć **w dniu 20 marca br.** zjazd powiatowy, obecność wszystkich członków konieczna. Zebranie zarządu o godz. 8,30.

Sprawy sokole.

SOKÓŁ ŻEŃSKI.

Dziś o godz. 7-ej lekcja strzelania w sekretariacie. Uprasza się o punktualne przybycie.

UWAGA, GIMNASTYCY SOKOŁA I.

Z dniem dzisiejszym rozpoczyna naczelnik druh Stefan Majtkowski regularne lekcje ćwiczeń wolnych oraz na przyrządach, które obowiązują na zlocie związkowym we Lwowie w dniach 5 i 6 czerwca br. Aby na zlocie tym móc wykazać najwyższą sprawność oraz ze względu na bliski termin zawodów gimnastycznych o sztandar gniazda, okręgu i dzielnicy — uprasza się wszystkich gimnastyków o regularne uczęszczanie na lekcje, które odbywają się co wtorek i piątek od godz. 20-tej w Sokolni przy ul. Toruńskiej.

SOKÓŁ V.

Dziś, dnia 22 bm. o godz. 19,30 zebranie komisji zabawowej w salce p. Dzierżyńskiego. Obecność członków komisji konieczna.

Oddział kolarzy. Zebranie plenarne dziś o godz. 19,30 w salce p. Gordona.

Bank Polski płacił w dniu 22. 2. 1938 r.

dolary amerykańskie	5,24
dolary kanadyjskie	5,23½
funty szterlingów	26,33
franki szwajcarskie	191,90
franki francuskie	17,18
belgi belgijskie	89,35
liry włoskie	20,90
floreny holenderskie	293,90
korony czeskie	16,90
szylingi austriackie	97,—
marki niemieckie	94,—
guldeny gdańskie	99,75

Numer akt: Km 54/38.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości. Komornik Sądu Grodzkiego w Wyrzysku Jan Rostek, mający kancelarię w Wyrzysku, ul. Bydgoska 142, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że **dnia 24 lutego 1938 r. o godz. 10 w Wyrzysku** odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Antoniego Koźlikowskiego, składających się z 2 tarczy do turbiny w stanie zużytym, podwozia od samochodu ciężarowego (zużyte), stożka siana II-go około 20 ctr., 2 warchlaków około 1 ctr. razem, wozu roboczego większego, 5 ul pustych, kotła od lokomobili, kotła do parzenia drzewa, niekompletny, warsztatu stolarskiego, oszacowanych w ogólnej sumie 1.720,— zł. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej wskazanym.

Dnia 21 lutego 1938 r. (3211

Komornik: (—) Rostek.

POLECENIA

Pianina wybór. Pfitzenreuter. Pomorska 27. 1742

SPRZEDAŻE

Ubikacje fabryczne do wynajęcia. Teofila Magdzińskiego 12, skład obuwia. 3189

Szrubsztok anodówkę stalą, akumulator, 2 siedzenia samochodowe. Marsz. Focha 24—2. 1745

Nieruchomość Cieszkowskiego, strona słoneczna, dochód cyrka 9.000 zł sprzedam. Zgłoszenia pod „Z" Dziennik. (3199

Skład spożywczy sprzedam. Wiadomość Dziennik. (3185

Samochód ciężarowy Ford 2 tonowy nowe ogumowanie, po remoncie, rejestrowany, sprzedam tanio. Gnieźno, „Lot". 3191

Tanio do oddania lodówka, szafa do win, regały, szafy do rzeczy „Höhensonne" Vitolux, fotel, walizkowy, akwarium i inne rzeczy. Jagiellońska 10 m. 11, między godz. 10—12. 3182

Samochód Polski Fiat 508, limuzyna prawie jak nowy sprzedam. Oferty Dziennik Bydgoski pod „Ekonomiczny". 3207

Kolonialka dobrze położona, za przeliczeniem towaru. Adres Dziennik. 3188

Drzewo budowlane sprzedam. Meyer, Prądki (Ciele). (3199

Restauracja w centrum miasta, dobra egzystencja, korzystnie sprzedam, Warszeński, Inowrocław, Paderewskiego 6. 2238

DZIERŻAWY

Wydzierżawię próżny pokój I. piętro Jana Kazimierza 4, gospodarz. (3200

LEKCJE

Kurs pisania maszynie 8, stenografii 20. Twardowska, Gdańska 26. 1741

POSADY WOLNE

Uczennica do draperii na Sniadeckich 34. (3208

Hafciarki toledziarki na wszelki haft potrzebne. Wiadomość filia. (1747

Uczeń fryzjerski zaraz potrzebny. Grunwaldzka 101. 3203

Pomocnik krawiecki na prace wojskowe potrzebny. Adres wskaże Dziennik. (1736

2 uczni potrzebuje Wytwórnia Pilników, Pomorska 58. (1738

POSADY POSZUKUJĄ

Dziewczyna z gotowaniem, lubiąca dzieci szuka posady. Oferty filia „Uczciwa". (1782

MIESZKANIA SZUKA

Poszukuje mieszkania 2-pokojowego z łazienką. Filia Dziennika „Jotka". 1751

Mieszkania 2 pokojowego z łazienką od 1 kwietnia. Oferty filia Dziennika „Samodzielna-pewna". (1071

POŻYCZKI

Która z pań pożyczy przystojnemu rzemieślnikowi lat 27 zł 500.—, późniejsze małżeństwo możliwe. Adres wskaże Dziennik. (1724

+

Dnia 21 lutego 1938 r. o godz. 0,30 zasnęła w Bogu po bardzo ciężkich cierpieniach opatrzona Sakramentami św. moja najukochańsza, niezapomniana żona, nasza droga synowa, siostra, ciocia i szwagierka ś.p.

z Pyrzewskich

Kazimiera Grochowska

o czym donoszą w nieutulonym żalu **Mąż i rodzina.**

Bydgoszcz, Kołaczkowo, Gdynia i Ostrów Wlkp.

Msza św. żałobna za duszę drogiej nam Zmarłej odbędzie się w czwartek rano o godz. 9,00 w kościele Serca Jezusowego. Pogrzeb tegoż dnia o godz. 3-ciej po południu z domu żałoby ul. Śniadeckich 25, na cmentarz parafialny. (3206

Gruźlica płuc

jest nieuleczalna i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu pociąga bardzo wiele ofiar.

Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, grypy uporczywego męczącego **kaszlu** itp. stosują pp. Lekarze **„Balsam Trikolan-Age“**, który ułatwiająo wydzielanie się plwociny, usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała. (193

Reperacje
wszelkiej garderoby męskiej i damskiej jako też wykonania miarowe uskutecznia fachowo i tanio Zakład krawiecki, ulica Chrobrego 7, m. 4. (6263

Obiady
kolacje reklamowe 90 gr. „Pod Dzwonem“ Wełniany Rynek 2. (1093

Pomocnik drogeryjny natychmiast **potrzebny.** Pierwszorzędny ekspedient, dekorator, specjalista w dziale kosmetycznym i fotograficzno-laboratoryjnym, o dobrej prezencji. Zgłoszenia z fotografią i warunkami. (3169

Nowa Drogeria
W. Baumgart
Bydgoszcz, Centrala Gdańska 61
Filia Stary Rynek 21.

Meble
solidnego wykonania z gwarancją najtaniej dostarcza (1664
A. Zieliński, Bydgoszcz
ul. Śniadeckich 40
róg Sienkiewicza.

Betoniarkę 2523 motor spalinowy, wywrotki, szyny kupię. Stak, Warszawa, Twarda 26.

Wątroba niedomaga

Gdy lekarz rozpozna, że źródłem niedomagań jest wątroba, działająca leniwie i niedostatecznie odtruwająca organizm, źle filtrująca krew i nie wydzielająca w dostatecznej mierze żółci — stosują się zioła przeciwko kamicy i złej przemianie materii **D-ra Cz. Krassowskiego**, ze znakiem słownym **KAMICINA**, dobrane klinicznie na schorzenia aparatu żółciowego, złą przemianę materii, artretyzm i t. p. **KAMICINA** przynosi ulgę w cierpieniach wątroby i reguluje przemianę materii. Cena pudełka zł 2,—. Do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Skład Główny: Zakłady Przem. Handl. Dr Farm. K. Wenda, Warszawa, Leszno 98.

Opryskiwacze do drzew
światowej marki **„HOLDERA“**
dostarczamy natychmiast ze składu w różnych wykonaniach
plecakowe, taczkowe oraz urządzone do wmontowania w większych zbiornikach na duże wydajności. **Niskie ceny.**
BRACIA RAMME, Bydgoszcz
Grunwaldzka 24. 2181 Tel. 3076 i 3079

POŻYCZKI

15.000
poszukuje i hipotekę willi czynszowej, ogrodem, placem budowlanym. Na życzenie procent amort., lub 4 pokojowe komfortowe nowym domu. Oferty filia Dzien. „15“. 1719

2.000 zł (3193
poszukuje, zastaw wartościowe przedmioty, procent według ugody. Oferty „Pewność“ Dziennik Bydg.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Meble
kupisz zawsze najtaniej **tylko u** (2812
Bernarda Nowaka
Bydgoszcz, **Długa 10.**
Uwaga na imię **Bernard.**

Fortepiany i pianina
kupuje się najkorzystniej we firmie 2741
B. Sommerfeld
Bydgoszcz
ulica Śniadeckich 2.
Używane instrumenty biorę ewentl. jako wpłatę.

SPRZEDAŻE

Restaurację
kompletnym urządzeniem dwa bilardy, dobrze zaprowadzoną, przy głównej ulicy, sprzedam zaraz za 1500. Oferty Dzien. Bydg. **Gdynia** „Tanio“. (3012

Willa (1720
narożnikowa czynszowa, ogród, plac budowlany. Oferty filia Dzien. „38“.

Dom
z ziemią bez długu sprzedam okazyjnie. Adres Dziennik. (3160

Bufet
dębowy sprzedam. Ugory 50, skład spożywczy. (3184

Dom
ładny, obszerny, masywny, z dużym ogrodem w śródmieściu sprzedam 7.500 zł, Solec Kujawski. Adres wskaże Dziennik Bydgoski. (3181

Dom 3197
parterowy, ogrodem, sprzedam. Adres Dzien.

Gospodarstwo
sprzedam, 62 morgi z kompletnym zabudowaniem, z inwentarzem, w tym 18 mórg łąki z wyborowym torfem. Powiat Świecki, Przechówko-wieś, stacja Przechowo, Geniusz. (2951

Pianino
zagraniczne, bilard automatyczny, radioaparat prąd stały i zmienny, dywan 3×4, salonik, jadalnie, sypialnie, kuchnię białą — okazyjnie tanio sprzeda „Sala Licytacyjna“, Gdańska 42. (3162

Wózek
dziecięcy sprzedam. Nakielska 171. 3161

Sypialkę
sprzedam. Plac Piastowski 7, stolarnia. (1713

Sprzedam
dębową sypialnię. Nakielska 71. (3162

Młynek
do korzeni mielenia na prąd, szyldy szklane w metalowej oprawie, gablotki, półszorek wyjazdowy, tanio sprzedam. Poznańska 15. 3179

Pies (3204
ostry, czujny, czysty na przedaż. Poznańska 18—1.

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: „Spotkali się w Paryżu“; w roli gł. Claudette Colbert, Robert Young i M. Douglas, premiera i nadprogram.

MARYSIEŃKA: „Cień Shanghaju“ i nadprogr.: Uroczystości koronacyjne w Londynie w kolor. naturalnych.

APOLLO: Dziś premiera: „Kid Galahad“ z Edwardem Robinsonem i Bette Dawis oraz nadprogram.

KAPITOL ul. Marcinkowskiego 4: Dsiś 2 filmy: „Zaginiona wyspa“ i „Atak o świcie“ z Eroll Flynnem, premiera.

BAŁTYK: „Braterstwo krwi“ oraz bogaty nadprogram.

ZAMIANY

Starą garderobę
męską zamieniam na bielskie materiały ubraniowe Zgłoszenia telefon 38-60 1693

KUPNA

Kocioł
parowy i maszynę parową ca 20 KM, w dobrym gwarantowanym stanie kupi Mleczarnia Łebcz, pow. Morski. 3135

Rower
damski i męski dobrze utrzymany kupię Müller, Kujawska 5. (2877

Kupię
maszynę do szycia. Podaniem ceny „M. R.“ filia Dzien. (1728

Kupimy
wiertarkę, szeping, tokarkę, szlifierkę, imadła. Oferty do filii Dziennika pod „Fabryka“. (1726

Samochód
mały 4 osobowy nowoczesny kupię. Plac Poznański 1—5. 3176

3—4 morgi
roli, nadającą się na ogrodnictwo ewentualnie z budynkiem kupię za gotówkę, okolica Bydgoszczy. Oferty pod „778“ Dziennik Bydgoski. 3158

LEKCJE

Korepetycyj
udziela em. profesor. Śniadeckich 63, m. 14. (1716

POSADY WOLNE

Rządca
do samodzielnej gospodarki na ośrodku 64 ha, uczciwy, pracowity, wykwalifikowany, szkoła rolnicza. Najchętniej żonaty, kaucja. Warunki i życiorys przesłać Więckowski, Płock, Kolegialna nr 28. 3157

Spawacz
na spawanie autogeniczne i elektryczne, wybitnie zdolny potrzebny zaraz. Praca stała. Of. z odpisami świadectw i podaniem wysokości wynagrodzenia pod „Poważne przedsiębiorstwo“. 3028

Służąca 3129
młodsza, uczciwa i porządna potrzebna od zaraz możliwie ze wsi. Zgłoszenia pod „Uczciwa“ do Dziennika Bydgoskiego.

Służąca
z gotowaniem, chłopak starszy silny do posyłek i sprzątania potrzebni. Plac Wolności 1, Cukiernia. 1718

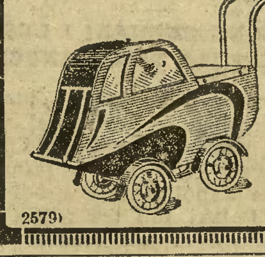
Służąca
potrzebna od 1. 3. Gastronomia, Dworcowa 19. (1729

Cukiernik
potrzebny. Kunkiel, Św. Trójcy 17. 3177

Robotnik
rolny potrzebny. Gdańska 59—5. (3167

Ogrodnik 3190
skromnych wymagań, kawaler, obeznany w fachu na majątek natychmiast poszukiwany. Zgłoszenia Dziennik pod „Nr 666“.

Prawdziwą przyjemność sprawia spacer dziecka
w wózku z firmy

A. Hensel
właśc. Sierpiński i Kasprzak
BYDGOSZCZ
Dworcowa 4.
Przyjmuj. asygnaty „Kredyt“.
2579)

Agentów
portretowych na niebywałych dotychczas warunkach poszukuje zakład portretowy „Renesans“, Kielce, M. Focha 14. Specjalność portrety „Semi-Email“. Nowości fotograficzne. „Żądać prospektów“. (26041

Fryzjer
pomocnik, męski, potrzebny zaraz. Promenada 8. (1714

Pomocnik
ogrodniczy specjalista warzyw potrzebny zaraz. Zgł. z podaniem warunków Pawłowski, Wąwelno, powiat Wyrzysk. (1725

Dziewczyna
potrzebna. Nowodworska 52—2. 3164

Poszukuję 1717
lepszej dziewczyny do dziecka. Zgłoszenia 4—5 godz. Zamojskiego 10—6.

Robotnica
rolna potrzebna. Gdańska 59—5. (3168

Bufetową
poszukuję zaraz. Adres Dzienik Bydgoski. 3171

Prasowaczka
zaraz na stałą pracę potrzebna. Farna 3. (3178

Sprzedam
kuchenkę kaflową. Warszawska 17—4. (1733

Parkieciarz
potrzebny zaraz. Petersona 11, m. 6. 1744

Pomocnik (3166
fryzjerski, wodna, potrzebny zaraz. Poznańska 26.

Dziewczyna
gotowaniem, uczciwa, czysta potrzebna. Św. Trójcy 30 m. 7. 3172

Panienka
do obsługi gości potrzebna. Marcinkowskiego 12, Harmonia. 1712

Uczeń
szewcki potrzebny. Średnia 6. (3202

POSADY POSZUKUJĄ

Inteligentna
kochająca dzieci, robótki, praktyka ochronce, szuka posady 1 marca. Oferty Cichorska, Bydgoszcz, Chrobrego 8—11. (1722

Chłopak
po wojsku lat 26, przystojny, pracowity, bez nałogów poszukuje posady woźnicy, składnicy drzewa, węgla, w młynie, tartaku, umie obchodzić się z końmi, z utrzymaniem lub bez zaraz lub później. Zgłoszenie kierować Sitno, poczta Sicienko, pow. Bydgoszcz, Zygmunt Kujawa. 3122

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr

4 i 5 pokojowe:
komf. Jagiellońska 28—8.

3 pokojowe:
W. Bart. ul. Polanka 5 pt.
las gdański, ul. Jodłowa 5.

3, 2, 1 pokojowe:
kuchnia. Śniadeckich 31/1.

5 pokojowe:
przem. hdl. remont. Jag. 7.

4 pokojowe
mieszkanie z łazienką i pokojem dla dziewczyny zaraz lub później do wynajęcia. Oferty pod „H.“ do filii Dzien. (2851

5 pokojowe
wysoki parter od 1.4.
Garaż (2753
Gdańska 86.

2 pokojowe
kuchnią ogrodem. Karpacka 44. (1730

Dwa
pokoje kuchnia. Henr. Dietza 24. 3175

4 pokojowe
komfortowe i składy, nowym domu wolne. Br. Pierackiego 33—2. (1721

Ogród
owocowo - warzywny do wydzierżawienia. Wiadomość ul. Pierackiego 57, Fabryka. 1727

POKOJE WOLNE

Pokój (2631
duży, słoneczny, z używaniem łazienki, dobrym utrzymaniem, zaraz do wynajęcia. Floriana 3, m. 8.

Pokój
umeblowany. Dworcowa 84—6. 1743

Pokój
umeblowany, słoneczny, balkonowy, wolny. Bernardyńska 3—5. (3093

Pokój
20 Stycznia 18—6. (1711

Pokój
umeblowany. Promenada 53—1. 3194

Dwa próżne
duże, ładne pokoje, używanie kuchni. Krasińskiego 4—4. 1749

Umeblowany
Gdańska 110—4. 1723

Pokój
Kordeckiego 12—7. 3170

Pokój
umeblowany. Cieszkowskiego 8—8. 3195

Pokój
kilka dni stałe. Warmińskiego 11—2. 1739

Frontowy
utrzymaniem. Zduny 13, m. 3. 1735

Elegancko (1731
umeblowany. Libelta 10—4.

Elegancki
Chwytowo 9—4. 3186

MIESZKANIA SZUKA

Poszukuję
pokój kuchnię zaraz śródmieście, rok z góry. Of. filia Dziennik „Rz.“ (1746

Poszukuję
jednopokojowego kuchnią bliżej dworca. Kościuszki nr 9—2. (1750

DZIERŻAWY

Willę
domek, ogród, zadzierżawię. Oferty „Urzędnik“ Dziennik Bydgoski. (1707

Lokal
handlowy obszerny centrum do wynajęcia. Długa 28. (3165

RÓŻNE

Przepisywania
maszynie 35 groszy, tłumaczenia. Twardowska, Gdańska 26. 1740

Restauracja Patzera
sale do zebrań i zabaw, smaczne obiady, kolacje. Św. Trójcy 33. (3174

Baczność!
Poszukiwany **młodszy fachowiec** z branży kolonialnej z kapitałem 10 do 15 000 zł do przejęcia hurtowni kolonialno-owocowej. Oferty do Dziennika Bydgoskiego Toruń „Fachowiec“. (3187

Wróży
prawdę. Warmińskiego 17—4. 1710

Tynkowanie
domu, kosztorys. Oferty „Tynk“ filia Dzien. (3163

Zapoznam
miłego, sympatycznego pana do lat 32, wzrostu średniego. Cel towarzyski. Zgł. upraszam pod „Towarzystwo“ do filii Dzien. (3159

Zdumiewająco
trafnie przepowiada Grafolog, Królowej Jadwigi 13—6. (3180

ZGUBY

Zgubiono
pęk kluczy, wynagrodzeniem. Jasna 16, skład. 3196

Wilk
wabi się .ex zaginął, za wynagrodzeniem. Poznańska 7, skład. 3192

AKCJA RATUNKOWA.

— Nie potrzebuje się pani tak mocno mnie trzymać. I tak się dostaniemy na dół...

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł, na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25 % dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20 % drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialna: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Józef Kołodziejczyk w Bydgoszczy.